

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TIP EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK
YETERLİK KOMİSYONU YETERLİK SINAVLARI
GELİŞİM SÜRECİNİN “RE-AIM MODELİ” İLE
DEĞERLENDİRİLMESİ

Ahmet Muzaffer DEMİR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

2024-ANTALYA

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TIP EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK
YETERLİK KOMİSYONU YETERLİK SINAVININ
GELİŞİM SÜRECİNİN “RE-AIM MODELİ” İLE
DEĞERLENDİRİLMESİ

Ahmet Muzaffer DEMİR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Erol GÜRPINAR

“Kaynakça gösterilerek tezimden yararlanılabilir”

2024-ANTALYA

Sağlık Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼ę¼ne;

Bu tez çalışması j¼rimiz tarafından Tıp Eğitimi Anabilim Dalı Y¼ksek Lisans (Tezli) Programında Y¼ksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 17/Mayıs/2024

İmza

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Erol G¼RPINAR
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fak¼ltesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

ye : Prof. Dr. Yeşim şENOL
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fak¼ltesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

ye : Doç. Dr. Levent ALTINTAş
Acıbadem Üniversitesi Tıp Fak¼ltesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

ye (Yedek) : Prof. Dr. Mustafa Kemal ALİMOğLU
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fak¼ltesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

ye (Yedek) : Prof. Dr. Işıl İrem BUDAKOğLU
Gazi Üniversitesi Tıp Fak¼ltesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

Bu tez, Enstit¼ Y¼netim Kurulunca belirlenen yukarıdaki j¼ri yeleri tarafından uygun g¼r¼lm¼ř ve Enstit¼ Y¼netim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Melike CENGİZ
Enstit¼ M¼d¼r¼

ETİK BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı beyan ederim.

Prof. Dr. Ahmet Muzaffer DEMİR

Prof. Dr. Erol Gürpınar

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca her konuda benden desteğini esirgemeyen ve kendilerinden çok şey öğrendiğim değerli tez danışmanım Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyesi Sayın Prof. Dr. Erol Gürpınar'a,

Eğitimim boyunca desteklerini esirgemeyen ve düşüncelerini benimle paylaşan Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı Sayın Prof. Dr. Mustafa Kemal Alimoğlu'na, Tıp Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyeleri Sayın Prof. Dr. Yeşim Şenol'a ve Sayın Doç. Dr. Arif Onan'a,

Tez konusu ile ilgili çalışmalarımda yönlendirmeleri ve desteklerini esirgemeyen, Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı Sayın Doç. Dr. Levent Altıntaş'a,

Mezuniyet sonrası eğitim konusunda her daim bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşan Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı Başkanı Sayın Prof. Dr. Orhan ODABAŞI'na,

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu çalışmalarına katkı veren tüm meslektaşlarıma ve HEM-TUYEK verilerini kullanmama izin veren HEM-TUYEK Yürütme Kuruluna ve Türk Hematoloji Derneği Yönetim Kuruluna,

Bu süreçte sevgi ve desteğini hep yanımda hissettiğim değerli eşim Sayın Dt. Nuran Yeter Demir'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir

2024

ÖZET

HEMATOLOJİ TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU YETERLİK SINAVLARININ GELİŞİM SÜRECİNİN “RE-AIM” MODELİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Amaç: Hematoloji tıpta uzmanlık yeterlik komisyonu (HEM-TUYEK) ulusal yeterlik sınavının planlama, yapılandırma, uygulama ve değerlendirmesi süreçleri göz önüne alınarak RE-AIM modelini ile bileşenlerin tümünün değerlendirmesi amaçlandı. RE-AIM (Erişim, Etkililik, Kabul görme, Uygulama, Sürdürülebilirlik) 5 ana temadan oluşmaktadır.

Yöntem: RE-AIM temaların tanımı, veri kaynakları, değerlendirme yöntemleri, beklenen kazançlar ve geliştirilmesi gereken yönlerin değerlendirilmesi için soru setleri oluşturuldu. Temalar niceliksel ve/veya niteliksel olarak değerlendirildi. HEM-TUYEK yönergesi, sınava giren aday bilgileri ve geri bildirimler HEM-TUYEK veri tabanından; önceki dönem sınavların verileri THD arşivinden ve EHA'nın web sayfasından alındı. Etik kurul onamı Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu başkanlığından alındı.

Bulgular: Sınava giren adayların erişkin hematoloji uzmanlarına oranı %1.75 gibi çok düşük orandadır. Geçmiş yıllara ve EHA sınavlarına katılan aday sayısı ile aynı orandadır. HEM-TUYEK vizyon, yönerge ve sınav yönergesindeki hedeflere ulaşıldı. İç ve dış paydalardan tarafından benimsenen bir aktivite oldu. İkinci yıl sınav başvurularında %120'lik artış oldu. Sınavın iptal edilen bileşeni olmadı. Sınavın etkililiğinin yeterli olması, iç ve dış paydaşlardan kabul görmesi, ekonomik desteğinin olması gibi bileşenlerle sürdürülebilirlik açısından önemli olduğu görüldü.

Sonuç: Hematoloji yan dal tıpta uzmanlık alanında güvenilir profesyonel etkinliklere uygun bir yeterlik belgelendirmesi yapılmasının gerçekleştiği görüldü. RE-AİM modeline göre belirlenen erişilebilir, belirlenen hedeflere ulaşılabilir, etkili, kabul gören, uygulanabilir ve sürdürülebilir bir organizasyon olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: RE-AIM modeli, Tıpta uzmanlık yeterlik (board) sınavı, Hematoloji

ABSTRACT

EVALUATION OF THE PROCESS OF THE PROFICIENCY EXAMS OF THE HEMATOLOGY MEDICAL SPECIALIZATION QUALIFICATION COMMISSION WITH THE "RE-AIM" MODEL

Objective: The aim of this study was to evaluate all of the components with the RE-AIM model, taking into account the planning, structuring, implementation and evaluation processes of the national proficiency exam of the Hematology Medical Specialization Qualification Commission (HEM-TUYEK). RE-AIM (Access, Effectiveness, Acceptance, Implementation, Sustainability) consists of 5 main themes.

Method: Question sets were created to evaluate the definition of RE-AIM themes, data sources, evaluation methods, expected gains and aspects that need improvement. Themes were evaluated quantitatively and/or qualitatively. HEM-TUYEK directive, exam candidate information and feedback were taken from the HEM-TUYEK database; The data of the previous semester exams were taken from the THD archive and the website of EHA.

Results: The ratio of candidates who took the exam to adult hematology specialists was very low as 1.75%. It is in the same proportion as the number of candidates who participated in previous years and EHA exams. The objectives in the HEM-TUYEK vision, directive and exam directive were achieved. It was an activity embraced by internal and external denominators. There was a 120% increase in exam applications in the second year. There was no canceled component of the exam. It was seen that the effectiveness of the exam was important in terms of sustainability with components such as sufficient effectiveness, acceptance from internal and external stakeholders, and economic support.

Conclusion: It was seen that a competency certification suitable for reliable professional activities in the specialty of hematology subspecialty medicine was achieved. It was determined that it is an accessible, achievable, effective, accepted, applicable and sustainable organization determined according to the RE-AIM model.

Keywords: RE-AIM model, Medical specialization proficiency exam, Hematology

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar DİZİNİ	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	vii
SİMGELER ve KISALTMALAR	viii
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	4
2.1. Tıpta Uzmanlık Eğitimi Tarihçesi ve Ülkemizdeki Durum.....	4
2.2. Tıpta Uzmanlık Dernekleri Yeterlik Kurulları ve Türk Hematoloji Derneği Yeterlik Kurulu	6
2.3. Tıpta uzmanlık yeterlik sınavları	7
2.4. Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonunun (HEM-TUYEK) Yapılandırılması, Yeterlik Sınavının Yapısı ve İşleyişi.....	9
2.5. Tıp Eğitiminde Program Değerlendirme Modelleri.....	13
2.6. RE-AIM Modeli	14
3. GEREÇ ve YÖNTEM.....	20
3.1. RE-AIM Modelinin Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Sınav Değerlendirmesine Uyarlanması.....	20
3.2. Çalışmada Kullanılacak Materyal ve Veri Kaynakları	21
3.3. Veri Analizi ve Değerlendirme Yöntemi	21
3.4. Etik	22
4. BULGULAR.....	30
4.1. Erişim (Reach) Temasının Değerlendirilmesi.....	30
4.2. Etki-lilik (Effectiveness) Temasının Değerlendirilmesi	34
4.3. Kabul Görme (Adoption) Temasının Değerlendirilmesi	40
4.4. Uygula(n)ma (Implementation) Temasının Değerlendirilmesi.....	45
4.5. Sürdürebilirlik ve Gelişim (Maintenance) Temasının Değerlendirilmesi.....	53

5. TARTIŞMA	59
5.1. Erişim (Reach) Temasının Değerlendirilmesi.....	60
5.2. Etkililik (Effectiveness) Temasının Değerlendirilmesi.....	62
5.3. Kabul Görme (Adoption) Temasının Değerlendirilmesi	64
5.4. Uygula(n)ma (Implementation) Temasının Değerlendirilmesi.....	65
5.5. Sürdürülebilirlik temasının değerlendirilmesi.....	67
6. SONUÇ ve ÖNERİLER.....	70
SONUÇLAR	70
ÖNERİLER	72
KAYNAKLAR	74
EKLER.....	78
Ek 1. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi girişimsel olmayan bilimsel araştırmalar etik kurulu başkanlığından TÜTF-GOBAEK-2023/368 no lu onay	
Ek 2. Türk Hematoloji Derneğinden 24.10.2023 tarih ve 23/247 sayılı verilerin kullanmasında bir sakınca olmadığının izin yazısı	
Ek 3. HEM-TUYEK Yürütme Kurulu 02.01.2024 tarih ve 2024/001sayılı verilerin kullanmasında bir sakınca olmadığının izin yazısı	
Ek 4. HEM-TUYEK organizasyon şeması	
Ek 5. Ölçme değerlendirme çalışma grubu 2023 yılı çalışma raporu	
Ek 6. HEM-TUYEK sınav yeterlik belgesi örneği	
Ek 7. HEM-TUYEK sınav yönetim sistemi yazılım programının alınması onayı	
Ek 8. HEM-TUYEK sınav yönetim sistemi yazılım programı sayfa örneği	
Ek 9a. HEM-TUYEK sınav duyurusu	
Ek 9b. HEM-TUYEK sınav web sayfası duyurusu	
Ek 9c. Eğitim yöneticileri sınav hakkında yapılan bilgilendirme toplantıları	
Ek 10a. HEM-TUYEK sınav analizleri-1	
Ek 10b. HEM-TUYEK sınav analizleri-2	
Ek 11. Aday sınav geri bildirim örneği	
Ek 12. HEM-TUYEK sınav tutanağı ve rapor	
Ek 13a. II. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü poster	
Ek 13b.II. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü programı	
Ek 14a. I. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü poster	

- Ek 14b. I. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü poster programı
- Ek 15. Sınav uygulamasında çekilen resimler
- Ek 16. ÖDÇG üyelerinin aldıkları eğitim programı
- Ek 17. HEM-TUYEK sınav başvuru dilekçesi
- Ek 18. Deneme sınav soruları
- Ek 19. HEM-TUYEK sınav görevlileri yaka kart örnekleri
- Ek 20. HEM-TUYEK sınavı adaylara bildirilen bireysel rapor
- Ek 21. HEM-TUYEK sınavı adaylara bildirilen sonuç rapor mektubu
- Ek 22. EHA sınav sonuç rapor örneği
- Ek 23. HEM-TUYEK yeterlik sınavının ekonomik boyutu
- Ek 24. Tıpta uzmanlık öğrencileri çalışma grubu faaliyet raporu
- Ek 25. 2024 yılı yeterlik sınav duyurusu
- Ek 26a. Birinci ulusal hematoloji eğitim günü tutanağı
- Ek 26b. İkinci ulusal hematoloji eğitim günü tutanağı

ÖZGEÇMİŞ..... 129

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 2.1. RE-AIM temalarının teknik ve pragmatik tanımlamaları.	16
Tablo 2.2. RE-AIM temalarının niteliksel özellikleri.	18
Tablo 3.1. RE-AIM modelinin hematoloji ulusal yeterlik sınavlarının değerlendirilmesine uyarlanması.	23
Tablo 3.2. Erişim (Reach) teması ile ilgili yanıtları aranacak sorular ve değerlendirme yöntemi.....	25
Tablo 3.3. Etki-lilik (Effectiveness) teması ile ilgili yanıtları aranacak sorular ve değerlendirme yöntemi.....	25
Tablo 3.4. Kabul görme (Adoption) teması ile ilgili yanıtları aranacak sorular ve değerlendirme yöntemi.....	26
Tablo 3.5. Uygula(n)ma (Implementation) teması ile ilgili yanıtları aranacak sorular ve değerlendirme yöntemi.....	26
Tablo 3.6. Sürdürülebilirlik ve Gelişim (Maintenance) teması ile ilgili yanıtları aranacak sorular ve değerlendirme yöntemi.	27
Tablo 4.1. Yıllara göre sınavlara katılan adaylarla ilgili bilgiler	32
Tablo 4.2. Avrupa Hematoloji Birliği (EHA) sınavına katılan aday sayısı ve başarı oranları	32
Tablo 4.3. TTB-TUYEK verilerine göre yeterlik kurulları.....	41
Tablo 4.4. Sınav sürecinde görev alan akademik ve idari personel sayısı	52
Tablo 4.5. Aday geri bildirimlerinin niceliksel değerlendirilmesi	57

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 3.1. RE-AIM modelinin çalışmaya uyarlanması şeması	28
Şekil 3.2a. HEM-TUYEK yapılanması ve aktivitelerine yeterlik sınavı yönünden şematik incelenmesi	28
Şekil 3.2b. HEM-TUYEK yeterlik sınavının planlama, yapılandırma, uygulama ve değerlendirme süreçlerinin genel bakış.....	29
Şekil 4.1. HEM-TUYEK yeterlik sınavı uygulama şeması	29

SİMGELER ve KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ATUB	: Avrupa Tıp Uzmanları Birliği
EHA	: Avrupa Hematoloji Birliği (European Hematology Association)
HEM-TUYEK	: Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu
KYK	: Kurucu Yürütme Kurulu
MOC	: Maintenance of Certification
OSCE	: Objective structured clinical examination (Nesnel yapılandırılmış klinik sınav)
ÖDÇG	: Ölçme Değerlendirme Çalışma Grubu
RE-AIM	: Reach, Effectiveness, Adoption, Implementation, Maintenance
SB	: Sağlık Bakanlığı
THD	: Türk Hematoloji Derneği
THD YK	: Türk Hematoloji Derneği Yeterlik Kurulu
TUKMOS	: Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma ve Standart Belirleme Sistemi
TUYEK	: Tıpta Uzmanlık Yeterlik Kurulu
TUK	: Tıpta Uzmanlık Kurulu
TTB	: Türk Tabipleri Birliği
UDEK	: Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu
UEMS	: Union Européenne des Médecins Spécialistes

1. GİRİŞ

Tıpta uzmanlık alanı yeterlik belgelendirilmesi, bir hekimin uzmanlık eğitimini tamamlayarak, bu eğitime ilişkin bilgi, deneyim, klinik beceriler ve tutum açısından değerlendirildiği bir uygulamadır. Günümüzde, bir hekimin en yüksek kalitede sağlık hizmeti verebilecek yetkinlik, güvenilirlik ve sorumluluk düzeyinde olduğunun kanıtı olarak kabul edilmektedir. Uzmanlık alanı yeterlilik sertifikasyon sınavları, kısaca yeterlik (board) sınavları, hekimlerin uzmanlık branşlarında bilgi ve becerilerini güncellemesini ve yetkinliklerinin diğer meslektaşları tarafından onaylanmasını sağlamaktadır.

İç Hastalıkları ana dal bilim alanının alt branşlarından biri olan “Hematoloji (Kanbilim)” kan, kemik iliği ve lenfatik sistemle ilgili pek çok selim ve habis hastalığın korunma, tanı ve tedavi sürecini içeren, hasta yönetiminde multidisipliner, sosyal yükümlülükler çerçevesinde bir yaklaşım gösteren ve araştırmalar ışığında sürekli mesleki gelişim gerektiren bir bilim dalıdır. Hematoloji tıpta uzmanlık eğitim programlarının dış değerlendirilme (akreditasyon) süreçleri ise günümüze kadar gerçekleştirilememiştir. Ancak 2011 yılından bu yana Türk Hematoloji Derneği (THD) tarafından sadece kuramsal yeterlik sınavları yapılmıştır.

Diğer ana-yan dallarda bu süreçlerin başlamış olması, sınav süreçlerinin gözden geçirilmesi gerekliliği, kuramsal sınavla birlikte uygulama sınavının yapılmak istenmesi ve ölçme değerlendirme uygulamalarının sürekli tıp eğitimine katkısının yadsınamaması gibi gerekçelerin varlığı ve camiada bu konuda karşılanmamış gereksinimler konusunda farkındalığının artması nedeniyle bu süreçleri yönetecek ve sürdürecektir bir yapılanmanın gerekliliği anlaşılmıştır. Bu amaçla THD’nin öncülüğü ve desteği ile Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonunun (HEM-TUYEK) kurulmasına karar verildi. Saptanan ihtiyaçları karşılamak üzere yeni bir yeterlik sınavı planlanması, yapılandırılması, uygulanması gerçekleştirildi ve sürdürülebilir hale getirilmeye çalışıldı. Bir uygulama dönemi tamamlandıktan sonra, HEM-TUYEK Yürütme Kurulu sürecin bütün bileşenlerini kapsayan bir program değerlendirme modeli arayışına girdi. Literatürde özellikle tıpta uzmanlık eğitiminde program değerlendirme süreçleri ile ilgili yeterince çalışma bulunmamaktadır. Eğitim programının bütününden çok sadece bir bileşeni ile ilgili çalışmalar olduğu

görülmektedir. Uzmanlık eğitiminin doğası gereği eğitim programları sağlık hizmeti sunumu birlikte yürümekte ve eğitimde başarı temel olarak uygulama ve etkililiğe bağlı olmaktadır. Uygulama ve etkililiğin en kolay değerlendirebildiği program değerlendirme modellerinin başında RE-AIM modeli geldiği görüldü. RE-AIM modelinin HEM-TUYEK yeterlik sınav süreçlerini değerlendirebilecek ve elde edilen verilerin/kanıtların hem niteliksel hem de niceliksel incelenmesine olanak verecek bir yöntem olduğu literatürdeki çalışmalardan elde edilen verilerle görüldü.

Bu tez çalışmasında, HEM-TUYEK yeterlik sınavının önceki dönem THD sınavları ve Avrupa Hematoloji Birliği'nin (European Hematology Association, EHA) düzenlediği Avrupa Hematoloji sınavları ile karşılaştırılarak, RE-AIM Modeli ile değerlendirilmesi amaçlandı. Bu amaca ulaşabilmek için hedefler aşağıda sıralanmıştır.

1. HEM-TUYEK yeterlik sınavını, THD ve EHA'nın önceki dönem sınavları ile karşılaştırılarak aradaki farkları saptamak,
2. HEM-TUYEK sınavının geliştirilmesi gereken yönleri ortaya çıkarmak,
3. Geliştirilmesi gereken yönlerle ilişkili HEM-TUYEK mevzuat ve uygulamalarının güncellenmesi için öneriler yapmak,
4. Daha nitelikli kuramsal ve uygulama sınavlarının yapılması için hangi koşulların sağlanması ve nelerin yapılması gerektiğini saptamak,
5. HEM-TUYEK sınavının kabul görmesi için nelerin yapılması gerektiği ile ilişkili önerileri oluşturmak,
6. Hematoloji uzmanlarının yetkinlik ve yeterlikleri ölçebilen bir değerlendirme sınavının yapılmasına düşünsel katkı oluşturulması ve katılımın artması için nelerin yapılması gerektiği ile ilgili önerileri oluşturmak,
7. HEM-TUYEK sınavlarının sürdürülebilirliği açısından neler yapılması gerektiği ile ilgili koşulları saptamak,
8. Sağlık otoritesi ve dış paydaşlar tarafından denetlenebilir şeffaf ve etik ilkelere bağlı sürdürülebilir bir yeterlik sınav belgelendirmesi, yeniden belgelendirme ve sürekli mesleki gelişime süreçlerini oluşturmak için önerilerde bulunmak,
9. Daha nitelikli sağlık hizmet sunucusu, bilimsel araştırma yapan ve sürekli mesleki gelişimini sağlayabilen hematoloji uzmanlarının yetiştirilmesine katkı sağlayacak politikaların oluşmasına önerilerde bulunulmak,

Yukarıda sayılan hedefler HEM-TUYEK'in amaçlarını da kapsamakta ve hematoloji tıpta uzmanlık eğitimi veren kurumlar için yaşamsal önemi olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Tıpta Uzmanlık Eğitimi Tarihçesi ve Ülkemizdeki Durum

Toplumun gereksinimlerini karşılayacak nitelikli sağlık hizmetlerinin sunulabilmesi ve akademik verimliliği yüksek bilimsel çalışmaların yapılabilmesi ancak nitelikli ve yapılandırılmış mezuniyet öncesi ve mezuniyet sonrası tıp eğitimi (tıpta uzmanlık ve diğer lisans üstü programları) programlarına sahip olmakla mümkündür. Ülkemizde tıp eğitimi tarihi ve gelişimi ile ilgili çeşitli yayınlar olmasına rağmen uzmanlık eğitimi tarihinin irdelenmesi genellikle uzmanlık derneklerinin tarihleri ile sınırlı kalmıştır (Altıntaş, 2018; Elçin, 2010; Elçin ve Musal, 2024; Gürpınar ve Musal, 2003; Vatansever, 2020; Yeşiltaş A, 2019).

Endüstriyel ve teknolojik gelişime paralel olarak 18. yüzyıl ortalarından itibaren toplumun sağlık gereksinimlerinin ve hastalıkların coğrafik dağılımlarının değişmesi sonucu konusunda daha yetkin sağlık hizmeti sunucularına ihtiyaç duyulmuştur. Tarihsel süreçte sağlık hizmet sunucuları “göz hekimleri, cerrahlar ve hekimler” olarak basit bir şekilde sınıflandırılırken, bilgi birikiminin ve gelişimin bir hekimin baş edemeyeceği ölçülere varması ile uzmanlık alanlarının doğması kaçınılmaz hale gelmiştir (İzgi ve Çoban, 2014; Gürpınar ve Musal, 2003).

Ülkemizde tıpta uzmanlık alanlarının neleri kapsayacağı ve bunlarla ilişkili eğitim süreleri konusundaki yasal düzenleme cumhuriyet tarihimizde ilk kez 1928 yılında yayımlanmış olan 1219 sayılı Tababet ve Şu'abatı San'atlarının Tarz-ı İcrasına Dair Kanunu ile yapılmıştır (Özyurt, 2006; T.C. Resmi Gazete. 1219 sayılı Tababet ve Şu'abatı San'atlarının Tarz-ı İcrasına Dair Kanun. 14 Nisan 1928. Sayı: 863).

Günümüzde ise 2009 yılında yayımlanan ve 2011, 2022 ve 2023’de bazı maddelerinde değişiklik yapılan “Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği” ise uzmanlık eğitimiyle ilgili esasları düzenleyen temel mevzuattır (<https://www.mevzuat.gov.tr/aramasonuc?AranacakMetin=TIPTA%20VE%20D%C4%B0%C5%9E%20HEK%C4%B0ML%C4%B0%C4%9E%C4%B0NDE%20UZMANLIK%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%C4%B0%20Y%C3%96NETMEL%C4%B0%C4%9E%C4%B0>, Erişim tarihi:17.10.2023).

Tıpta uzmanlık eğitiminin ayrıntılı bir şekilde tanımlanması ise tıp bilimleri dallarında 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu ve Tababet Uzmanlık Tüzüğü hükümlerine göre “*bir öğretici ve eğitici yönetiminde bilgi ve görgüsünü artırarak o bilim dalında bağımsız olarak uygulamalarda bulunmak, karar verebilmek ve sanatını icra edebilmek yeteneğini kazandıran Fakülte eğitimi üstünde yapılan eğitim şeklidir*” olarak yapılmıştır (İzgi ve Çoban, 2014; Özyurt, 2006; T.C. Resmi Gazete. Tıp bilimleri dallarında 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu ve Tababet Uzmanlık Tüzüğü. 03 Temmuz 1976. Sayı: 15635). Daha sonraları yükseköğretimin çerçevesini düzenleyen Yükseköğretim Kanunun 3. Maddesinin “n” fıkrası ve üçüncü bendine göre ise tıpta uzmanlık “*sağlık ve sosyal yardım bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre yürütülen ve tıp doktorlarına belirli alanlarda özel yetenek ve yetki sağlamayı amaçlayan bir yükseköğretimdir*” diye tanımlanmıştır (Özyurt, 2006; T.C. Resmi Gazete. Yükseköğretim Kanunu. 06 Kasım 1981. Sayı: 17506).

Tıpta uzmanlık eğitiminin amacı ise “toplumun sağlık hizmeti ihtiyacını karşılamak üzere tıp dallarından herhangi biri ile ilgili uzmanlık bilgisine sahip hekim yetiştirmek” olarak tanımlanmıştır (Terzi, 2001).

Türkiye Cumhuriyetinin örgütlenmesinin başlangıcında 16 tane olan uzmanlık dalları toplum gereksinimleri ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak günümüzde 42 ana dal ve 46 yan dal olmak üzere 88 uzmanlık alanı olarak kabul edilmiştir. Ankara Tabip Odası’nın güncel verilerine göre Türkiye’de uzmanlık eğitimi vermek üzere kurulmuş 4612 program varken ancak bunların 4023’ü uzmanlık eğitimi verme yetkisine sahip iken diğerlerinin yetkileri kaldırılmış ya da askıya alınmıştır (<https://www.birgun.net/makale/tipta-uzmanlik-egitiminde-ne-durumdayiz-454618>, Erişim tarihi:24.07.2023). Bu eğitim programlarının yeterliklerinin objektif ölçütlerinin neler olduğu ya da hangi bilimsel sistematığe göre değerlendirildikleri çok net değildir.

Hematolojinin (Kanbilim) tıpta uzmanlık alanı olarak kabul edilme sürecini incelediğimizde, ilk kez 20 Ocak 1956 tarihli 6379 nolu “Tababet İhtisas Nizamnamesi”nin ikinci maddesine göre “Ematoloji” ismi ile tanımlanmış ve 2 yılı iç hastalıklarında geçirilmek üzere toplam eğitim yılının 4 yıl olmasına karar verilmiştir (İzgi ve Çoban, 2014; T.C. Resmi Gazete. Kararnameler. Tababet İhtisas Nizamnamesi. 20 Ocak 1956. Karar: 6379). 1962 yılında yayımlanan “Tababet

Tüzüğü” nde ise iç hastalıkları grubunun sekiz yan dalından biri olması ile birlikte ileri ihtisas olarak kabul edilmiştir. Dört yıllık iç hastalıkları uzmanlık eğitimi üzerine 2 yıllık eğitimle hematoloji uzmanı olunabileceği ve enfeksiyon hastalıkları uzmanlarına da hematoloji uzmanı olabilme olanağı verilmiştir (T.C. Resmi Gazete. Tababet Tüzüğü. 06 Eylül 1962. Sayı: 11199).

Yurt dışındaki hematoloji uzmanlık eğitimine bakıldığında, ne yazık ki Avrupa Tıpta Uzmanlık Birliği’nin (ATUB) uzmanlık alanları listesinde hematoloji ayrı bir alan olarak tanımlanmamıştır (<https://www.uems.eu/about-us/medical-specialties>, Erişim tarihi: 27.01.2024). Bu nedenle EHA, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi üyesi ülkelerin ulusal uzmanlık derneklerini bir araya getirerek Avrupa’da Hematoloji eğitiminin niteliğini geliştirmeye yönelik bir harmonizasyon çabasına girmiştir (<https://ehaweb.org/organization/partners/national-societies/list-of-national-societies/>, Erişim tarihi: 20.01.2024).

2.2. Tıpta Uzmanlık Dernekleri Yeterlik Kurulları ve Türk Hematoloji Derneği Yeterlik Kurulu

Ülkemizde ulusal düzeyde yeterlik kurullarının organizasyonu Türk Tabipleri Birliği (TTB) öncülüğünde başlamıştır. TTB, 1993 yılında ATUB’ne assosiyе üye olmuş ve bu konudaki çalışmalara başlamıştır. TTB’nin ve uzmanlık dernekleri gibi sivil toplum örgütlerinin mezuniyet sonrası eğitimde önemli yerlerinin olduğu 27 Şubat 1994’de yapılan 1. Tıpta Uzmanlık Eğitimi Kurultayında kabul edilmiştir (Bayındır ve Özyurt, 2006). TTB-Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu (UDEK) ülkemizde faaliyet gösteren uzmanlık derneklerini bir çatı altında toplamak için 1994 yılında kurulmuş ve ATUB benzeri bir organizasyon ile işlevlerini yürütmüştür. TTB-UDEK’in en önemli hedefinin tıpta uzmanlık eğitiminin en yüksek kalitede, bilimsel temellere dayanarak ve ülke genelinde aynı standartlarda uygulanabilmesi için uzmanlık derneklerinin yeterlik (board) kurullarının kurulmasına yardımcı olmak ve kurulanlara destek sağlamak olmuştur. TTB-UDEK ulusal yeterlik kurulu yönergesi Dr. İskender Sayek ve ark. tarafından hazırlanmış ve 5 Nisan 2003’de yapılan genel kurulda kabul edilmiştir (Kınay ve Çete, 2006). Uzmanlık derneklerine bağlı yeterlik kurulları ise 2000’li yılların başında kurulmaya başlanmış ve hemen hemen aynı tarihlerde yönergeleri ve çalışma grupları oluşturulmuştur. Büyük bir bölümünün çekirdek eğitimi programı ve asistan karnesinin olduğu yapılan anket çalışmasından

anlaşılmaktadır. 2006 yılının verilerinde yeterlik sınavlarını yapılması ve kurum ziyaretlerinin oldukça sınırlı olduğu görülmüştür (Çete ve Kınay, 2006).

2013 yılına gelindiğinde uzmanlık dernekleri yeterlik kurullarının sayı ve nitelik artışlarının olduğu ancak hala özellikle de yan dal uzmanlık alanlarında yeterlik kurullarının kurulamadığı görülmüştür. Yeterlik kurullarının nicelik ve nitelik özelliklerinin artışında TTB-UDEK-Tıpta uzmanlık yeterlik kurullarının (TUYEK) doğrudan ve/veya dolaylı katkılarının olduğu tarihsel süreçte görülmüştür (Aslan ve Sayek, 2013a; Aslan ve Sayek, 2013b). Nitekim Aralık 2021 verilerine göre 22 ana dal ve 6 yan dalda yeterlik kurullarının oluşturulduğu bildirilmiştir (Odabaşı, 2022).

THD Yeterlik Kurulu, 16.11.2008’de kurulmuş ve yönergesi onaylanmıştır. 2021 yılına kadar 4 kez yeterlik kurul üye atamaları yapılmıştır (<https://www.thd.org.tr/menu/230/turk-hematoloji-dernegi-yeterlilik-calismalari>, Erişim tarihi: 27.01.2024). HEM-TUYEK yapılanmasının tamamlanması ve yeterlik sınavını HEM-TUYEK ölçme değerlendirme çalışma grubunun (ÖDÇG) düzenlemesi kararı nedeniyle THD sınav yapma yetkisi HEM-TUYEK Yürütme Kuruluna devredildi. Yapılanma süreci nedeniyle 2022 yılında yeterlik sınavı yapılamadı. HEM-TUYEK ilk sınavının 2023 yılında Cumhuriyetimizin 100. Yılında yapılması ve 100. Yıla özel bir HEM-TUYEK logosunun oluşturulmasına karar verildi (<http://hemtuyek.org/wpcontent/uploads/2023/02/hemyuteklogo-220223.png>, Erişim tarihi: 02.02.2024). THD yeterlik kurulu 2021 yılına kadar sadece kuramsal çoktan seçmeli sınavlar düzenlemiş, kurum eğitim programı akreditasyon ziyaretleri yapamamıştır.

THD’e ekonomik olarak bağımlı ancak yönetsel olarak bağımsız bir yapılanma olan HEM-TUYEK, 13 Ocak 2021’de kuruldu. Yönergesi ve çalışma gruplarının oluşturulması 07 Mart 2021 tarihinde düzenlenen 1. Eğitim Meclisi toplantısında kararlaştırıldı. Böylece TTB-TUYEK’e bağlı yan dal yeterlik kurulu sayısı yediye çıkmış oldu (Odabaşı, 2022).

2.3. Tıpta Uzmanlık Yeterlik (Board) Sınavları

Tıpta uzmanlık yeterlik belgesi (sertifikası), uzmanlık eğitimini tamamlayan bir hekimin uzmanlık alanı ile ilişkili toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak yetkinlik ve yeterliklere sahip olduğunun kanıtıdır. Yetkilendirme belgesinin verilme süreçleri yani

uzmanlık alanı yeterlik sınavları, hekimlerin uzmanlık branşlarında bilgi ve becerilerini güncellemesini sağlar ve aslında kısaca bir *öz düzenlemedir*. Yeterlik sınavlarının ikinci bir önemli özelliği de konusunda yetkin profesyoneller (meslektaşlar) tarafından kişinin bilgi, beceri ve tutumlarının onaylanmasıdır. Yeterlik sınavlarını düzenleyen yeterlik kurul/ komisyonlarının sınav düzenleme işlevi yanında bir önemli görevleri de alana özgü eğitim programlarının kalitesini geliştirmeye yönelik ulusal standartların belirlenmesi ve eğitim veren kurumların bu standartlara uygunlunun belgelenmesini sağlamalarıdır (Nora, 2016).

Tıpta uzmanlık eğitimi ülkemizde Sağlık Bakanlığı (SB) Tıpta Uzmanlık Kurulu (TUK) tarafından yürütülmektedir. TTB temsilcisinin TUK’da görevlendirilmiş olması, TUK ve uzmanlık yeterlik kurullarının birlikte çalışarak uzmanlık eğitiminin niteliğini arttırmasına ve mezuniyet yetkinlik ve yeterliklerinin dinamik tutulmasına yol açmaktadır.

Yurt dışı uzmanlık yeterlik çalışmaları incelendiğinde, ilk çalışmaların 20. Yüzyılın başlarında Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) başladığı görülmektedir. Eğitim programlarının yeniden yapılandırılması ve standardizasyonunu sağlamak için Amerikan Tabipleri Birliği tarafından “Tıp Eğitimi Konseyi (Council on Medical Education) ve “Akreditasyon Komitesi (Accreditation for Graduate Medical Educating)” kurulmuştur (Demirer, 2013; Lipner ve ark., 2013; Terzi, 2006). Yeterlik sınavlarına başvurular ilk zamanlarda gönüllülük ilkesine göre yapılmışken, günümüzde kabul görmenin artmasına bağlı olarak neredeyse zorunlu hale gelmiş ve ABD eyaletlerinde yeterlik belgesi olmadan çalışmanın mümkün olmadığı görülmektedir. İlk yeterlik (Board) kurulu sınavı 1916’de oftalmoloji alanında yapılmıştır. 1932’de de dermatoloji, otolaringoloji ve obstetrik-jinekoloji olarak üç kurul daha kurulmuş, asıl gelişme ise 1970’lerin başında olmuştur (Segall, 2019). Günümüzde ABD’de 40 ana dalda ve 89 yan dalda board sınavları yapılmaktadır. ABD’de bir milyonun üzerinde board sınavını geçmiş sertifikalı hekim olduğu bildirilmiştir (<https://www.abms.org/wp-content/uploads/2023/11/abms-guide-to-medical-specialties-2023.pdf>, Erişim tarihi: 28.01.2024).

Avrupa Birliğindeki çalışmalar ise 1958 yılında başlamış ve ATUB kurulmuştur. Tıpta uzmanlık yeterlik kurullarının bir çatı altında toplanması düşüncesi ortaya çıkmış ve 1993’de Avrupa Board’u (European Boards-UEMS) da yapılandırılmıştır. Avrupa’da da bu çalışmalar gönüllülük esası ile yürütülmekte ve bir zorunluluk bulunmamaktadır. Ancak bazı ülkelerde zorunlu hale getirilmiştir. ATUB’un 43 ana/yan dalda uzmanlık birimi bulunmaktadır. (Clarkson, 2016; İşlek, 2018; Nora ve ark., 2016; Terzi, 2006). Ne yazık ki hematoloji ayrı bir yan dal uzmanlık alanı olarak kabul edilmemiştir. Avrupa Birliği’nde ilk tıpta uzmanlık yeterlik belgesi 1984 yılında Anestezi ana dalında verilmiş olup, günümüzde 23 alanda yeterlik sınavı düzenlenmektedir (İşlek, 2018; <https://www.uems.eu/european-examinations>, Erişim tarihi: 28.01.2024).

Ülkemizde uzmanlık alanı yeterlilik sertifikasyonuna yönelik çalışmalar, 1997 yılında TTB-UDEK tarafından başlatılmıştır. Genel cerrahi uzmanı Dr. İskender Sayek, Beyin ve Sinir Cerrahisi uzmanı Dr. Yücel Kanpolat ve Ortopedi ve Travmatoloji uzmanı Dr. Yücel Tümer tarafından hazırlanan yönerge taslağı 1998 yılında görüşülerek onaylanmıştır (Aslan ve Sayek, 2013; İşlek, 2018). Bu yönerge uzmanlık derneklerine gönderilerek, uzmanlık derneklerinin kendi yeterlik kurullarını ve kriterlerini belirlemeleri istenmiştir. Türk Cerrahi Derneği 1998 yılında İzmir’de Ulusal Cerrahi Kongresi’nde yeterlik sınavı uygulamasını onaylamış ve 2000 yılında İstanbul’da düzenlenen Ulusal Cerrahi ve Euro surgery ortak kongresinde yazılı yeterlik sınavını yaparak öncü olmuşlardır. (<https://www.ttb.org.tr/TD/TD65/6.html>, Erişim tarihi: 28.01.2024; Sayek, 2000). 2004 yılında TTB-UDEK tarafından Ulusal Yeterlilik Kurulu (TUYEK) kurulmuştur. Böylece, Tıpta Uzmanlık Yönetmeliği’nde belirtilen 43 ana dal ve yan dalda yeterlik kurullarının bir araya getirilmesi ve kurulmaması olanlara ise yardımcı olma şansı doğmuştur. (https://www.ttb.org.tr/uyek/haber_goster.php?Id=1, Erişim tarihi: 29.01.2024).

2.4. Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonunun (HEM-TUYEK) Yapılandırılması, Yeterlik Sınavının Yapısı ve İşleyişi

Günümüzde, ülkemizde elli sekiz kurumda hematoloji tıpta uzmanlık eğitim programı yürütülmektedir (<https://tuk.saglik.gov.tr/TR-30148/programlar.html>; Erişim tarihi: 02.02.2024). Otuz dört eğitim programının eğitim kategorisi üç (kategori 3: Bir inceleme ve değerlendirme sürecine dayanarak yetkilendirme) ve on ikisinin ise kategori ikidir (kategori 2: İnceleme ve değerlendirme sürecine dayanmaksızın bir

seferliğine TUK tarafından yetkilendirme). Görüldüğü gibi kurumların eğitim programlarının büyük çoğunluğunun incelenmesi ve değerlendirmesi tamamlanarak yetkilendirilmişlerdir. Eğitim kurumlarının programlarının meslek örgütleri tarafından oluşturulmuş bağımsız dış değerlendirme süreçlerinden geçmeleri programların kalitesi ve uluslararası standartları karşılamaları açısından önemli olduğu kabul edildiğinden HEM-TUYEK yapılandırma süreci başlatılmıştır. “Kanbilim alanındaki güncel bilgiler ışığında hematoloji eğitiminde düzenli ve sürekli iyileştirmeler ile en yüksek çağdaş eğitim standardını sağlamak ve sürdürmek” vizyonu ile yola çıkılarak, “hematoloji yan dal uzmanlık eğitimi öğrencilerine, kan, kemik iliği ve lenfatik sistem hastalıklarının tanı ve tedavi sürecini en iyi şekilde yönetebilmelerini sağlayacak bir eğitim programının hazırlanması, uzmanlık eğitimi alan öğrencilerin meslek hayatları süresince eğitimlerini ve tıbbi uygulamalarını etik değerler çerçevesinde sosyal ve bilimsel yönden gerçekleştirmelerini sağlamalarına katkı vermek” HEM-TUYEK’in temel amacını oluşturmaktadır.

THD Yönetim Kurulu kararı ile Dr., Dr., Dr., Dr., Dr., Dr., Dr. kurucu yürütme kurulunun (KYK) üyeleri olarak görevlendirildi. KYK ilk toplantısını 13 Ocak 2022 tarihinde yaparak görev dağılımı yaptı ve başkan (Dr.), başkan yardımcısı (Dr.) ve sekreter (Dr.) seçimini gerçekleştirdi.

Her ne kadar THD Yönetim Kurulu kararı ile kurulmuş ve finansal desteği THD tarafından sağlansa da HEM-TUYEK’in dernekler üstü bir pozisyonda olduğu ve aktivitelerin tüm hematoloji camiasına açık olduğu yönergesinde açıkça belirtildi. HEM-TUYEK yönergesi 07 Mart 2022 yapılan toplantıda kabul edildi. (<http://hemtuyek.org/yonerge/>, Erişim tarihi: 10.11.2023). HEM-TUYEK çalışmalarına destek olmak için beş çalışma grubu oluşturuldu (Program Geliştirme, Program Değerlendirme (Akreditasyon), Ölçme Değerlendirme, Sürekli Tıp Eğitimi ve Tıpta Uzmanlık Öğrencileri çalışma grupları) (Ek 4. HEM-TUYEK organizasyon şeması). Çalışma gruplarının görev ve sorumlulukları HEM-TUYEK yönergesinde tanımlandı.

HEM-TUYEK ÖDÇG ilk toplantısında grup yöneticisi ve raportörlerinin seçimini yaparak Dr.’i başkan, Dr. ve Dr.’ı raportör olarak görevlendirdi. (Ek 5. ÖDÇG raporu; <http://hemtuyek.org/wp->

[content/uploads/2024/01/ODCG-20-EYLUL-2023-Calisma-raporu-1.pdf](http://hemtuyek.org/wp-content/uploads/2024/01/ODCG-20-EYLUL-2023-Calisma-raporu-1.pdf), Erişim tarihi: 10.11.2023). ÖDÇG kuramsal ve uygulama sınavlarının birlikte ve uluslararası standartlarda yapılmasına dayanak olacak bir yönerge taslağı hazırlandı (<http://hemtuyek.org/wp-content/uploads/2024/01/ODCG-YONERGE.pdf>, Erişim tarihi: 28.01.2024).

Hematoloji uzmanlarının yeterlik belgelendirme süreçleri tamamıyla gönüllölük çerçevesinde yürütölmektedir. ÖDÇG yönergesine göre adayın yeterlik sınavlarına girebilmesi için; tıpta uzmanlık tüzüğüne uygun olarak alınmış uzmanlık belgesine sahip olması, yan dal uzmanlık öğrencisi karnesinin, mevcut eğitim programına uyumlu, ayrıntılı ve zamanında işlenmiş olduğunun, uzmanlık eğitimi süresi boyunca kuramsal ve uygulamalı eğitim etkinliklerinin adayın eğitimcileri tarafından onaylanmış şekilde belgelendirilmesi, gerekli rotasyonların rotasyon eğitim programına uyumlu olarak yapıldığının belgelendirilmesi gerekmektedir. Bu kriterlere uygun eğitim aldığını belgeleyen her uzman yeterlik sınavına katılma hakkına sahiptir. Yan dal süresinin son 6 ayında bulunan uzmanlık öğrencileri de kuramsal yeterlik sınavlarına girme hakkına sahiptirler. Başarılı oldukları taktirde Hematoloji uzmanı olduktan sonra uygulama sınavına girebilmektedirler.

Kuramsal değeriendirme sınavında başarılı olan hematoloji uzmanları uygulama sınavına başvurma hakkı kazanırlar. Sınavda başarısız olan adaylar bir sonraki kuramsal sınava girip başarılı olmadan uygulama sınavına alınmazlar. Hematoloji tıpta uzmanlık yeterlik sınavı birinci basamağı olan kuramsal sınavda başarılı olan adayın uygulama sınavına girme hakkı devam eden 3 (üç) yıl ile sınırlıdır. Bu süre içerisinde uygulama sınavına girmeyen veya uygulama sınavında başarılı olmayan adayların tekrar kuramsal sınava girmesi gerekir. Kuramsal sınavda başarısız olan adayların tekrar kuramsal sınava girme hakları sınırsızdır.

Bilgi, hatırlama, sentez etme ve karar vermeye yönelik olarak hazırlanmış çoktan seçmeli maddelerden oluşan bir kuramsal sınav ile birlikte nesnel yapılandırılmış uygulama sınavı her yıl Nisan ayı içinde yapılmaktadır. Sınavlarda başarılı olma mutlak değeriendirme ölçütleri göre yapılmaktadır. Sınav sonuçları analiz edildikten sonra, geliştirilmesi gereken konu başlıkları ve gelecek öğrenmelerine yol gösterecek özellikte raporlanarak adaya bildirilmektedir. Son sınav toplam 100 sorudan oluşan kuramsal ve 8 istasyondan oluşan nesnel yapılandırılmış klinik sınav bir arada olarak

29 Nisan 2023 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim dalında yapıldı. Bu sınava hematoloji uzmanı ve uzmanlık eğitimlerinin son 6 ayında olan 10 aday başvurdu ancak 9 aday katılabildi. Sınav sonuçları gizliliğe özen gösterilerek sınava katılan kişilere en fazla 2 (iki) hafta içerisinde bildirilerek sınav sonucunda başarılı olanlara "Hematoloji Yeterlik Belgesi" verilmektedir (Ek 6. HEM-TUYEK sınav yeterlilik belgesi örneği).

Kuramsal sınav soruları seçilirken güncellenmiş Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma ve Standart Belirleme Sistemi (TUKMOS)-Hematoloji müfredatı temel alınarak; öğrenim düzeyleri en yüksek olan başlıklardan daha fazla sorulmak kaydı ile kapsam geçerliliği sağlanmaya dikkat edildi. Kuramsal sınavların hazırlanması, soruların akran değerlendirilmesinden geçirilmesi (iki aşamalı, editör ve üst editör değerlendirilmesi), soruların TUKMOS-Hematolojideki bölüm ve konu başlıkları ile ilişkilendirilerek hazırlanması, soru bankasının oluşturulması, sınavların bilgisayar temelli yapılabilmesi ve sınav sonu madde analizlerinin gerçekleştirilebilmesi için bir yazılım programı satın alındı (Ek 7. HEM-TUYEK sınav yönetim sistemi yazılım programının alınması onayı; Ek 8. HEM-TUYEK sınav yönetim sistemi yazılım programı sayfa örneği; <http://meduplus.net>, Erişim tarihi: 17.10.2023). Ayrıca 8 istasyonlu nesnel yapılandırılmış klinik sınav uygulanarak bilgi ve becerilerin ölçülüp değerlendirilmesi amacıyla Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişim Anabilim Dalı ile işbirliği yapılarak sınavın nesnel yapılandırılmış klinik sınav şeklinde olması sağlanmıştır. Sınavın Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde yapılabilmesi ve Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı öğretim üyelerinin danışmanlık verebilmesi için THD ve Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü arasında sözleşme imzalandı.

Sınav sonucunda başarılı olan adaylara verilen sertifikanın geçerlilik süreleri ortalama 5-10 yıl arasındadır ve süre bittikten sonra “Sertifikasyonun Sürdürülmesi” (Maintenance of Certification–MOC) sınavına veya kredilendirme sürecine girilir. Bu uygulamaya “re-sertifikasyon, yeniden belgelendirme” de denir. Sertifika süresinin sürdürülmesi; profesyonel duruşun, yaşam boyu öğrenme ve belirli aralıklarla sınava girmeye bağlılığın, bilişsel yeterliliğin ve uygulama performansının değerlendirilmesinin bir kanıtıdır. HEM-TUYEK yeterlik belgesinin geçerlilik süresi 5 yıldır ve 5. yılın sonunda hekimler “yeniden belgelendirme” sürecine davet edilirler. Yeniden belgelendirme süreci de tamamıyla gönüllülük çerçevesinde yürütülür.

Yeniden belgelendirme süreci başlayana dek ilk belgelendirme geçerlidir. Ancak HEM-TUYEK ÖDÇG tarafından hazırlanan 07.06.2022 tarihli sınav yönergesinde resertifikaşyon koşulları tanımlanmadı. “Bu yönergede olmayan durumlar için karar yetkisi HEM-TUYEK Yürütme Kurulu’ndadır.” ifadesi yanı sıra “re-sertifikaşyon için gerekli koşullar daha sonra bir yönerge ile ilan edilecektir ” ifadesi yönergeye eklendi.

2.5. Tıp Eğitiminde Program Değerlendirme Modelleri

Bir girişimin ve/veya eğitim aktivitesinin neden, nasıl yapıldığı ve elde edilen sonuçların girişim/aktivitenin amacına uygun olup olmadığı kararını vermek ancak yapılandırılmış bir değerlendirme süreci ile mümkündür. İyi bir değerlendirme için verilerin doğru ve güncel yöntemlerle toplanması, uygun ve geçerli yöntemlerle analizi, sonuçların katılımcılar ve yürütücülere göre yorumlanması gerekmektedir (Frye ve Hummer, 2012; Goldie, 2006; Şenol, 2016). Tıpta uzmanlık eğitiminin mezuniyet öncesi tıp eğitimden belirgin farklılıkları vardır. Örneğin uzmanlık eğitimi döneminde sağlık hizmet sunumu ve eğitim birlikte eş zamanlı yürütüldüğü için daha çok iş odaklı bir süreç olarak ve genellikle de klinikte eğitim şeklinde yürütülmektedir. İşin doğası gereği de ölçme değerlendirme yöntemleri de klasik bilinenlerden farklı olabilmektedir (Demiral Yılmaz, 2016; Şenol, 2016). Uzmanlık eğitiminde genel bir program değerlendirmesi yerine bir işleve odaklanarak yapılan değerlendirmeler, örneğin bir rotasyon veya bir odaklı eğitim sürecinin değerlendirilmesi gibi çalışmalar mevcuttur. Gerek yurt dışında ve gerekse yurt içinde uzmanlık eğitiminin değerlendirmesine yardımcı olacak genel standartlar veya uzman görüşleri yayımlanmıştır (https://wfme.org/wp-content/uploads/2023/03/WFME-STANDARD-S-FOR-POSTGRADUATE-MEDICAL-EDUCATION_2023.pdf, Erişim tarihi: 01.02.2024; <https://tuk.saglik.gov.tr/TR-62244/egitim-standartlari.html>, Erişim tarihi: 01.02.2024; https://www.ttb.org.tr/uyek/menu_goster.php?Id=117, Erişim tarihi: 01.02.2024; Sayek ve Batı, 2011; Gülpınar, 2011).

Çok çeşitli program değerlendirme modelleri tanımlanmıştır. Hedefe dayalı (Tyler’in modeli), yönetim eğilimli (Stufflebeam’in CIPP- Bağlam, Girdi, Süreç, Ürün modeli), uzman eğilimli (akreditasyon ve uzmanlık derneklerinin aktiviteleri) ve katılımcı eğilimli program değerlendirmeleri gibi modeller sayılabilir (Frye ve Hummer, 2012; Goldie 2006; Kaya ve ark., 2017; Musal, 2006; Şenol 2016) Bu modellerin yanında Logic ve Kirkpatrick gibi tıp eğitiminde daha çok kullanılan modeller de vardır.

Uzmanlık eğitiminde mesleki tutum ve davranış değişikliği ön planda olduğu için Kirkpatrick'ın düzey üçü buna çok uymaktadır (Kirkpatrick, 1996; Kaya ve ark., 2017).

RE-AIM modeli yirmi yılı aşkın süredir uygulanagelen ve kendi içinde evrimleştirilerek PRISM (Practical, Robust, Implementation and Sustainability Model) modeline dönüşen ve halk sağlığı uygulamaları yanında eğitim programlarının değerlendirmesinde kullanılabilen pratik yaklaşım gösteren bir modelidir (Feldstein, 2008; Glasgow, 2018; <https://www.reaim.org/>, Erişim tarihi: 03.02.2024; <https://re-aim.org/learn/prism/>, Erişim tarihi: 03.02.2024). Diğer program değerlendirme modelleri ile kıyaslandığında RE-AIM modeli temalarının aslında diğer modelleri karşıladığı görülmektedir. Uzmanlık eğitiminde tutum-davranış değişikliği ve derin mesleki beceriler gerektiğinden “Kirkpatrick modeli” ön plana çıkmaktadır. Re-AIM temalarından “Effectiveness” ve “Implementation” “Kirkpatrick modeline” daha çok uymaktadır (<https://www.evalacademy.com/articles/but-really-how-do-i-use-the-re-aim-framework>, Erişim tarihi: 02.02.2024).

2.6. RE-AIM Modeli

Uygulamalı bilimlerde bir sürecin planlaması, uygulanması ve değerlendirmesini yapabilmek için çeşitli teori, model veya taslak çerçevelerine ihtiyaç duyulmaktadır. Hipotez geliştirme, karar verme, ölçüm yöntem ve genele uyarılama başlıklarında detaylı bilgi edinebilmek bu modellerin kullanılması ile mümkündür. Günümüze kadar farklı amaç, farklı uygulama ve farklı tipte 150'den fazla model önerisi olmuştur (Strifler ve ark., 2018). RE-AIM modeli ilk kez 1999 yılında halk sağlığı ve toplumsal sorunların değerlendirilmesi için geliştirmiştir (Glasgow ve ark., 1999). Yirmi yılı aşkın bir süredir bilimsel verilerin günlük pratiğe uyarlanmasında yaşanan sorunları gidermek için kavramsallaştırılmış bir çerçeve olarak kullanılagelmekte ve kullanıldığı tüm alanlarda eksternal ve internal validasyonları yapılmış olduğundan sıklıkla kullanılan bir değerlendirme modeli haline gelmiştir (Holtrop ve ark., 2021). Günümüze kadar bu konuda yaklaşık 2800'ün üzerinde bilimsel yazının olduğu bildirilmiştir (Glasgow ve ark., 2018). Son yıllarda ele alınan konuların başında klinik ve toplumsal olayların birleştirilmesi, modelin ekonomik yönü ve kabul edilebilirliği tartışılmış ve doğru sonuçlara ulaşmak için daha çok “Nasıl” ve “Niçin” soruların yanıtını veren kalitatif yöntemler kullanılmaktadır.

RE-AIM modelin omurgasını beş tema oluşturmaktadır (Glasgow ve ark., 2019). Temaların niteliğine yönelik doğru sonuçlara ulaşılabilmesi için araştırmacıların konu hakimiyetine bağlı olarak yanıtlanması istenilen soru setlerinin oluşturulması gerekmektedir. Her tema için ayrı ayrı soru setleri geliştirildi (Tablo 2.1) (Glasgow ve ark., 2018; Holtrop ve ark., 2018; <https://re-aim.org/resources-and-tools/recommended-re-aim-slides/>, Erişim tarihi: 29.01.2024).

1. Reach-Erişim: Çalışılan gruptaki katılımcıların demografik özellikleri, tanımlayıcı istatistikleri, hedeflenen popülasyonu temsil etme özellikleri ve kalitatif verilerin değerlendirilmesine yönelik sorulara yanıtlar aranarak bu temanın işlevi yerine getirilebilir. Bu uygulamadan kimler yarar görecektir? Yarar görenlerin oranı nedir? Çalışmaya katılma veya katılmamayı etkileyen faktörler nelerdir? Daha fazla hedef kitleye/bireylere ulaşabilmek için nelere yapılmalıdır? Gibi soruların yanıtları aranarak bu tema ile ilgili hedeflere ulaşılabilir.

2. Effectiveness-Etki-lilik: Uygulamanın sonuçlar üzerindeki olumlu ve/veya olumsuz etkilerini araştıran temadır. Örneğin sonuçları etkileyen faktörler nelerdir? Sonuçlar anlamlı mı? Doğru sonuçlar elde edilmiş mi? Girişim ne kadar olumlu/olumsuz etki oluşturmuştur? Etkililik temasını gerçekleştirmek için yanıtlanacak sorulara örnek gösterilebilir.

3. Adoption-Kabul görme (benimseme): Müdahaleyi uygulayan (uygulayacak) ortam(lar)ın ve personelin özellikleri ve bunların kurumu temsil etme durumu olarak tanımlanmıştır. Kurum ve bireylerin çalışmaya katılma/katılmama sebepleri neler; katılmama için engeller var mı varsa neler; katılım kısmen olmuş ise kısmi kabul görme nedenleri? Gibi sorular kabul görme teması için iç ve dış paydaşların uygulama ve/veya sürece katılımları için gereklidir.

4. Implementation-Uygula(n)ma: Kurumsal ve/veya bireysel bir bakış açısıyla müdahale sırasında uygulanan (uygulanacak) stratejiler ve modifikasyonların araştırılmasını içerir. Örneğin program veya girişimin nasıl uygulandığı konusu sorusuna yanıtlar aranmalıdır.

5. Maintenance-Sürdürülebilirlik ve Gelişim: Müdahalenin rutin kurumsal uygulamalara ve politikalara entegrasyonu ve sürdürülmesi (kurumsal düzey);

müdahalenin sonuçlar üzerindeki uzun vadeli etkileri (bireysel düzey) nelerdir sorularına yanıtlar aranmalıdır?

Tablo 2.1. RE-AIM temalarının teknik ve pragmatik tanımlamaları

Teknik tanımlama	RE-AIM Teması	Pragmatik tanımlama
Belirli bir programa katılmaya istekli bireylerin mutlak sayısı, oranı ve temsil edilebilirliği ve bunun nedenleri (niteliksel)	Reach-Erişim	KİM(di)?* Kim(ler)in faydalanması-yarar görmesi amaçlanıyor? Girişime maruz kalan kim(ler)? Kim(ler) bu programa katılıyor?
Bir programın olumsuz etkileri, heterojenlik, yaşam kalitesi ve ekonomik sonuçların yanı sıra nedenlerinin (niteliksel) irdelenmesi	Effectiveness-Etkililik	NE(idi)?* Elde etmeye çalıştığınız en önemli yarar(lar) nedir? Olumsuz sonuçların olasılığı nedir? Girişimin güçlü yönler(i); geliştirilmesi gereken yönler(i)
Bir programı düzenleyenlerin mutlak sayısı, oranı ve temsiliyet edilebilirliği ve nedenleri (niteliksel)	Adoption-Kabul görme	NEREDE ve KİM (di)?* Program nerede ve kim tarafından uygulanıyor?
Programın uygulanması, zaman ve maliyetin yanı sıra bunun nedenleri (niteliksel)	Implementation-Uygulama	NASIL(di)?* Program ne kadar tutarlı bir şekilde uygulandı? Nasıl uyarlandı? Maliyeti ne kadardı? Sonuçlar neden ortaya çıktı?
Bir programın ne ölçüde kurumsallaştığı veya bireysel düzeyde sürdürüldüğü ve bunun nedenleri (niteliksel).	Maintenance-Sürdürülebilirlik	NE ZAMAN?* Program veya girişim ne kadar zamandır uygulandığı, bireysel ve/veya kurumsal olarak devam ettirilip ettirilmediği?

*Uygulamanın başında veya sonunda yapılan değerlendirmeye göre

“Erişim” ve “Etkililik” ana temalar olup, girişimin yapıldığı grupta ne kadar etki olduğuna karar vericidirler. Hem nicelik hem de niteliksel olarak değerlendirilebilmektedirler. Kabul görme, uygulama ve sürdürülebilirlik temaları destekleyici temalardır. Her tema için %0’dan %100’e kadar puan verildiğinde, elde edilen beş puanın çarpımı hedef kitleye etki puanını (RxExAxIxM: Hedef kitleye etki puanı/Halk sağlığına etki puanı) verir. Yöneticiler ve/veya karar vericiler bu puana göre programa devam edilip edilmeyeceğine karar verirler (<https://www.nccmt.ca/knowledge-repositories/search/70>, Erişim tarihi: 29.01.2024; <https://re-aim.org/>, Erişim tarihi: 29.01.2024).

RE-AIM modelinin kullanılmasının pek çok avantajı vardır. Uygulama öncesi ve sonrası yapılabilmesi yanında bireysel ve kurumsal değerlendirmeler yapılmasına da olanak vermektedir. Bu modelde yer alan temaların her biri hem kalitatif ve kantitatif verilerle incelenebilmektedir. Bilimsel yazılarda genellikle kantitatif verilerin

değerlendirmeleri yapılmakta, kalitatif verilerin incelenmesi sonuçların irdelenmesine katkısı az olmaktadır. RE-AIM modeli ile yapılmış çalışmaların çoğunda kalitatif veri değerlendirmelerin katkısının oldukça az olduğu görülmüştür (Gaglio ve ark., 2013). Değerlendirmelere kalitatif verilerin dahil edilmesi çalışmalara anlam yüklemekte ve sonuçların daha kolay anlaşılabilmesine katkı sağlamaktadır.

Eğitimciler, tıp eğitiminde RE-AIM modelini kullanarak programları sistematik bir şekilde planlayabilir, uygulayabilir ve değerlendirebilirler. Etkililik ve sürdürülebilirlik temaları ile eğitim programının güncellenebilmesine olanak vermekte ve öğrenenlere etkisi ise kolaylıkla gösterilebilmektedir. Geliştirilmesi ve iyileştirilmesi gereken yönlerin raporlanması daha kolay olabilmektedir. Özetle RE-AIM modeli;

- Program ve müdahalelerin etkinliğini daha kapsamlı bir şekilde değerlendirmeye yardımcı olur.
- Farklı paydaşların (öğrenciler, eğitimciler, hastalar vb.) bakış açılarını dikkate alır.
- Program ve müdahalelerin nasıl ve neden işe yaradığını veya yaramadığını daha iyi anlamamıza yardımcı olur.
- Program ve müdahalelerin iyileştirilmesine yönelik somut tavsiyeler sunar.

RE-AIM modelinin değerlendirilmesindeki en zorlu konulardan biri her temanın farklı sonuçlar vermesidir. Örneğin uygulamada yüksek erişim elde edilmişken düşük etkililik elde edilmesi veya geniş bir kabul görme varken uygulamanın kötü olması gibi. Kalitatif yöntemler bu farklılıkların nedenlerinin ortaya çıkarılmasında ve farklılıkların detaylı incelenmesine yardımcı olan önemli bir araçtır. Uygulamanın beklenenden zorlu olması, katılımcıların seçiminin uygun olmaması ve organizasyon desteğinin az olması gibi durumlar bu farklılıklara yol açmaktadır.

RE-AIM modelinin içeriği ve kullanılması konusunda bazı yanlışlar da mevcuttur. Sadece değerlendirme amaçlı olduğuna, sadece kantitatif değerlendirme olduğuna, tüm temaların eşit oranda önemli olduğuna ve sürdürülebilirlikte vazgeçilmez noktaların olduğuna inanılmaktadır. Halbuki RE-AIM modeli programların planlamasında da kullanılabileceği bilinmelidir. Beş temanın hangisinin daha ayrıntılı

inceleneyeceği önden belirlenir ve neden o tema seçildiği neden diğerlerinin seçilmediği gerekçelerle detaylandırılabilir. Seçilen programın amaçlarına göre her temanın eşit oranında karşılanması zorunlu olmadığı da çalışmalarda gösterilmiştir. Örneğin Downey ve arkadaşlarının fiziksel aktivitenin değerlendirildiği çalışmalarında “Erişim” ve “Uygulamanın” ön plana çıktığı bildirilmiştir (Downey, 2012).

RE-AIM tanımlandığı ilk zamanlarda birey (hedef kitle) değerlendirmeler için 6 ay, uygulayıcılar (program/girişim) için ise 2 yıl sonra gibi hedefler konulmasına rağmen sürdürülebilirlik/devamlılık ve programın geliştirilebilmesi açısından değerlendirmenin her zaman yapılabileceğinin daha önemli olduğu vurgulanmıştır (<https://re-aim.org/resources-and-tools/recommended-re-aim-slides/>, Erişim tarihi: 29.01.2024). RE-AIM modelinin en fazla yanlış anlaşılan ve yanlış değerlendirilen özelliği de kalitatif değerlendirmenin nasıl yapıldığı ve/veya nasıl kullanıldığı ile ilişkilidir. Tablo 2.2’de RE-AIM temalarının niteliksel özelliklerinin değerlendirilmesi için önerilen yöntemler verilmiştir (Holtrop, 2017).

Tablo 2.2. RE-AIM temalarının niteliksel özelliklerinin değerlendirilmesi için önerilen yöntemler

RE-AIM Teması	Niteliksel Özellikler
Reach (Erişim)	Katılımcı olma veya olmamaya hangi etmenler etki ediyor? Odak görüşmeleri
Effectiveness (Etkililik)	Hangi etmenler sonuçlara etki ediyor? Etnografi, önemli bilgi kaynakları ile yapılan görüşmeler
Adoption (Kabul görme)	Kabul görmeyi engelleyen faktörler Önemli bilgi kaynakları ile yapılan görüşmeler
Implementation (Uygulama)	Girişim/aktivite süreç içinde nasıl uygulandı? Gözlem, kritik olay analizi
Maintenance (Sürdürülebilirlik)	Nelerin devam ediyor, neler etmiyor ve neden etmiyor? Gözlem, görüşmeler

Re-AIM modelinin tıp eğitiminde nasıl kullanılabileceğine dair bazı örnekler şunlardır:

- Tıp fakültesi müfredatının etkinliğini değerlendirmek için kullanılabilir.
- Tıp öğrencilerine yönelik yeni bir eğitim programının etkisini değerlendirmek için kullanılabilir.
- Hastaların ilaçlarını doğru şekilde kullanmalarına yardımcı olmak için tasarlanmış bir müdahalenin etkinliğini değerlendirmek için kullanılabilir.

Re-AIM modelinin tıp eğitiminde kullanılmasının bazı sınırlamaları da vardır:

- Modelin karmaşıklığı: Re-AIM modelini kullanmak ve yorumlamak karmaşık olabilir.
- Veri toplama zorlukları: Re-AIM modelini kullanmak için farklı paydaşlardan veri toplamak zor olabilir.
- Maliyet: Re-AIM modelini kullanmak pahalı olabilir.

Bu sınırlamalara rağmen, Re-AIM modeli tıp eğitiminde program ve müdahalelerin etkinliğini değerlendirmek için kullanışlı bir araç olabilir

(<https://gemini.google.com/app/04d5bf847f341120>., Erişim tarihi: 30.03.2024).

Sonuç odaklı olması, planlama-uygulama-yaygınlaştırma ve değerlendirme için kolay uygulanabilir olması, gözlemsel, etki ve etkililik çalışmaları ve uygulama projeleri için uygun olması ve değerlendirmede ortaya çıkan yeni sorun ve zorluklara çözüm için iyi bir model olması RE-AIM modelinin genel özellikleri olarak sıralanabilir (Holtrop, 2021).

3. GEREÇ ve YÖNTEM

3.1. RE-AIM Modelinin Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Sınav Değerlendirmesine Uyarlanması

Hematoloji tıpta uzmanlık alanının yeterlik sınavının planlama, yapılandırma, uygulama ve değerlendirme süreçleri göz önüne alınarak RE-AIM modelini oluşturan temalara uygunluğu gözden geçirildi. RE-AIM modelinin tıpta uzmanlık yeterlik (board) sınavlarının değerlendirilmesi için kullanılması literatürde bir ilki temsil etmektedir.

Temaların tanımı, veri kaynakları, verilerin değerlendirme yöntemleri, değerlendirme sonucunda beklenen kazançlar ve elde edilen sonuçlara göre geliştirilmesi gereken yönlerin değerlendirilmesinin toplu olarak görülebileceği bir tablo oluşturuldu (Tablo 3.1). Temaların değerlendirmesinde kullanılacak verilerin niteliksel (kalitatif) ve/veya niceliksel (kantitatif) verilerle inceleneceği de Tablo 3.1'e eklendi. Temaların değerlendirilmesi ve verilerin nasıl analiz edileceği şematik olarak Şekil 3.1'de verildi.

RE-AIM temalarının açıklanabilmesini kolaylaştırmak ve “Nasıl”/“Niçin” değerlendirileceği konusunda yanıtlanması istenen soru kümeleri araştırmacılar tarafından alana özgü olarak oluşturuldu. Soru kümeleri daha önceden yayımlanmış makalelerden ve önerilerden derlendi ve alana özgü olarak uyarlandı (Altıntaş, 2023; Harden ve ark., 2015; https://medschool.cuanschutz.edu/docs/librariesprovider94/docs/guides-and-tools/iprism-and-reaim-guidebook_wip.pdf?sfvrsn=adea27bb_0, Erişim tarihi: 16 Ekim 2023; <https://ebccp.cancercontrol.cancer.gov/reAimCriteria.do>, Erişim tarihi: 16 Ekim 2023).

Her tema ile ilişkili soru kümeleri Tablo 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6'da verildi. Soruların yanıtlanabilmesi için THD, EHA ve HEM-TUYEK ÖDÇG'nun verileri kullanıldı. (Navarro ve ark., 2019; www.hemtuyek.org, Erişim tarihi: 16 Ekim 2023; <https://ehaweb.org/education/european-hematology-exam-2/previous-exams/>, Erişim tarihi: 17 Ekim 2023).

Karşılaştırılabilecek verilerin değerlendirilmesi sonucunda ulaşılması düşünülen hedefler, güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken yönler saptanmaya çalışıldı. Verilerin niteliğine göre değerlendirmeler niceliksel ve/veya niteliksel olarak yapıldı.

HEM-TUYEK sınav sürecinin daha kolay değerlendirilebilmesi için planlama, yapılandırma, uygulama ve değerlendirme aşamaları şematize edildi (Şekil 3.2a ve Şekil 3.2b).

3.2. Çalışmada Kullanılacak Materyal ve Veri Kaynakları

HEM-TUYEK planlanması, yapılması ve işleyiş süreçlerinin değerlendirilmesi için HEM-TUYEK Yönergesinin incelenerek ihtiyaç duyulan veriler alındı (<http://hemtuyek.org/yonerge/>, Erişim tarihi:16 Ekim 2023).

HEM-TUYEK organizasyon şemasına göre yapılanmanın incelenmesi ve çalışma gruplarının oluşturulması değerlendirildi (<http://hemtuyek.org/#>, Erişim tarihi:16 Ekim 2023).

HEM-TUYEK toplantı tutanakları, sınava giren aday bilgileri ve sınava katılan adayların geri bildirimleri HEM-TUYEK veri tabanından, THD'nin önceki dönem uygulamış olduğu kuramsal sınavların verileri ise THD arşivinden ve geçmiş dönem sınav verilerin değerlendirildiği makaleden elde edildi (<https://thd.org.tr/>, Erişim tarihi:16 Ekim 2023; Bulduk ve ark., 2023).

EHA'nın sınav verileri web sayfasından ve Bulduk ve arkadaşlarının yazısından alındı (<https://ehaweb.org/education/european-hematology-exam-2/previous-exams/>, Erişim tarihi:16 Ekim 2023; <https://ehaweb.org/organization/newsroom/news-and-updates/eha-european-hematology-exam-2018-report/>, Erişim tarihi: 17 Ekim 2023; <https://ehaweb.org/assets/Uploads/Report-European-Hematology-Exam-019.pdf>, Erişim tarihi: 17 Ekim 2023; <https://ehaweb.org/assets/Uploads/European-Exam-Report-2021-16092021-FINAL2.pdf>, Erişim tarihi: 17 Ekim 2023; <https://ehaweb.org/assets/Uploads/EHA-ExternalReportExam-HR-2122021.pdf>, Erişim tarihi: 17 Ekim 2023; https://ehaweb.org/assets/EHA_EUR_EXAM_REPORT_2022-v6.pdf, Erişim tarihi: 17 Ekim 2023; Bulduk ve ark., 2023).

3.3. Veri Analizi ve Değerlendirme Yöntemi

Tablo 3.1 ve Şekil 3.1 de değerlendirilecek veri kaynakları ve verilerin değerlendirme yöntemleri verildi. Yanıtlanacak soru kümelerinin hangilerinin niteliksel ve/veya niceliksel yöntemlerle değerlendirilecekleri de Tablo 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6'da verildi. Her bir temanın ne oranda gerçekleştiği veya gerçekleşmediği niteliksel ve niceliksel

yöntemle değerlendirildi. Veriler bilgisayara kayıt edildi. Niceliksel değerlendirmelerde yüzdeler ve oranlar belirtilerek tanımlayıcı istatistik kullanıldı (Microsoft Excel v.2016, functions-fx).

3.4. Etik

Bir program değerlendirme çalışması olmasından dolayı etik kurul onayı gerektiren bir çalışma değildir. Ancak yüksek lisans tez çalışması olması nedeniyle Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu başkanlığından (TÜTF-GOBAEK-2023/368) onay alındı (Ek 1). THD Yönetim (24.10.2023 tarih ve 23/247 sayılı yazı; Ek 2) ve HEM-TUYEK Yürütme Kurulundan (02.01.2024 tarih ve 2024/001sayılı yazı; Ek 3) tutanakların, sayısal verilerin ve ilgili dokümanların tez çalışmasında kullanılması için izinler alındı. Çalışma ile ilgili tüm işlemler güncel rehberler ve düzenlemelere göre uygulandı.

Tablo 3.1. RE-AIM modelinin Hematoloji ulusal yeterlik sınavlarının değerlendirilmesine uyarlanması

Tema	Tanım	Veri kaynakları	Verilerin Değerlendirme Yöntemi	Güçlü Yönler	Geliştirilmesi Gereken Yönler
Erişim (Reach) Yanıtları aranacak sorular Tablo 3.2’de verildi.	Yeterlik sınavına giren katılımcıların sayıları; demografik özellikleri tanımlayıcı ve hedeflenen popülasyonu temsil etme özellikleri	THD önceki dönem sınavları; EHA sınav verileri; HEM-TUYEK sınav verileri; katılımcı bilgileri	Verilerin karşılaştırılması; tanımlayıcı istatistiksel veriler (oranlar, yüzdeler); niteliksel değerlendirme	Bireysel mesleki gelişime katkı sağlaması; sürdürülebilir olması; periyodik değerlendirmelere açık olması	Sınava girecek aday sayısının artması için gerekli önlemlerin alınması ve farkındalığın artırılması;
Etki-lilik (Effectiveness) Yanıtları aranacak sorular Tablo 3.3’de verildi.	HEM-TUYEK yeterlik sınavının başarı oranları; katılımcıların geri bildirimleri; olumlu ve/veya olumsuz etkileri	THD önceki dönem sınavları; EHA sınav verileri; HEM-TUYEK sınav verileri	Verilerin karşılaştırılması; tanımlayıcı istatistiksel veriler (oranlar, yüzdeler); niteliksel değerlendirme	Bireysel kısa ve uzun dönem etkileri; mesleki tatmin; otoritenin belgeleri tanınması;	HEM-TUYEK sınavlarının değerlendirilmesi sonrası elde edilecek birincil ve ikincil kazançların ayrıntılı olarak tanımlanması
Kabul Görme (Adoption) Yanıtları aranacak sorular Tablo 3.4’de verildi.	HEM-TUYEK yeterlik sınavını uygulayan ortam(lar)ın ve uygulayıcıların özellikleri-yetkinlikleri ve bunların kurumu temsil etme durumu	HEM-TUYEK yönergesi, yeterlik sınavları yönergesi; ölçme değerlendirme yazılım programı; ölçme değerlendirme çalışma grubu üyeleri	Niteliksel değerlendirme	Eğitim kurum yöneticileri, sınava giren adayların ve dış paydaş geri bildirimlerine göre kabul görme oranının artması	THD dışı hematoloji alanındaki derneklerin HEM-TUYEK’e katılımı; Merkezi otoritenin HEM-TUYEK faaliyetlerini tanınması; Dış paydaşların farkındalığının artırılması; Sınavlara girme oranlarının artması; Uluslararası kabul görme
Implementantion (Uygula-n-ma)	Kurumsal ve/veya bireysel bir bakış açısıyla müdahale sırasında uygulanan	HEM-TUYEK Yürütme Kurulu tarafından yapılan değerlendirme;	Niteliksel değerlendirme	Sınav yönergesinin olması;	Sınavların niteliğinin artırılması; güvenilir profesyonel aktivite

Yanıtları aranacak sorular Tablo 3.5’de verildi.	(uygulanacak) stratejiler ve modifikasyonları	Sınav komisyon üyelerinin geri bildirimleri; Katılımcıların geri bildirimleri		Güçlü ve istekli bir ÖDÇG üyelerinin olması; Kuramsal ve uygulama sınavının birlikte yapılması; Sınav yönetim sistem yazılımının olması	temelli (EPA) yetkinlik ve yeterliklerini en üst düzeyde ölçülebilmesi
Maintenance (Sürdürülebilirlik ve Gelişim) Yanıtları aranacak sorular Tablo 3.6’da verildi.	HEM-TUYEK Yeterlik sınavların rutin kurumsal uygulamalara ve politikalara entegrasyonu ve sürdürülmesi (kurumsal düzey); sınavların sonuçlar üzerindeki uzun vadeli etkileri (bireysel düzey)	Türk Hematoloji Derneği politikalarında HEM-TUYEK aktivitesinin sürdürülebilir olması ve politikaları yönlendirilebilir olması	Niteliksel değerlendirme	Organizasyonun mezuniyet sonrası tıp eğitimi prensiplerine göre yapılandırılması; Hematoloji eğitim politikalarına yön verilmesi; THD’nin güçlü finansal desteği	THD dışı hematoloji alanındaki derneklerin HEM-TUYEK’e katılımı; Merkezi otoritenin HEM-TUYEK faaliyetlerini tanınması; Dış paydaşların farkındalığının artırılması,

THD: Türk Hematoloji Derneği; EHA: European Hematology Association; HEM-TUYEK: Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu

Tablo 3.2. Erişim (Reach) teması ile ilgili yanıtları aranacak sorular ve değerlendirme yöntemi

No	Sorular	Değerlendirme	
		Nitelik	Nicelik
S.ER.1	Katılımcıların demografik özellikleri (Yaş, cinsiyet, yıllara göre sınava katılım sayıları, mezun veya uzmanlık öğrencisi oranları) nelerdir?	X	X
S.ER.2	Katılımcı sayısının potansiyel katılımcı sayısına oranı nedir?		X
S.ER.3	Katılımcıların evreni temsil düzeyi ne orandadır?	X	X
S.ER.4	Katılımcı sayısının, geçmiş senelerdeki katılımcı sayısına oranı ne düzeydedir?		X
S.ER.5	Katılımcılara hangi yollarla ulaşılmıştır?	X	
S.ER.6	Katılımı etkileyen olumlu veya olumsuz faktörler nelerdir?	X	
S.ER.7	Sınav sürecinde ayrılan veya eklenen katılımcılar var mıdır, varsa nedenleri nelerdir?	X	
S.ER.8	Katılımı artırmak için yapılanlar / yapılabilecekler nelerdir?	X	

S.ER: Sorular, Erişim, Reach

Tablo 3.3. Etki-lilik (Effectiveness) teması ile ilgili yanıtları aranacak sorular ve değerlendirme yöntemi

No	Sorular	Değerlendirme	
		Nitelik	Nicelik
S.EE.1	Sınavların beklenen ve gerçekleşen etkileri nelerdir?	X	
S.EE.2	Etki büyüklüğü hesaplanmış mıdır? Önceki ve yeni uygulanan sınavlarda başarı farkı nedir?		X
S.EE.3	Yeterlik sınavlarının hedefi belirlenmiş midir? Birincil ve ikincil kazançlar tanımlanmış mıdır?	X	
S.EE.4	Süreç içerisinde planlı olarak yapılan müdahalelerin sonuca etkisi ne olmuştur? Önceki sınavlara göre yapılan yenilikler nelerdir?	X	
S.EE.5	Sürecin ve elde edilen sonuçların doğruluğu ve güvenilirliğini destekleyen bulgular nelerdir?	X	
S.EE.6	Yapılan uygulamaların sonuçları anlamalı mıdır?	X	
S.EE.7	Uygulanan programın uzun süreli etkisi var mıdır?	X	
S.EE.8	Belirlenen etkilerin ortaya çıkmasına neden olan/katkıda bulunan faktörler nelerdir?	X	
S.EE.9	Bir döngü sonrasında çıktıların değerlendirmesi yapılmış mıdır?	X	X

S.EE: Sorular, Etkililik, Effectiveness

Tablo 3.4. Kabul görme (Adoption) teması ile ilgili yanıtları aranacak sorular ve değerlendirme yöntemi

No	Sorular	Değerlendirme	
		Nitelik	Nicelik
S.KGA.1	Yeterlik sınav uygulamasının ülke genelindeki duruma göre değerlendirilmesi nasıldır?	X	X
S.KGA.2	Programda yer alan çalışanların özellikleri tanımlanmış mıdır?	X	
S.KGA.3	Sınav organizasyon sürecinde kaç kişi çalışmaktadır?		X
S.KGA.4	Sınav sürecinin adaylar, camia (diğer dernekler gibi) ve otoriteler (TUK ve TTB-UDEK gibi) tarafından kabulü nasıldır?		
S.KGA.5	Sınavın uygulama yeri neresidir?	X	
S.KGA.6	Yeterlik sınav uygulamasının kabul görmesi sürecinde karşılaşılan engeller ve zorluklar nelerdir?	X	
S.KGA.7	Yeterlik sınav uygulamalarını kabul ederek destekleyen katılımcıların nedenleri nelerdir?	X	

S.KGA: Sorular, KG Kabul Görme, A Adoption; TUK: Tıpta Uzmanlık Kurulu; TTB: Türk Tabipleri Birliği Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu

Tablo 3.5. Uygula(n)ma (Implementation) teması ile ilgili yanıtları aranacak sorular ve değerlendirme yöntemi

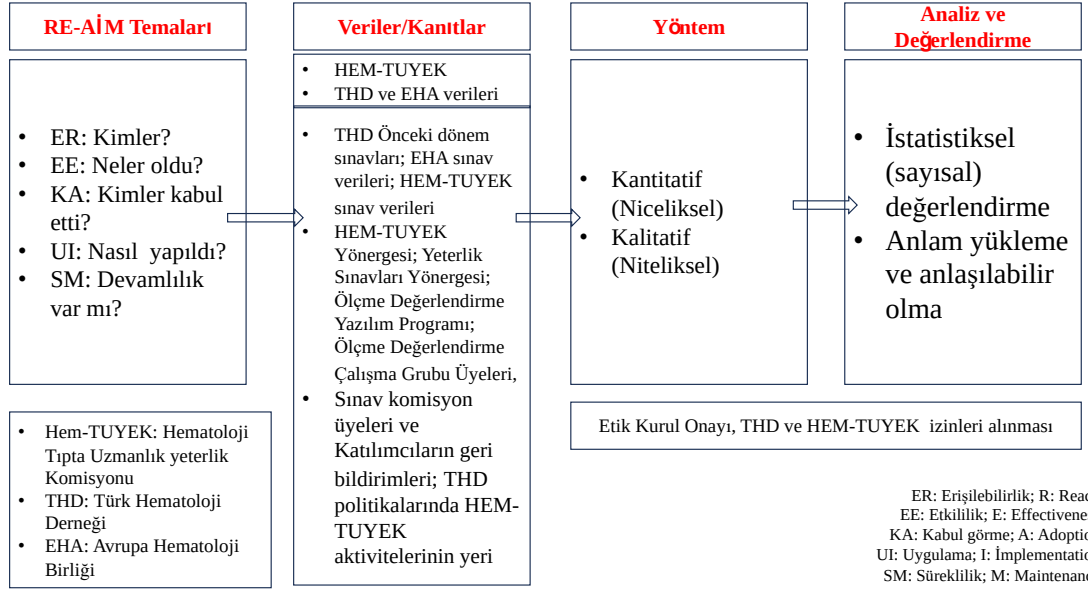
No	Sorular	Değerlendirme	
		Nitelik	Nicelik
S.UI.1	Katılımı artırmak için yapılanlar/yapılabilecekler nelerdir?	X	
S.UI.2	Yeterlik sınavının olumlu ve olumsuz etkileri nelerdir?	X	
S.UI.3	Süreç içerisinde planlı olarak yapılan müdahalelerin sonuca etkisi ne olmuştur?	X	
S.UI.4	Sınavı oluşturan ana bileşenler nelerdir? Sınav uygulaması nasıl yapılmıştır?	X	X
S.UI.5	Uygulamasının süresi ve/veya oturum sayısı ve/veya sıklığı kaçtır?		X
S.UI.6	Sınavı oluşturan majör uygulama bileşenlerinin sağlanma oranı kaçtır?		X
S.UI.7	Uygulamanın maliyeti nedir? Sınav uygulamasına ayrılan bütçe oranı nedir?		X
S.UI.8	Sınav sürecinde görev alan akademik ve idari personel sayısı kaçtır?		X
S.UI.9	Sınav uygulamasının ana bileşenlerinin tümü gerçekleştirile bilindi mi?		X
S.UI.10	Uygulama aşamasında süreci yürüten organizasyona ve bireylerine hangi faktörler destek sağlamıştır?	X	
S.UI.11	Çalışmanın camia içinde uygulanabilirliğini destekleyen/engellenen faktörler nelerdir?	X	
S.UI.12	Yeterlik sınavı organizasyonuna katılan ve katılmayan dernekler var mıdır? Varsa nedenleri nelerdir?	X	

S.UI: Sorular, Uygulama, Implementation

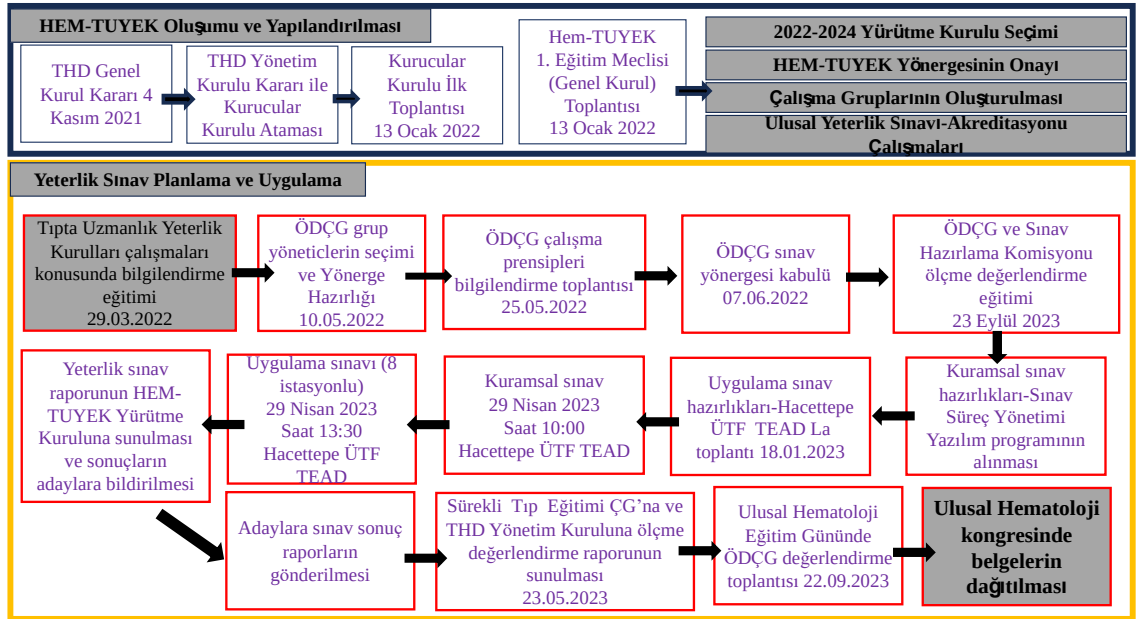
Tablo 3.6. Sürdürülebilirlik ve Gelişim (Maintenance) teması ile ilgili yanıtları aranacak sorular ve değerlendirme yöntemi

No	Sorular	Değerlendirme	
		Nitelik	Nicelik
S.SM.1	Programın uzun süreli etkisi var mıdır/korunmakta mıdır?	X	
S.SM.2	Sınav sürecinin adaylar, camia (diğer dernekler gibi) ve otoriteler (TUK ve TTB-UDEK gibi) tarafından kabulü nasıldır?	X	
S.SM.3	Sınav uygulaması sonrası çıktıların takip edilme süresi nedir?	X	X
S.SM.4	Sınav uygulaması kurumda halen yürümekte midir?	X	
S.SM.5	Sınavın ana bileşenlerinden hangisi(leri) uygulamadadır? Hangi bileşeni(leri) kaldırılmıştır?	X	
S.SM.6	Sınav bileşenlerinin değiştirilen, geliştirilen bölümleri nelerdir? Değişiklikler hangileridir?	X	
S.SM.7	Değişim nedeni ve yöntemi nelerdir?	X	
S.SM.8	6 ay ve sonrasında çıktıların değerlendirmesi yapılmış mıdır?	X	
S.SM.9	Program kurumsalmış mıdır?	X	

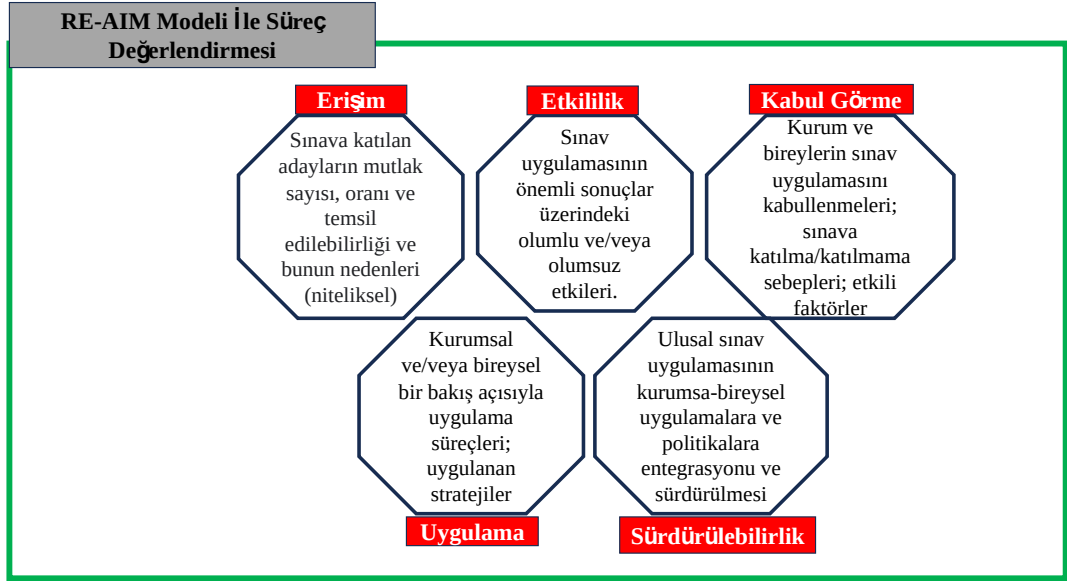
S.SM: Sorular, Sürdürülebilirlik, Maintenance

Şekil 3.1. RE-AİM modelinin çalışmaya uyarlanması şeması

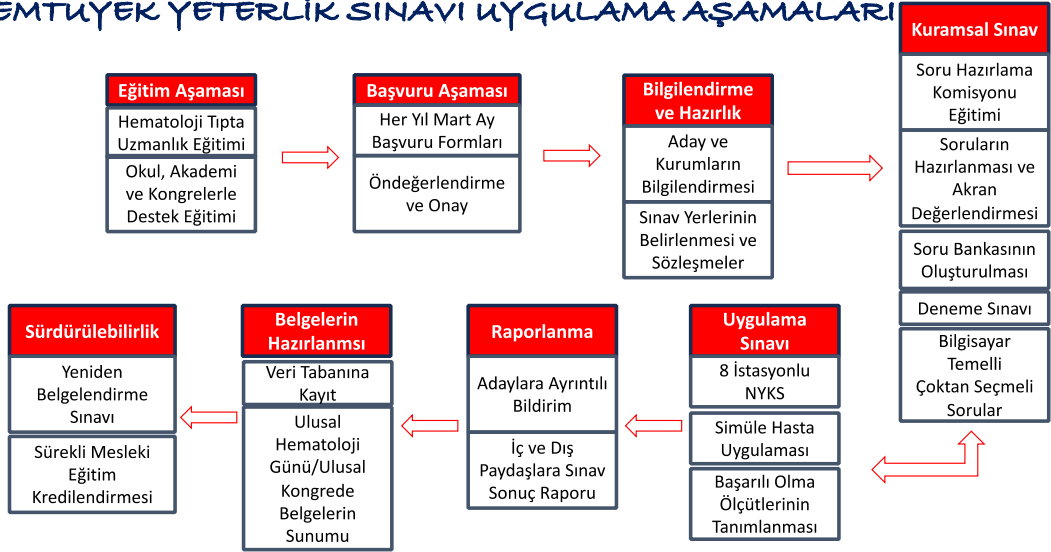

Şekil 3.2a. HEM-TUYEK yapılanmasının ve aktivitelerinin yeterlik sınavı yönünden incelenmesi

Şekil 3.2b. HEM-TUYEK yeterlik sınavının planlama, yapılandırma, uygulama ve değerlendirme süreçlerinin genel bakış-devamı

HEMTUYEK YETERLİK SINAVI UYGULAMA AŞAMALARI

Şekil 4.1. HEM-TUYEK yeterlik sınavının kuruluş aşaması sonrası uygulama şeması

4. BULGULAR

Her tema ayrı başlık altına ve ilgili tablodaki sorulara göre yanıtları bulunmaya çalışıldı.

4.1. Erişim (Reach) Temasının Değerlendirilmesi

THD Yeterlik Kurulu (THD YK) çalışmalarına 2008 yılında başladı ve EHA'nın önerileri ve değerlendirmeleri dikkate alınarak yapılandırılmasını gerçekleştirdi. (<https://thd.org.tr/menu/168/hematoloji-yeterlilik-sinavlari>, Erişim tarihi: 21.10.2023). İlk yeterlik sınavı 5 Aralık 2010 günü Ankara'da Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)'nin organizasyonu ile yapıldı. Sınav soruları ÖSYM denetim ve kontrolünde, ölçme değerlendirme eğitimi almış *profesör ve doçentlerden oluşturulan bir komisyon* tarafından hazırlandı. THD'den alınan verilere göre, ülkemizde 2010 yılından bu yana biri ÖSYM ve diğerleri THD Yeterlik Kurulu (eğitim komisyonu) tarafından gerçekleştirilen toplamda *dokuz yeterlik sınavı* gerçekleştirildi. THD YK sınav organizasyonları *Ulusal Hematoloji Kongreleri sırasında*, çoktan seçmeli sorulardan oluşan kuramsal bir sınav şeklinde yapıldı. Son HEM-TUYEK sınavına kadar uygulama sınavı yapılmadı. *Sınavlara hem erişkin hematoloji, hem de pediatrik hematoloji uzmanları ve/veya yan dal uzmanlık öğrencileri* katılmıştı. Soruların % 60'ının erişkin hematoloji, %40'ının ise pediatrik hematoloji bilim alanı ile ilişkili olduğu görülmüştür.

S.ER.1. *Katılımcıların demografik özellikleri (Yaş, cinsiyet, yıllara göre sınava katılım sayıları, mezun veya uzmanlık öğrencisi oranları) nelerdir?*

S.ER.2. *Katılımcı sayısının potansiyel katılımcı sayısına oranı nedir?*

S.ER.3. *Katılımcıların evreni temsil düzeyi ne orandadır?*

S.ER.4. *Katılımcı sayısının, geçmiş senelerdeki katılımcı sayısına oranı ne düzeydedir?*

2010 yılından bu yana yapılan dokuz sınava giren toplam aday sayısı 108'dir. Yıllık katılımcı sayısının ortalaması 11'dir. En yüksek katılım 20 aday ile 2012 yılındaki sınavda olduğu saptandı. Yıllara göre sınavlara katılan aday sayısı Tablo 4.1'de verildi.

Sınava girenlerin %53.7'si (58 aday) kadın, %46.3'ü (50 aday) erkek katılımcıdır. EHA sınavları ile karşılaştırılmalı veriler Tablo 4.2'de sunuldu. Son 4 yazılı sınava giren 38 adaydan 31 tanesi hematoloji yan dal uzmanlık öğrencisi ve 7 tanesi hematoloji uzmanıdır. Daha önceki yıllarda uygulanan yeterlik yazılı sınavına katılan adaylar arasında uzman-asistan sayısı ayrımı yapılmamıştır.

2023 yılında ilk kez yapılan HEM-TUYEK sınavına 10 aday başvurmuş, 9 adayın katılımı ile sınav gerçekleştirildi. Dokuz adayın 6 'sı (%66,66) kadın, üçü (%33,33) erkekti. Sınava katılan 4 aday halen yan dal uzmanlık eğitimine devam etmekteyken (%44,44), 5 aday ise Hematoloji Uzmanı (%55,55) olarak görev yapmaktaydı. (Ek 5. ÖDÇG 2023 yılı çalışma raporu). Son sınava katılan 9 adaydan 5 tanesi üniversite hastanesi (%55,55), 3 tanesi eğitim araştırma hastanesi (%33,33), 1 tanesi de şehir hastanesinde (%11,11) görev yapmaktaydı. Daha önceki sınavlara katılan adayların sınava katıldığı sırada görev yaptığı kurum bilgilerine ulaşamadı.

Dokuz adaydan biri Azerbaycan da görev yapan Hematoloji uzmanı idi. "HEM-TUYEK Yeterlik Sınavları Yönergesi" Türkiye'de uygulanan hematoloji uzmanlık eğitim programlarını tamamlayan adayların başvurularını kabul etmektedir (<http://hemtuyek.org/wp-content/uploads/2022/09/HEM-TUYEK-ODCG-YONERGESI.pdf>); Erişim tarihi: 02.01.2024). Türkçe okur-yazar olan uluslararası adayların konuk katılımcı olarak başvuruları kabul edilmektedir. İlk sınavda yurtdışı bir adayın olması sınavın kabul görülmesi (benimsenmesi) açısından oldukça önemli idi.

THD'nin veri tabanından alınan bilgilere göre Haziran 2023 itibariyle Türkiye'de görev yapan erişkin hematoloji uzmanı sayısının 457, pediatrik hematoloji-onkoloji uzmanı sayısının ise 280 olduğu öğrenildi. 2023 yılında uzmanlık eğitimine devam eden erişkin ve pediatrik hematoloji yan dal uzmanlık öğrencisi ise 174'dür. 2010 yılından bu yana uygulanan yeterlik sınav sonuçlarına göre, adayların 1 tanesi dışındakiler (%99) kuramsal sınavda başarılı olmuştur. 108 katılımcıdan 107'sine yeterlik belgesi verilmiştir. Erişkin ve pediatri hematoloji bir arada değerlendirildiğinde toplamda 737 hematoloji uzmanının olduğu düşünülürse belge sahibi olma oranı %14,51'dir. Sadece erişkin hematoloji uzmanlarına göre bir değerlendirme yapıldığında, 457 kayıtlı Hematoloji uzmanından sadece 8 aday sınava

girmiştir (%1.75). Oranın ne kadar düşük olduğu görülmektedir ve geliştirilmesi gereken yönlerin ilk sırasına yazılmalıdır.

EHA sınavlarına her ülkeden hematoloji eğitimlerini tamamlamış genç ve kıdemli hematoloji uzmanları, erişkin ve pediatrik hematoloji ayırımı olmadan katılabilmektedirler (<https://ehaweb.org/education/european-hematology-exam-2/>; Erişim tarihi: 02.01.2024). EHA sınavlarına yıllara göre giren aday sayıları Tablo 4.2’de verildi. Tablo 4.2’de görüldüğü gibi son yıllarda aday sayısının tedrici olarak arttığı görülmektedir.

Tablo 4.1. Yıllara göre THD sınavlarına katılan adaylarla ilgili genel bilgiler

Yıl	Aday Sayısı	Hematoloji YDUÖ/ Uzman	Kadın	Erkek	Başarılı	Başarısız
1.Hematoloji Yeterlilik Sınavı (ÖSYM, 5 Aralık 2010)	12	Bilinmiyor	10	2	12	0
2.Hematoloji Yeterlilik Sınavı (38.UHK 1 Kasım 2012)	20	Bilinmiyor	9	11	20	0
3.Hematoloji Yeterlilik Sınavı (40.UHK 23 Ekim 2014)	11	Bilinmiyor	6	5	11	0
4.Hematoloji Yeterlilik Sınavı (41.UHK 21 Ekim 2015)	5	Bilinmiyor	2	3	5	0
5.Hematoloji Yeterlilik Sınavı (42.UHK 20 Ekim 2016)	13	Bilinmiyor	9	4	13	0
6.Hematoloji Yeterlilik Sınavı (43.UHK 4 Kasım 2017)	12	Bilinmiyor	6	6	12	0
7. Hematoloji Yeterlilik Sınavı (44.UHK 1 Kasım 2018)	11	Tamamı YDUÖ	5	6	11	0
8. Hematoloji Yeterlilik Sınavı (45.UHK 1 Kasım 2019)	5	Tamamı YDUÖ	3	2	5	0
9. Hematoloji Yeterlilik Sınavı (47.UHK 4 Kasım 2021)	10	Tamamı YDUÖ	2	8	10	0
10. HEM-TUYEK Yeterlilik Sınavı (Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, 29 Nisan 2023)	9	5 uzman 4 YDUÖ	6	3	8	1
TOPLAM	108		58	50	107	1

YDUÖ: Yan dal uzmanlık öğrencisi; ÖSYM: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi; UHK: Ulusal Hematoloji Kongresi;

Tablo 4.2. Avrupa Hematoloji Birliği (EHA) sınavına katılan aday sayısı ve başarı oranları

Yıl	Katılımcı sayısı	Türk katılımcı sayısı	Geçme puanı	Başarılı olan aday sayısı	Başarılı olan aday yüzdesi
2017	64	5	Bilinmiyor	52	%81,2
2018	80	6	58	64	%80
2019	149	18	56	116	%77,85
2020	127	4	59	99	%78
2021	188	17	54	142	%76
2022	166	16	56	138	%83
2023	206	21	*	*	*

*2023 yılına ait sınav sonuçları henüz ilan edilmemiştir (<https://ehaweb.org/education/european-hematology-exam-2/previous-exams/>; Erişim tarihi: 02.01.2024)

S.ER.5. Katılımcılara hangi yollarla ulaşılmıştır?

Üye sayısı 1000'e yaklaşan (951 üye 2021 genel kurul onayı ile) THD, üyeleri ile kolaylıkla haberleşmek için bir e posta forum portalı oluşturmuştur. THD sınavlarının duyuruları kongre duyuruları ile birlikte veya sınav tarihine yakın bir zamanda duyurulmakta idi. HEM-TUYEK sınavının ne zaman, nerede ve nasıl yapılacağı, içeriğinin ne olacağı ve neleri kapsayacağı detaylı bir şekilde bu portal aracılığı ile tekrarlayan mesajlarla THD üyelerine duyuruldu (Ek 9a). THD portalına üye olmayanlar için HEM-TUYEK web sayfasından duyurular yapıldı (Ek 9b). Türk Hematoloji Okulu ve Türk Kanbilim Akademisi öğrencilerine yan dal uzmanlık öğrencileri ve hematoloji uzmanlarına sözel ve sosyal medya aracılığı ile bilgilendirme yapıldı. Ayrıca hematoloji uzmanlık eğitim programı yürüten eğitim yönetici/sorumlularına (Bilim dalı başkanları ve klinik yöneticilerine) yönelik yapılan çevrim içi toplantılar ve bilgilendirme mektubu ile uzmanlar ve yan dal uzmanlık öğrencileri bilgilendirilmiştir (Ek 9c).

S.ER.6. Katılımı etkileyen olumlu veya olumsuz faktörler nelerdir?

Sınava katılan aday sayısının genelde çok az olduğu, yılda ortalama 11 kişi olduğu görülmektedir. Tablo 4.2'de görüldüğü gibi EHA sınavına katılımlar yıllara göre tedrici olarak artmıştır. EHA sınavına girme motivasyonunun yüksekliği EHA sınav başarısının prestijinin daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

THD'nin sınavlarının da sabit sayıda katılımcının olması, katılımcı sayısının artmaması yeterince motivasyon sağlanmaması, ödüllendirme yapılamaması ve sağlık otoritesi tarafından tanınırlığının olmaması gibi sonuçları etkileyen olumsuz faktörlerdir.

HEM-TUYEK sınavı iki yıllık bir yapılanma süreci sonrası yapılmıştır. Bir önceki yıl sınavı yeni yapılanma nedeniyle iptal edildi ve 2022 yılında THD sınavı yapılmadı. HEM-TUYEK yeterlik sınavı hem kuramsal hem de uygulamalı olarak 29 Nisan 2023 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı salonlarında yapıldı. İlk kez yapılandırılmış ve çevrim içi uygulanacak kuramsal sınav yanında uygulama sınavının olması sınava girecek adaylarda çekinceler oluşturdu ve olasılıkla sayının az olması bu duruma bağlandı. Yapılan bireysel görüşmelerde "...sınavın uygulama şeklini görelim, sınava girenlerle konuşalım, gelecek yıl gireriz...." gibi

yorumlar yapıldığı görüldü. Gelecek yıllarda katılımın artırılması için ödül sistemi getirilmesi ve motivasyonu arttırıcı önlemlerin alınması gerektiği ortaya çıkmış bulunmaktadır.

S.ER.7. *Sınav sürecinde ayrılan veya eklenen katılımcılar var mıdır, varsa nedenleri nelerdir?*

HEM-TUYEK sınavı ulusal düzeyde yapılması planlanan ve Türkiye’de yetişmiş uzmanlara yönelik olarak yapılandırılmıştır. Ancak Türkçe dil yetisi yeterli olan yabancılara da açıktır. Yabancı katılımcıların öz değerlendirmelerine yardımcı olmak amaçlı böyle bir karar alınmıştır. Nitekim sınav başvuru sürecinde Azerbaycan’da eğitimini tamamlamış bir aday sınava katılmak istedi. Başvurusu ölçme değerlendirme sınav komisyonu tarafından kabul edildi. Bir de ayrılan değil ama sınava gelemeyen bir aday oldu. 10 başvurunun dokuzu sınava katılabildi.

S.ER.8. *Katılımı arttırmak için yapılanlar/yapılabilecekler nelerdir?*

Katılımın artırılması için tüm iletişim kanalları kullanılarak duyurular yapıldı. Birebir görüşmelerde ve kurum yöneticilerine bilgi verildi. Ek bir motivasyon aracı kullanılmadı. Yeterlik belgelerinin sağlık otoritesi tarafından tanınması ve re-sertifikaasyon süreçlerini otoritenin takipçi olması katılımı arttıracak en önemli unsurdur. Akademik hayatta “yeterlik belgesinin alınması ve/veya yenilenmesinin” kadro atama ve yükseltmelerde kullanılması, kurum için uygulanacak puanlama sistemlerinde ek puanlamaya neden olması, nakil ve atama süreçlerinde katkısının olması ve bilimsel araştırma projelerinin desteklenmesinde kolaylık sağlanması gibi gerek özlük haklarda ve gerekse ekonomik düzenlemelerde iyileştirmeye yardımcı olunacağını bilmesi katılımı arttıracak en önemli motivasyonun başlıkları olabilecektir. Bunun yanında basit ödüllendirme sistemleri, ulusal-uluslararası kongrelere katılım hakları, toplantılarda belge verme ve ödüllendirme yöntemleri katılımcıların ekranları arasındaki yerini sağlamlaştırma gibi çabalar katılımı arttırmaya yardımcı olacaktır.

4.2. Etki-lilik (Effectiveness) Temasının Değerlendirilmesi

S.EE.1. *Sınavların beklenen ve gerçekleşen etkileri nelerdir?*

S.EE.2. Etki büyüklüğü hesaplanmış mıdır? Önceki ve yeni uygulanan sınavlarda başarı farkı nedir?

HEM-TUYEK'in ulusal yeterlik sınavlarını düzenlemesindeki amaç ve ulaşılması istenen hedefler HEM-TUYEK vizyonunun tanımlanmasında ve HEM-TUYEK Yönergesinde ifade edildi.

HEM-TUYEK Vizyonu: Kanbilim alanındaki güncel bilgiler ışığında hematoloji eğitiminde düzenli ve sürekli iyileştirmeler ile en yüksek çağdaş eğitim standardını sağlamak ve sürdürmektir (<http://hemtuyek.org/misyon-ve-vizyon/>; Erişim tarihi: 04.01. 2024).

HEM-TUYEK'in amacı; Hematoloji tıpta uzmanlık eğitimi programının geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi için standartlar belirlenmesi; yeterlik ölçme-değerlendirme yöntemleri aracılığıyla bireysel yeterliğin ölçülmesi ve belgelendirmesi; uzmanlık eğitimi veren birimler için standartlar ve kılavuzlar oluşturulması; eğitim birimlerini gönüllülük temelinde ziyaret ederek değerlendirilmesi, geliştirilmesi gereken durumların belirlenmesi, giderilmesi için öneriler oluşturulması ve bu bağlamda eğitim birimlerinin akreditasyonunun sağlanmasıdır (<http://hemtuyek.org/yonerge/>; Erişim tarihi: 04.01.2024).

Vizyon ve yönergedeki açıklamalara göre HEM-TUYEK ulusal düzeyde bireysel yeterlik sınavlarını düzenlemesi, sonuçlarının değerlendirilmesi, adaylara yönlendirici bir rapor hazırlaması ve sınav sonuçlarına göre hematoloji yan dal uzmanlık eğitimi müfredatını güncellemesi gerekmektedir. Bunun yanında iç ve dış paydaş bilgilendirmesi yapılarak eğitim kurumlarının da iç eğitim programlarını gözden geçirilmesi sağlanmalıdır.

Sınavların gerçekleşen etkilerinin değerlendirilmesi ise THD'nin ve HEM-TUYEK'in yaptığı sınavlar birbirinden oldukça farklı olması nedeniyle iki dönem olarak ele alınmasının uygun olacağına karar verildi. THD'nin sınavları sadece kuramsal olup, başarı oranı %100 dür (0/99 aday). HEM-TUYEK sınavında ise bir aday başarısız bulunmuştur (1/9 aday; %11). THD sınavlarında adaylara sadece başarılı veya başarısız oldukları bildirilmiştir. Eksik oldukları veya ilerleme sağlamaları gereken konular bildirilmemiştir. THD sınavlarının geliştirilmesi gereken yönler tartışmaya açılmış ve alınan ölçme değerlendirme eğitimleri sonrası bazı düzenlemeler

yapılmıştır. Hem-TUYEK sınavlarının hazırlığı, uygulanması ve değerlendirilmesi “Uygulama (Implementation)” temasında ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Gerçekleşen etkilerin seyri ve hangi hedeflere ulaşıldığı gelecek yıllarda yapılacak sınavların değerlendirilmesi ile daha fazla netlik kazanacaktır.

Yukarıda da detaylı açıklandığı gibi HEM-TUYEK sınavında başarı ölçütleri detaylı bir şekilde tanımlanmış. Önceki sınavları ile belirgin derecede başarı farkları olduğu görülmüştür. Klinik ve girişimsel yetkinlikler ayrı ayrı değerlendirilmekte, bir hematoloji uzmanının sahip olması gereken yetkinlik ve yeterlikler maksimum düzeyde sınanmaya çalışılmaktadır. Bu nedenle klinik ve girişimsel yetkinlikler müfredatının kapsam geçerliliği sağlanmakta, toplumda sık görülen hastalıklar ve/veya klinik durumlar daha fazla sınanabilmektedir. Gelecek dönemlerde düzenlenecek sınavların ve sınavlara giren adayların sayısının artması sonrası daha gerçekçi değerlendirmeler yapılabilecektir.

S.EE.3. *Yeterlik sınavlarının hedefi belirlenmiş midir? Birincil ve ikincil kazançlar tanımlanmış mıdır?*

Yeterlik sınavlarının amaçları ve hedefleri HEM-TUYEK misyon-vizyon tanımında, yönergesi ve sınav uygulamaları yönergelerinde belirtilmiştir. Kuramsal ve uygulama sınavlarında başarı ölçütleri hematoloji uzmanının yetkinlikleri göz önüne alınarak tanımlanmıştır. Ancak birincil ve ikincil kazançlar olarak detaylandırılmış hedefler bulunmamaktadır. Geliştirilmesi gereken yön olarak kabul edilip, uygun düzenlemeler yapılacaktır.

S.EE.4. *Süreç içerisinde planlı olarak yapılan müdahalelerin sonuca etkisi ne olmuştur? Önceki sınavlara göre yapılan yenilikler nelerdir?*

THD’nin yapmış olduğu sınavlar ve HEM-TUYEK sınavının değerlendirilmesi karşılaştırılarak bilimsel bir yazı haline getirilmiştir (Bulduk ve ark., 2023). Eski dönem olumsuzlukları göz önüne alınarak HEM-TUYEK sınavlarının süreçleri düzenlendi.

- a) HEM-TUYEK sınavlarının amacı, uygulanışı, başarı ölçütleri ve değerlendirme başlıklarını içeren bir yönergesi hazırlandı ve yürütme kurulunda onaylandı.

- b) Sınava sadece erişkin hematoloji uzmanların başvurusu kabul edildi.
- c) Öğrenim düzeyleri yüksek çoktan seçmeli sorularla kuramsal bir sınav yapıldı.
- d) Olgu tartışmalı, mikroskop kullanım becerisi, laboratuvar sonuçlarının incelenmesi gibi soruları içeren sekiz istasyonlu nesnel yapılandırılmış bir uygulama sınavı yapıldı.
- e) Sınav soruları ölçme değerlendirme eğitimi almış akademik unvana sahip sınırlı sayıdaki (8-12 üye) üyeler tarafından hazırlandı.
- f) Sınav soruları TUKMOS-Hematolojinin klinik ve girişimsel yetkinliklerdeki konu başlıklarına göre hazırlanarak kapsam geçerliliği sağlanmaya çalışıldı (Ek 10a. HEM-TUYEK sınav analizleri-1).
- g) Toplumda sık rastlanılan ve öğrenim düzeyi yüksek olan başlıklar daha çok soruldu (Ek 10b. HEM-TUYEK sınav analizleri-2).
- h) Sınav sorularının yazılması, iki aşamalı akran değerlendirmeden geçirilmesi, soru bankasının oluşturulması ve sınavın çevrimiçi yapılabilmesi için bir yazılım programı satın alındı ve hedeflere göre düzenlendi (Ek 7).
- i) Adaylara detaylı bir sınav sonuç belgesi verilmekte ve sürekli mesleki gelişime katkı sağlamak için geliştirilmesi gereken yönler tanımlanmaktadır.
- j) Sürekli mesleki gelişim açısından eğitim programlarını düzenleyen THD yönetim kuruluna sınav sonuçlarının içeriği ve geliştirilmesi gereken konu başlıkları ile ilgili ayrıntılı bir rapor hazırlandı. Böylece sürekli mesleki gelişim açısından destek sağlanmış oldu. Ayrıca faaliyet raporu olarak iç ve dış paydaşların görüşüne sunulmak üzere web sayfasında ilan edildi.

S.EE.5. Sürecin ve elde edilen sonuçların doğruluğu ve güvenilirliğini destekleyen bulgular nelerdir?

HEM-TUYEK sınav sürecinin tüm aşamaları tıp eğitimi ve ölçme değerlendirme bilim alanlarının prensiplerine uygun olarak gerçekleştirildi. Süreç yönetiminde tıp eğitimcisi akademisyen öğretim üyelerden danışmanlık alındı (Dr. Orhan Odabaşı, <https://avesis.hacettepe.edu.tr/odabasi>, Erişim tarihi: 02.02.2024; Dr. Levent Altıntaş, <https://avesis.acibadem.edu.tr/Levent.Altintas>, Erişim tarihi: 02.02.2024; Dr. Gülşen Taşdelen Teker, <https://avesis.hacettepe.edu.tr/gulsentasdelen>, Erişim tarihi: 02.02.2024). Yönergenin oluşturulması, sınavın hematoloji uzmanının yetkinlik ve yeterliklerini ölçmesine yönelik yapılması, başarı ölçütlerin saptanmış olması, sonuç

raporlarının adaylara iletilmesi ve aday geri bildirimleri gibi başlıklarla doğruluk ve güvenilirlik saptanmasına yardımcı olmuştur.

S.EE.6. Yapılan uygulamaların sonuçları anlamlı mıdır?

HEM-TUYEK amacının ulusal düzeyde uygulanan hematoloji uzmanlık eğitim programlarının ulusal standartlara uygun şekilde yürütülmesine ve hematoloji uzmanlarının daha önceden saptanmış yetkinlik ve yeterliklere sahip olarak mezun olmasını sağlamaya destek olmaktır. Bu amaçla TUKMOS-Hematoloji müfredatına uygun klinik ve girişimsel yetkinlikleri kapsayan bir değerlendirmenin yapılması Hem-TUYEK yeterlik sınavının sonuçlarının ne kadar anlamlı olduğu/olacağı açıkça görülmektedir.

TUKMOS-Hematoloji üyelerinin biri hariç tüm üyeleri HEM-TUYEK program geliştirme grubunda aktif olarak çalıştılar. Program geliştirme grubu başkanı aynı zamanda TUK-TUKMOS-Hematolojinin de başkanlık görevini yürütmektedir. Bu nedenle elde edilen sonuçların ve yapılan düzenlemelerin ülke hematoloji eğitimine ne kadar anlamlı katkı sağladığı çok bariz bir şekilde görülmektedir.

Bir de sınava giren adayların gözünden değerlendirme yapılması çok anlamlı olmaktadır. Sonuçların anlamlılığına katkısı olacağına inandığımız aday geri bildirimlerinden örnek verecek olursak;

Aday 1: En sınavıcı ve eğitici tarafı uygulamalı sınavdı. Teorik sınavdaki konu dağılımları daha sık karşılaşılan konulara biraz daha ağırlık verilirse daha iyi olacaktır. Uygulamalı sınavdaki puanlama alt birimleri daha net yapılandırılırsa ve bilgisayar ortamına taşınırsa daha iyi olacaktır. Herkesin emeğine sağlık. Girdiğim en güzel sınav deneyimlerindendi.

Aday 2: EHA sınavından çok daha özenli iyi hazırlanmış ve değerlendirme gücü daha yüksek bir sınavdı. Lütfen kaliteyi ve motivasyonu düşürmeyelim ve sınavı geçemeyenlere sertifika vermeyelim ve bu sınavımızı resmi makamlara geçerli hale getirelim.

Aday 3: Gözlemsel sınav soru sayısı artırılabilir, gözlemsel sınavın teorik sınava eklenmesi çok iyi oldu, bundan sonraki sınavlarda da gözlemsel sınav yapılmalı,

..... Fakültesinin gözlemsel sınav için mekanı biraz küçük, ... Üniversitesi kampüsü PDÖ binasının sınıflarının gözlemsel sınav için fiziksel anlamda daha iyi olacağını düşünüyorum. Teorik sınav benign hematoloji 100 soru, malign hematoloji 100 soru olmak üzere iki aşamalı yapılabilir. Geri bildirim formu hazırlayıp düşüncelerimize önem verdiğiniz için çok teşekkürler...

S.EE.7. Uygulanan programın uzun süreli etkisi var mıdır?

Uygulanan programın uzun süreli etkisinin olup olmadığını değerlendirmeden önce bu uygulamanın sürdürülebilir olmasını sağlanması gerekliliği ortadadır. Uygulamanın sürdürülebilirliği dernek/derneklerin desteğinin devam etmesini sağlamak ve Hem-TUYEK'in kurumsallaşmasını sağlamak gerekir. Hematoloji eğitimi veren kurumların uygulamayı kabul görmesi, mezunlarının sınavlara girmesini teşvik etmesi ve yeterlik belgelerinin sağlık otoritesi tarafından kabul edilirliliğinin onanması gerekmektedir.

Toplum sağlığının koruması ve kaliteli sağlık hizmet sunması için yetkinlik ve yeterliklere sahip hematoloji uzmanlarının yetiştirilmesi toplumun geleceği ve refahı açısından çok önemlidir.

S.EE.8. Belirlenen etkilerin ortaya çıkmasına neden olan/katkıda bulunan faktörler nelerdir?

RE-AIM modelinde hedeflenen etkilerin ortaya çıkmasındaki en önemli faktörler diğer temaların gerçekleştirme oranlarına bağlıdır. Erişimin istenilen düzeyde olması, iç ve dış paydaşların özellikle de bireysel ve kurumsal kabul görmenin yeterli düzeyde olması, uygulamanın güncel, olanaklara uygun ve kabul edilebilir yöntemlerle yapılması ve uygulamanın sürdürülebilir olabilmesi için yeterli alt yapının sağlanması gereklidir. Her temanın gerçekleşebilmesi veya istenilen düzeyde olması için farklı etmenler rol oynamaktadır. En önemli etmenin uzmanlık alanındaki yeterlik sınavı için farkındalığın artırılması gereklidir. İkinci önemli etmenin yeterlik belgesinin gerek akademik, gerek ekonomik ve gerekse mesleki yaşamı kolaylaştırıcı yararlarının olmasını sorumlu kuruluşlar tarafından sağlanması gereklidir. Ayrıca uygulamanın geri bildirimlerle güncellenmesi ve program değerlendirmesinin yapılması gerek kurumlar ve gerekse sınava girecek adaylar açısından belirlenen etkilerin ortaya çıkmasına neden olacak faktörlerdir.

S.EE.9. Bir döngü sonrasında çıktıların değerlendirilmesi yapılmış mıdır?

İlk sınav tüm bileşenleri bir arada 29 Nisan 2023 tarihinde düzenlendi. Sınav sonrası sınav gözetmenleri ve adaylardan geri bildirimler alındı (Ek 11. Aday sınav geri bildirim örneği). Adaylara ayrıntılı sınav sonuç analizleri iletilti. Ayrıca HEM-TUYEK ölçme değerlendirme çalışma grubu sınav hazırlık sürecinden sonlanmasına kadar olan kısmı değerlendirmek için çevrim içi toplantılar yaptı. HEM-TUYEK Yürütme Kuruluna ve THD Yönetim Kuruluna iletmek üzere 2023 yılı sınav sonuç raporu hazırlandı (Ek 5). Raporun içeriğinde süreç ile ilgili ve gelecek dönemde yapılması gerekenlerle ilişkili düşünceler belirtildi (Ek 12. HEM-TUYEK sınav tutanağı ve rapor). HEM-TUYEK 22 Eylül gününü Ulusal Hematoloji (Kanbilim) Eğitim günü olarak ilan etmiş ve bu günde HEM-TUYEK aktivitelerinin değerlendirilmesi yapılmakta ve gelecek dönemde alınacak önlemler tartışılmakta ve gerekli ise mevzuat değişikliği yapılmaktadır. 22 Eylül 2023 de düzenlenen 2. Ulusal Hematoloji Günü'nde ölçme değerlendirme çalışma grubu bir sunum yaparak sınav değerlendirmesi ve yapılması gerekenler sunuldu (Ek 5: ÖDÇG 2023 yılı faaliyet raporu; Ek 13a. II. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü poster; Ek 13b.II. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü programı).

4.3. Kabul Görme (Adoption) Temasının Değerlendirilmesi

S.KGA.1. Yeterlik sınav uygulamasının ülke genelindeki duruma göre değerlendirilmesi

Ülkemizde TTB-UDEK çatısı altında temel, dahili ve cerrahi tıp bilimleri alanında faaliyet gösteren toplamda 107 uzmanlık derneği vardır. Haziran 2022 itibari ile TUYEK bünyesinde ise yeterlik kurulu aktivitesinde bulunan 41 yeterlik kurulu olduğu bildirilmiştir. (Gönen, 2022). Ölçme değerlendirmenin (yeterlik/board sınavları ve yeniden belgelendirme/re-sertifikasyon) yeterlik kurullarının temel amaçlarından biri olduğu ilgili yazıda tanımlanmıştır. TTB-TUYEK'in veri tabanına göre ana/yan dal yeterlik komisyonlarının durumu Tablo 4.3'de verilmiştir (Odabaşı, 2022). HEM-TUYEK bu veriler derlendiğinde kuruluşunu tamamlamamıştı.

Yeterlik sınavlarının ülkemizde 2000 yılından bu yana uygulanmasına rağmen uygulamalar arasında oldukça farklılıklar olduğu görülmektedir. Sadece çoktan seçmeli soru ile kuramsal sınav, açık kitap sınavları, nesnel yapılandırılmış uygulama

sınavları ve simüle hasta uygulamaları gibi farklı yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir. ABD’lerinde board sınavları 1933 yılından bu yana Amerikan Tıpta Uzmanlık Kurulu (American board of medical specialties-ABMS) tarafından yürütülmektedir. Her ne kadar board sınavlarına girmek gönüllülük esasına göre olsa da kurumların çoğu board sertifikası istediğinden “de facto” olarak zorunlu hale gelmiştir (İşlek, 2018). Ülkemizde ise gönüllülük esas temel alınmıştır. Sağlık otoritesi tarafından tanınmamakta ve zorunlu değildir. Ancak bazı uzmanlık dernekleri doçentlik başvuruları için yeterlik sınavlarına girilmesini zorunluluk haline getirmişlerdir (Bulduk ve Yılmaz, 2019).

Tablo 4.3. TTB-TUYEK verilerine göre yeterlik kurulları

Yeterlik Kurulu	Anadal	Ölçme Değerlendirme Komisyonu	Yeterlik Kurulu Sınavı
Acil Tıp	Ana	Var	Var
Aile Hekimliği	Ana	Var	Var
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Ana	Var	Var
Deri ve Zührevi Hastalıkları	Ana	Var	Yok
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji	Ana	Var	Var
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	Ana	Var	Var
Genel Cerrahi	Ana	Var	Var
Göğüs Hastalıkları	Ana	Var	Var
Göz Sağlığı	Ana	Var	Var
Halk Sağlığı	Ana	Var	Var
Histoloji ve Embriyoloji	Ana	Var	Var
Kalp ve Damar Cerrahisi	Ana	Var	Var
Kardiyoloji	Ana	Var	Var
Nükleer Tıp	Ana	Var	Var
Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi	Ana	Var	Var
Radyasyon Onkolojisi	Ana	Var	Var
Radyoloji	Ana	Var	Var
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları	Ana	Var	Var
Tıbbi Mikrobiyoloji	Ana	Var	Var
Tıbbi Patoloji	Ana	Var	Var
Ortopedi ve Travmatoloji	Ana	Var	Var
Çocuk Cerrahisi	Ana	Var	Var
Algoloji	Yan	Var	Var
Çocuk Kalp ve Damar Cerrahisi	Yan	Var	Var
Tıbbi Onkoloji	Yan	Var	Var
Çocuk Acil	Yan	Var	Var
Çocuk Nefrolojisi	Yan	Var	Var
Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları	Yan	Var	Var

THD ve HEM-TUYEK sınavlarına başvurular gönüllük esasına göre yürütülmektedir. Akademik yükseltmelerde ön şart olarak kabul edilmemektedir. Sınav uygulama esaslarına bakıldığında ise, ölçme değerlendirme çalışma grubunun olması, kuramsal ve uygulama sınavının yapıyor olması, soruların ölçme değerlendirme eğitimi almış yazarlar tarafından yazılması, soruların akran değerlendirmesinden geçirilmesi, ve sınav sonu analizlerinin ve program değerlendirmelerinin yapılması gibi farklılıkları vardır.

THD'nin sınavları 2010 yılından bu yana devam etmesine rağmen HEM-TUYEK yeterlik sınavı yapılanması oldukça yeni olup, sadece bir kez yapıldı. Diğer uzmanlık alanları yeterlik kurullarına göre oldukça yeni olmasına rağmen diğer yeterlik kurullarından yukarıda da tanımlandığı gibi belirgin farklılıkları vardır. Yıllar geçtikçe artan deneyim ve alınan geri bildirimlerle geliştirilmesi gereken yönlerin azalacağı beklenmektedir.

S.KGA.2. Programda yer alan çalışanların özellikleri tanımlanmış mıdır?

HEM-TUYEK yeterlik sınavlarının sürekliliğini sağlamak amaçlı HEM-TUYEK Yönergesinde ÖDÇG ayrı olarak yapılandırıldı ve kendine özgü uygulama esasları tanımlandı (<http://hemtuyek.org/yonerge/>; <http://hemtuyek.org/wp-content/uploads/2024/01/ODCG-YONERGE.pdf>, Erişim tarihi: 17.01.2024; Ek 4. Organizasyon şeması). Çalışma grubunun yapısı ve üye seçimi yönergede “uzmanlık eğitimi veren kurumlarda en az 3 (üç) yıldır aktif eğitici kadrosunda bulunan Dr. Öğr. Üyesi, Doçent ve Profesörlerden ve bu kadroların emeklileri arasından seçilen on (10), HEM-TUYEK Yürütme Kurulundan bir (1), hematoloji uzmanlık eğitimi yeni tamamlamış bir (1) ve halen hematoloji uzmanlık eğitimi devam eden ikinci yıl öğrencisi 1 (bir) üye dahil olmak üzere toplam 13 (on üç) asil ve 5 yedek üyeden oluşur. ÖDÇG Eğitim Meclisi ve/veya HEM-TUYEK Yürütme Kurulu tarafından iki yıl süre için atanır. Bir üye en fazla 2 dönem görev yapar. Çalışma Grubu kendi arasında bir başkan ve bir/iki raportör seçer; başkan ve raportör(ler) en çok 2 (iki) dönem göreve devam eder” şeklinde tanımlandı. Ayrıca yönergede sınav komisyonu ve soru hazırlama komisyonu üyelerinin görev tanımları yapıldı (Yönerge Madde 5 ve 6; <http://hemtuyek.org/wp-content/uploads/2024/01/ODCG-YONERGE.pdf>, Erişim tarihi: 17.01.2024).

S.KGA.3. Sınav organizasyon sürecinde kaç kişi çalışmaktadır?

HEM-TUYEK ÖDÇG asil ve yedek üyeleri olarak toplamda 18 kişiden oluşmaktadır. Sınav komisyonunda bu on sekiz kişi içinden seçilen 13 kişiden oluşturuldu. ÖDÇG'una uzmanlık eğitiminde ölçme değerlendirme eğitimi veren 2 öğretim üyesi (Dr. Orhan Odabaşı ve Dr. Gülşen Taşdelen Teker) kuramsal sınav görevlisi 5 ve uygulama sınav görevlisi olarak ise 9 kişi görevlendirildi. Bunun yanında sınav salonlarının sorumlusu 1 öğretim üyesi (Dr. Melih Elçin), bir HEM-TUYEK sekreteri, THD sekreteryası 2, teknik ve destek hizmetleri sağlayan 3 ve yazılım programı sorumlusu bir kişi olmak üzere toplamda 45 kişi çalışmış bulunmaktadır.

S.KGA.4. Sınav sürecinin adaylar, camia (diğer dernekler gibi) ve otoriteler (TUK ve TTB-UDEK gibi) tarafından kabulü nasıldır?

HEM-TUYEK 2023 yeterlik sınavına başvuran 10, sınav giren ise 9 aday olmuştur. Adaylardan biri uluslararası öğrenci statüsündedir. THD'nin 2010-2021 arası düzenlemiş olduğu sınavlara her yıl ortalama 11 adayın katılım sağladığı görülmektedir (Tablo 4.1). HEM-TUYEK sınavına 10 adayın başvurmuş olması aslında başvurunun diğer yıllara göre az olmadığı ancak genel hematoloji uzmanı sayısına göre değerlendirmeye göre her yıl olduğu gibi bu yılda düşük sayıda olduğu kabul edilmelidir. Aday sayısını arttırmak için uygun önlemlerin alınması gerektiği ve ayrı bir çaba gösterilmesi gerektiği aşıkardır.

EHA sınavına giren aday sayısını değerlendirdiğimizde 2017 yılında 64 iken 2023 yılında ise 206 aday olduğu görülmektedir (Tablo 4.2). Avrupa Hematoloji sınavlarına Avrupa Birliğine üye veya gözlemci ülkelerinden başvuru kabul edilmektedir. Ülke sayısını 25-28 olarak kabul edildiğinde aday sayısı ülke başına 8-10 arası olduğu görülmektedir. Bu da ülke başına düşen sayının bizim başvuru sayılarına yakın olduğu görülmektedir.

HEM-TUYEK aktiviteleri hematoloji camiası tarafından memnuniyetle karşılanmış ancak bu konuda farkındalığın az olması ve özellikle uygulama sınavının ilk kez düzenleniyor olması gibi etmenlerle başvurunun düşük olmasına yol açan etmenler olduğu düşünüldü. Tanıtım faaliyetleri ve pozitif yönde yapılan girişimlerle (ödüllendirme gibi) sınava girme motivasyonunun artırılması düşünülmektedir.

HEM-TUYEK planlaması, yapılandırılması, uygulama ve değerlendirme süreçlerinin her aşaması TTB-TUYEK Genel sekreteri ve Sağlık Bakanlığı TUK'ta TTB temsilcisi olan Sayın Dr. Orhan Odabaşı ve Tıp Eğitimsi Sayın Dr. Levent Altıntaş'ın danışmalığında yürütölmektedir. Sınavda başarılı olan adayların belgelerinde TTB tarafından verilen doğrulama kodu ve TTB-TUYEK başkanının (Dr.) imzası bulunmaktadır (Ek 6. HEM-TUYEK sınav yeterlik belgesi örneği).

HEM-TUYEK aktiviteleri TUK tarafından da kabul görmektedir. Birinci Ulusal Hematoloji Eğitim Günün programında TUK sekreteryasını yürüten Tıp ve Uzmanlık Eğitimi Daire başkanı (Dr.) katılarak "TUK'un yeterlik kurullarına bakışı" konusunda bir sunum yapmıştır (Ek 14a. I. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü poster; Ek 14b. I. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü poster programı).

S.KGA.5. Sınavın uygulama yeri neresidir?

Sınav 29 Nisan 2023 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakötesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı salonlarında yapıldı. Hacettepe Üniversitesi ile THD arasında bir sözleşme imzalanarak sınavın yapılacağı yer ve tarih kesinleştirildi. Kuramsal sınav 100 soruluk çoktan seçmeli soru seti ile "meduplus.net/Hematoloji" isimli bir yazılım programı aracılığı ile yüz yüze ve iki ayrı salonda uygulandı. Her salonda 5 aday ve bir salon görevlisi olacak şekilde düzenleme yapıldı. Sınav sabah 10.00'da başladı ve sınav süresi 100 dakika olarak belirlendi. Uygulama sınavı yine aynı anabilim dalının OSCE salonlarında 8 istasyonlu olarak öğleden sonra saat 13.30 da yapıldı (Ek 15. Sınav sırasında çekilen resimler).

S.KGA.6. Yeterlik sınav uygulamasının kabul görmesi sürecinde karşılaşılan engeller ve zorluklar nelerdir?

Yeterlik sınavları uygulamalarının ölkö genelindeki en önemli sorunu kabul görmesidir. Yeterlik sınavı uygulamalarının öncöleri olan uzmanlık alanlarında (Genel Cerrahi, Ortopedi ve Travmatoloji, Beyin ve Sinir Cerrahisi gibi) kabul görme oranı yüksektir. Bu camialarda farkındalığın yüksek ve akademik yükseltmelerde yeterlik sınavının başarılmasının bir ön koşul olarak kabul edilmiş olması en önemli faktörlerdir.

HEM-TUYEK özelinde ise “HEM-TUYEK organizasyonunun kim tarafından gerçekleştirildiği, bu kişilere yetkiyi kim(ler)in verdiği ve verilecek belgeleri ne işe yarayacağı” gibi başlıklar konusunda bilgi açığının olması gibi sayılabilir. Bireysel olarak ise sürecin nasıl yürüyeceği ve nasıl bir uygulama ile karşılaşılacağı bilinmediğinden bireysel katılımın engelleri olarak sayılabilir.

Sağlık otoritesi ve ilgili kurumlar tarafından zorlayıcı bir koşul olmaması nedeni ile de gerek eğitim veren kurumlar ve gerekse bireysel olarak da bu konuya karşı bir vurdum duymazlık mevcuttur. Bu sorunların çözümü için farkındalığı arttırıcı tanıtım faaliyetlerinin yapılması ve pozitif motivasyonu sağlayacak ödüllendirme yöntemlerinin uygulanması ile mümkündür.

S.KGA.7. *Yeterlik sınav uygulamalarını kabul ederek destekleyen katılımcıların nedenleri nelerdir?*

HEM-TUYEK yapılanması ve uygulama sürecini birinci sırada destekleyen kuruluş THD Genel Kurulu olmuştur. 4 Kasım 2020 tarihinde yapılan genel kurulda üyelerin kurum eğitim programlarının akreditasyonu yapılması gerektiği ve bunun için kendi kurumlarının baskı yaptığı ifade edildi. THD Genel Kurul kararı ile kurumsal ve bireysel akreditasyon süreçleri başlatma kararı alındı.

Yeterlik sınavı düzenlenmesinin en önemli ikinci destekleyicileri ise uzmanlık eğitimi alan öğrenciler oldu. Eğitim süreçlerinin daha iyi olacağı, değerlendirici ve destekleyici bir kurum olması yanında bu kurumda kendi düşüncelerini de özgürce ifade edebilecekleri düşüncesi ile destekledikleri anlaşılmıştır.

Bir yan dal uzmanlık alanı olan Hematoloji bilim dalında uluslararası standartlarda nicelik ve niteliği yüksek bir yeterlik sınavının yapılması gerek TUK ve gerekse TTB-TUYEK ana hedeflerinden birinin gerçekleştirilmiş olması nedeniyle bu kurumlar tarafından desteklenmektedir.

4.4. Uygula(n)ma (Implementation) Temasının Değerlendirilmesi

S.U1.1. *Katılımı artırmak için yapılanlar/yapılabilecekler nelerdir?*

Ülkemizde yeterlik sınavları ve re-sertifikasyon süreçleri konusunda farkındalığın oldukça az olduğu görülmektedir. Öncelikle farkındalığın arttırılması için paydaşlar

arasında çalıştayların düzenlenmesi ve bu süreçlerin yönetimi için uzmanlık dernekleri olarak faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerine yetki verilmesi başlangıçta yapılması gerek en önemli girişim olduğunu kabul edilmektedir.

Yeterlik sınavlarına katılımın artırılması için yapılabileceklerin listesi uzun olmakla birlikte en önemlileri aşağıda verilmeye çalışıldı.

- a) HEM-TUYEK yürütme kurulu ve çalışma gruplarına üye olabilmek ve faaliyet gösterebilmek için yeterlilik belgesinin alınması
- b) Yeterlik belgesi olmayanların ulusal toplantı, sempozyum ve kongrelerde oturum başkanı, konuşmacı ve/veya panelist olamaması
- c) Akademik yükseltme ve atamalarda öncelik veya ek puan verilmesi
- d) Doçentlik sınav dosyasında yeterlik belgesinin sorgulanması
- e) Ulusal derneklerde görev alacaklara yeterlik belgesinin sorgulanması
- f) Kamuda atamaları ve/veya yer değişikliklerinde öncelik verilmesi
- g) Performansa dayalı ödeme sisteminde/döner sermaye ödemelerinde ek ödeme olanağı verilmesi
- h) Araştırma projelerinin kabul koşullarından olması
- i) Sağlık otoritesi tarafından onayının olması ve resertifikasyon (yeniden belgelendirme) süreçlerinin zorunlu tutulması
- j) Mezuniyet öncesi ve/veya sonrası eğitime katkı verenlerden yeterlik belgesi sorgulanması
- k) Uluslararası temsiliyet gerektiğinde yeterlik belgesi alanların ülkeyi/kuruluşu temsil etmesi

Bu sayılan önerilerin arasında belge almanın zorunlu hale getirilmesi ve sağlık otoritesi tarafından onayının olması en önemli olanlar gibi görünmektedir.

S.U1.2. Yeterlik sınavının olumlu ve olumsuz etkileri nelerdir?

Yeterlik belgesi sahibi olmanın en önemli olumlu etkisi sunulan sağlık hizmetinin altın standartlarda olacağının (olabileceğinin) kabul edilmesidir. Bir diğer yandan sürekli mesleki gelişimi takip eden ve kendini mesleki olarak yenileyen hekim anlamına gelmektedir. Nitekim hasta geri bildirimleri, hasta hizmeti kalitesi, komplikasyonların oluşması ve ölüm oranları gibi göstergelerle hekim başarısı değerlendirildiğinde ibrenin sertifikalı hekimlere döndüğü görülmektedir (Sharp ve ark., 2002; Horowitz

ve ark., 2004). Ancak literatürde yeterlik belgesinin olması ile hizmet sunumu arasında bir ilişki olmadığı hatta negatif yönde bir ilişki olduğunu gösteren yayınlarda mevcuttur (Grosch, 2006).

Yeterlik sınavlarının ve belge alma faaliyetlerinin sürdürülebilir olmasındaki en önemli olumsuz etkenlerden biri kurumlar ve kişiler için maliyet artışının olmasıdır. Sürekli mesleki gelişimin kurum ve bireye ekonomik yük getirdiği aşıkardır. Kişi açısından değerlendirildiğinde yeterlik sınavında bir kez veya tekrarlayan başarısızlıkların yaratacağı psikolojik durum ve çalışma ortamındaki olumsuz etkileri ise kişiye oldukça önemli sorunlar yaratacaktır. Ayrıca ekonomik kayıp, istihdam sorunu ve sağlık sigortalarına olumsuz etkileri gibi etmenlere de dikkat etmek gerekecektir.

S.U1.3. *Süreç içerisinde planlı olarak yapılan müdahalelerin sonuca etkisi ne olmuştur?*

THD'nin yapmış olduğu sınavlarda aday geri bildirimleri daha çok sözlü olarak alınmış ve süreç aynı şekilde değişikliğe uğramadan uzun süre yürütülmüştür. THD'nin bilimsel alt komitesi başkan ve sekreterleri soru yazarları olarak seçilmiş ve sorular yeterlik kurulunu oluşturan 3 üye tarafından gözden geçirilerek sınavlar oluşturulmuştur. Her sınav sonrasında ise sınav sonuçları irdelenmemiş ve madde analizleri yapılmamıştır. Sıralanan bu olumsuz durumlar göz önüne alınarak HEM-TUYEK sınavında sınav sürecinin nasıl yönetileceği yönerge ile bir çerçeveye oturtuldu. Sınav iki aşamalı olarak planlanıp uygulandı. Sınav sonrası genel değerlendirmesi için aday geri bildirimlerinin alınması ve sınav sonuç raporlarının hazırlanması sağlandı. Sınav madde analizlerin yapılarak adaylara başarılı ve başarısız olduğu bildiren ayrıntılı bir rapor hazırlandı. Ayrıca her döngü sonrası Yürütme Kuruluna ve THD yönetimine gelecek eğitim programlarının yapılandırılması için bir rapor da düzenlendi. Adayların olumlu geri bildirimleri sınav uygulayıcılar üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır. Geri bildirim örnekleri aşağıda verildi.

Aday 1: En sınavı ve eğitici tarafı uygulamalı sınavıydı. Teorik sınavdaki konu dağılımları daha sık karşılaşılan konulara biraz daha ağırlık verilirse daha iyi olacaktır. Uygulamalı sınavdaki puanlama alt birimleri daha net yapılandırılırsa ve bilgisayar

ortamına taşınırsa daha iyi olacaktır. Herkesin emeğine sağlık. Girdiğim en güzel sınav deneyimlerindendi.

Aday 2: EHA sınavından çok daha özenli iyi hazırlanmış ve değerlendirme gücü daha yüksek bir sınavdı. Lütfen kaliteyi ve motivasyonu düşürmeyelim ve sınavı geçemeyenlere sertifika vermeyelim ve bu sınavımızı resmi makamlara geçerli hale getirelim.

S.UI.4. *Sınavı oluşturan ana bileşenler nelerdir? Sınav uygulaması nasıl yapılmıştır?*

S.UI.5. *Uygulama süresi ve/veya oturum sayısı ve/veya sıklığı kaçtır?*

S.UI.6. *Sınavı oluşturan majör uygulama bileşenlerinin sağlanma oranı kaçtır?*

S.UI.9. *Sınav uygulamasının ana bileşenlerinin tümü gerçekleştirile bilindi mi?*

HEM-TUYEK yeterlik sınavı yönergesi 2022 yılında kabul edildi ve 2023 yılında ilk uygulama sonrası saptanan geliştirilmesi gereken yönler ve yönlere yönelik 2024 yılı program değerlendirmesi sonrası 2. Eğitim Meclisi toplantısında (26 Mart 2024) güncellendi (<http://hemtuyek.org/wp-content/uploads/2024/01/ODCG-YONERGE.pdf>, Erişim tarihi: 06.04.2024). Birinci döngü faaliyetlerin tümü bir rapor haline getirilerek II. Ulusal Hematoloji Eğitimi Günü program değerlendirme toplantısında sunuldu ve rapor olarak HEM-TUYEK Yürütme Kuruluna ve THD Yönetim Kuruluna gönderildi (Ek 5; Ek 13b). Yönergede sınavın bütün bileşenleri ve adayın başvurusunda sonlanıncaya kadar ki süreçler tanımlandı. Sınavın aşamaları şematize edilerek Şekil 4.1 de gösterildi.

ÖDÇG ve soru hazırlama komisyonu üyeleri sınavın planlaması ve hazırlık aşamasında öncelikle “yeterlik kurulları ölçme değerlendirme çalışma gruplarının aktiviteleri” ve “uzmanlık eğitiminde ölçme değerlendirme ve soru hazırlama teknikleri” isimli eğitimleri aldılar (25.05.2022 ve 23.09.2022; Dr. Orhan Odabaşı ve Dr. Gülşen Taşdelen Teker, Ek 16. ÖDÇG üyelerinin aldıkları eğitim programı). Soruların klinik ve girişimsel yetkinliklerin konu başlıklarına göre yazılması, iki aşamalı akran değerlendirilmesinden geçirilmesi, soru bankasının oluşturulması, sınavın bilgisayar tabanlı çevrim içi yapılması, sınav sonu madde analizlerinin yapılması, adaylara geri bildirim şeklinde raporlandırmaları yapılması gibi işlevleri yerine getiren bir yazılım programının alınması için THD den finansal destek istendi ve kabul edildi (Ek 7).

“meduplus.net/Hematoloji” yazılım programı sadece sınav yönetimi amaçlı değil aynı zamanda eğitim yönetim programı olarak da kullanılmaktadır. HEM-TUYEK eğitim programı sisteme yüklendi ve soruların kapsam geçerliliğinin sağlanması ve öğrenim düzeyi yüksek olan başlıklarından yazılması için bir düzenleme yapıldı (Ek 8. HEM-TUYEK sınav yönetim sistemi programının ara yüz örnekleri). Sınavın yeni yöntemle yapılacağı “www.hemtuyek.org” web sayfasından (Ek 9b) ve THD’nin “Konuşan Kanbilim Sitesi” isimli haberleşme portalı üzerinden duyuruldu (Ek 9a). Ayrıca elektronik iletişim uygulamaları aracılığı ile de paylaşıldı. Sınav başvuru dilekçeleri hazırlanmış ve iletişim bilgileri duyuruya eklendi (Ek 17. HEM-TUYEK sınav başvuru dilekçesi; <http://hemtuyek.org/sinav-basvurusu/>, Erişim tarihi: 01.02.2024).

Sınav öncesi yazılım programının kullanımını göstermek için adaylarla 10 soruluk (sosyal içerikli ve dernekle ilgili sorular) bir deneme sınavı yapıldı ve sınav sırasında ortaya çıkabilecek teknik ve yazılım sorunları giderilmiş oldu (Ek 18. Deneme sınav soruları).

Yönergeye göre sınavın kuramsal ve uygulama olmak üzere iki ana bileşeni mevcuttur.

- a) Kuramsal sınav: Çoktan seçmeli ve öğrenim düzeyi yüksek nitelikteki 100 sorundan oluşan, tek seansta ve “meduplus.net/Hematoloji” isimli yazılım kullanılarak yüz yüze gerçekleştirildi. 29 Nisan 2023 tarihinde adaylar sınav yeri olan Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı salonlarına gelerek kayıt yaptırıp yaka kartlarını aldılar ve bekleme salonunda bilgilendirme toplantısını beklediler (Ek 19. HEM-TUYEK sınav görevlileri yaka kart örnekleri). Sınav öncesi HEM-TUYEK Yürütme Kurulu başkanı ve ÖDÇG başkanı tarafından sınavın bileşenleri, uygulanması ve değerlendirme süreçleri hakkında bilgilendirme yapıldı. Sınav iki salonda ve her salonda beş aday olacak şekilde tasarlandı. Her salonunda bir gözetmen bulunmakta ve sınavdan sorumlu başkan ve iki yardımcısı görev almakta idi. Adaylar salon gözetmeni eşliğinde kendi bilgisayarları ile daha önceden aldıkları şifreleri ile “meduplus.net/Hematoloji” yazılım programına girerek kendi adlarına tanımlanmış sınav sitemine girdiler. Sınav her aday için aynı anda başladı ve sınav süresi 100 dakika olarak belirlendi (Ek 15. HEM-TUYEK sınavı uygulama resimleri).

b) Uygulama sınavı: Aynı anabilim dalının sekiz istasyonluk nesnel yapılandırılmış klinik sınav salonlarında aynı gün öğleden sonra yapıldı. Sekiz soruluk uygulama sınavı yeni doçent olmuş ve sınava girmeyecek 2 aday ile ön uygulama yapıldı ve sınavın içeriği ve süresi test edildi. Sekiz aday eş zamanlı olarak sınava başladı ve bir aday ise bekleme odasında sırasını bekledi. Her istasyondan sorumlu ve daha önceden ne yapacağı konusunda eğitim almış bir gözetmen bulunmakta idi. Her istasyon 10 dakika sürecek bir uygulamadan oluşmakta idi. Simüle hasta uygulaması mevcut değildi. Uygulama istasyonlarının konu başlıkları aşağıda verilmiştir.

- Hemogram değerlendirmesi
- Pıhtılaşma testlerinin yorumlanması
- Periferik yayma değerlendirmesi
- Hemato-patoloji olgusu
- Transfüzyon testlerinin yorumlanması ve transfüzyon kararının verilmesi
- Akimsitometri testlerinin yorumlanması
- Talasemi majör olgusuna yaklaşım
- Multipl miyelom olgusuna yaklaşım

Kuramsal sınavda başarı ölçütü olarak mutlak değerlendirme kabul edildi ve eşik değer olarak 100 puan üzerinden 70 puan olmasına karar verildi. Yetmiş puan ve üzeri not alan adayların uygulama sınavları değerlendirmeye alındı. Her istasyonda 4 basamaklı soru sistemi uygulandı ve bu basamaklardan bazıları altın basamak olarak saptandı. Altın basamağı geçemeyen aday o istasyondan başarısız sayıldı. Sekiz istasyonun altısından başarılı olan aday uygulama sınavından başarılı sayılmış oldu. Adaylara ayrıntılı bir şekilde başarısız olduğu klinik/girişimsel yetkinlik konu başlıkları bildirildi ve gelecek okumalar ve kendini geliştirme planları için yardımcı olunmaya çalışıldı. Adaylara gönderilen sınav sonuç evrakları ve bilgilendirme mektubu örneği Ek 20 (HEM-TUYEK sınavı adaylara bildirilen bireysel rapor) ve Ek 21 de (HEM-TUYEK sınavı adaylara bildirilen sonuç rapor mektubu) verilmiştir. Kıyaslama açısından EHA'nin adaylara göndermiş olduğu sonuç raporu da Ek 22'de verildi.

S.UI.7. *Sınav uygulamalarının maliyeti nedir? Sınav uygulamasına ayrılan bütçe oranı nedir?*

04 Kasım 2021 tarihinden itibaren çalışmalarına başlayan HEM-TUYEK Yürütme Kurulu ve çalışma gruplarının 30 Ocak 2024 tarihi itibarı ile harcama bütçesi 1.103.996,00 TL olup bunun 102.536,00 TL'si sınav uygulaması için harcandı (toplam bütçenin %9.28'i) Harcama kalemlerin tümü THD tarafından karşılanmış olup başka bir dernek veya sivil toplum örgütünün katkısı olmadı (Ek 23. HEM-TUYEK yeterlik sınavının ekonomik boyutu).

S.UI.8. Sınav sürecinde görev alan akademik ve idari personel sayısı kaçtır?

Sınavın görevlendirme, planlama, hazırlanma, uygulanma, değerlendirme ve raporlandırma süreçleri boyunca 38 akademik ve 8 idari personel olmak üzere toplamda 46 kişi görev aldı. Ancak aynı kişi birden fazla görevlerde yer aldı (Tablo 4.4)

S.UI.10. Uygulama aşamasında süreci yürüten organizasyona ve bireylerine hangi faktörler destek sağlamıştır?

HEM-TUYEK organizasyon ve üyelerine en büyük destek THD yönetiminden geldi. İnsan gücü (sadece HEM-TUYEK organizasyonu için çalışan bir sekreterin olması) ve idari hizmetler desteği (ayrı bir telefon hattı; web sayfası düzenlemesi) yanında finansal destek verilmesi en önemli motivasyon kaynağı oldu.

HEM-TUYEK 22 Eylül 2023 ve 22 Eylül 2024 tarihinde Ankara'da camianın tüm üyelerine açık katılımı ücretsiz iki kez ulusal düzeyde bilgilendirme ve program değerlendirme toplantısı düzenledi. Bu iki toplantı THD'nin sekreteryaya ve ekonomik desteği ile oldu (Ek 13a; Ek 14a).

Hematoloji uzmanlık eğitimi alan öğrencileri sürecin başlangıcından bu yana önemli oranda katkı verdiler. Uzmanlık öğrencilerimiz II. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü-Program değerlendirme toplantısında faaliyet raporlarını da sundular (Ek 24. Tıpta uzmanlık öğrencileri çalışma grubu faaliyet raporu). Uzmanlık öğrencilerinin ana motivasyon kaynağı ise yapılan çalışmaların kendi eğitimlerine katkı sağlayacağı ve eğitim programlarının standardının yükselmesine yol açacağı bilincine olmalarıdır.

Tablo 4.4. Sınav sürecinde görev alan akademik ve idari personel sayısı

Görev	Akademik Personel (asil ve yedek üye)	İdari Personel
ÖDÇG Üyesi	18	
Soru hazırlama komisyonu	13	
ÖD eğitimi veren öğretim üyesi (Dr. Orhan Odabaşı ve Dr. Gülşen Taşdelen Teker)	2	
Kuramsal sınav görevlisi	5	
Uygulama sınavı görevlisi	9	
Anabilim Dalı Salon sorumlusu (Dr. Melih Elçin)	1	
HEM-TUYEK sekreteri		1
THD sekretaryası		2
Teknik ve destek hizmetleri görevlisi		3
Yazılım programı sorumlusu		1
Toplam (kişi)	38	8

ÖDÇG: Ölçme değerlendirme çalışma grubu; ÖD: Ölçme değerlendirme; THD: Türk Hematoloji Derneği; HEM-TUYEK: Hematoloji tıpta uzmanlık yeterlik komisyonu

Hematoloji camiası üyeleri başlangıçta farkındalığın az olması nedeniyle kuşku ile eleştirel yaklaşımlar gösterdiler. Tekrarlayan eğitimlerin yapılması, organizasyonun açık ve şeffaf bir şekilde yürütülmesi, gizlilik ve etik kurallar ilkelerine göre hareket edilmesi ön yargıyı azaltmış, camia tarafından kabul görmeye ve destek verilmeye başladı (<http://hemtuyek.org/gizlilik-ve-etik-kurallar/>, Erişim tarihi: 01.02.2024).

Dış paydaş olarak TTB-TUYEK yönetimi önemli destekler verdi. Mevzuat oluşturma, eğitimlere destek verme ve belgelerin onanması gibi konularda katkılar sağladılar. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim öğretim üyeleri Sayın Dr. Orhan Odabaşı ve Sayın Dr. Gülşen Taşdelen Teker ve Sayın Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyesi Sayın Dr. Levent Altıntaş çalışmalara danışmanlık yaptılar. HEM-TUYEK sürecinin mezuniyet sonrası ve sürekli tıp eğitimi prensiplerine göre yürütülmesi için destek verdiler.

S.UI.11. Çalışmanın camia içinde uygulanabilirliğini destekleyen/engelleyen faktörler nelerdir?

S.UI.12. Yeterlik sınavı organizasyonuna katılan ve katılmayan dernekler var mıdır? Varsa nedenleri nelerdir?

Ülkemizde yeterlik sınav çalışmaları 1998 yılında başlamış ve ilk sınav 2000 yılında Genel cerrahi uzmanlık alanında yapılmıştır. Ana dallar yanında Endokrinoloji ve Metabolizma ve Tıbbi Onkoloji gibi yan dalların yeterlik kurullarının kurulması ve aktivitelerini devam ettirmeleri Hematoloji camiasında da bir geç kalmışlık duygusu

oluşturmuştur. Ülkemizde yükseköğretim kurumlarında son yıllarda artan akredite eğitim programlarının sayısının arttırması ve kurumların akredite bilim dallarına sahip olma istekleri bir diğer etken olmuştur. Süreç hakkında bilgi sahibi olunmaması ve farkındalığın az olması en önemli engelleyici etmenlerdendir. *HEM-TUYEK organizasyonunu ki yapıyor? Kim destekliyor? Sizleri kim görevlendirdi? Devlet sizi tanıyor mu? TTB ile ilişkiniz nedir? Başka bir organizasyon kurulamaz mı? gibi sorulara muhatap kalınmıştır. Ayrıca dernek içinde dernek kurulması veya yeni bir dernekleşme sürecinin başlaması ve destek vermeyen derneklerin ne olacağı gibi kuşklar camiadaki ön yargıları oluşturmuştur.*

Eğitim programı yöneticileri toplantıları sık aralıklarla yapılması, çalışma grup toplantılarına asil ve yedek üyelerin beraber çağırılması, isteyen her ilgili üyenin toplantılara katılımının sağlanması, ulusal kongrelerde tanıtım panel-konuşmaların yapılması (48. Ulusal Hematoloji Kongresi'nde HEM-TUYEK tanıtım paneli ve 14. Türk Pediatrik Hematoloji Kongresinde HEM-TUYEK tanıtım konuşması), Ulusal Hematoloji Kongresinde tanıtım masasının olması, iki kez Ulusal Hematoloji Eğitim Günü toplantısının yapılması gibi aktivitelerle ön yargılar azaltılmaya çalışılmıştır. Nitekim gelinen noktada verilen iyi geri bildirimlerle camianın desteğinin arttığı görülmektedir. Ancak hala sadece Türk Hematoloji Derneği'nin desteği vardır. Başka dernekler destek vermemektedir.

4.5. Sürdürülebilirlik ve Gelişim (Maintenance) Temasının Değerlendirilmesi

S.SM.1. Programın uzun süreli etkisi var mıdır/korunmakta mıdır?

Programın sürdürülebilir olması için gerekli önlemler alınmıştır. Öncelikle camiada farkındalık oluşturulmuş, bireysel ve kurumsal akreditasyonun gerekliliği tartışma götürülmez bir konuma getirilmiştir. THD 1967 yılında kurulmuş, bine yaklaşan üye sayısı ile 57 yıllık köklü bir dernektir. Bu güne kadar sayısız eğitim faaliyetleri yapmış ve nitekim bu yıl ulusal hematoloji kongresinin ellincisini düzenleyecektir. Böyle köklü bir derneğin desteğinin devam etmesi sürdürülebilir bir program olması için HEM-TUYEK yapılanmasının en güçlü yönünü oluşturmaktadır. Gelecek her yeni yönetim kuruluna göre desteğin değişmemesi için dernek içi mevzuat değişikliği yapılmış ve sürdürülebilirlik garanti altına alınmıştır. HEM-TUYEK yönergesi, kalıcı sekreteryası, organizasyon logosu, organizasyon şeması, web sitesi, çalışma

gruplarının çalışma esaslarının oluşturulması sürdürülebilirlik açısından diğer önemli etmenlerdir.

Yeterlik sınavlarının uzun süreli etkileri Hematoloji alanında değerlendirilememiştir. Yeterlik belgesi olan hekimlerin olmayanlara göre yetkinlik ve yeterliklerin sahada kullanımlarını değerlendirecek çalışmalara ihtiyaç vardır. Güvenilir profesyonel aktiviteleri değerlendirilecekleri ölçekler oluşturmak ve buna göre saha çalışması yapmak gerekecektir. HEM-TUYEK'in gelecek planlamasında öneriler başlığında yer alacak bir ana konudur.

S.SM.2. *Sınav sürecinin adaylar, camia (diğer dernekler gibi) ve otoriteler (TUK ve TTB-UDEK gibi) tarafından kabulü nasıldır?*

Bu başlık “Kabul görme (adoption)” ile aynı olarak algılanabilir ancak daha geniş çerçevede ele alınsın diye oluşturulmuş bir sorudur. Hem bireysel hem de kurumsal kabulünün kısacası toplum tarafından da kabulünün bir arada değerlendirilmesi gereklidir. Camia tarafından kabulünün en güzel örneği gerek erişkin ve gerekse pediatrik hematoloji kongrelerinde ana programında panel olarak konulmasıdır. TUK tarafından kabulü ve takdiri ise Ulusal Hematoloji Gününe konuşmacı olarak katkı verilmesidir. TTB-TUYEK ve TTB-UDEK'in katkıları ise yukarıda kısaca anlatıldı. Önümüzdeki yıllarda sınava giren aday sayılarının artması ile kabulün daha güçlü olarak gösterileceği aşikardır. Nitekim 2024 yılı sınavına başvuru sayısı 21 olmuştur. On başvurudan 21'e çıkması, yarısından fazlasının Hematoloji uzmanı olması ve Ürdün den bir yabancı konunun olması kabul görmenin gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

S.SM.3. *Sınav uygulaması sonrası çıktıların takip edilme süresi nedir?*

Her yıl sınav hazırlığı, uygulaması ve sonrasındaki değerlendirme aşamaları ÖDÇG tarafından soru hazırlama komisyonu, sınav komisyonu, salon görevlileri ve adaylardan alınan geri bildirimlerle yıllık değerlendirme yapılmakta, güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerin durumuna göre raporlanma yapılmaktadır. Yıllık değerlendirme sonuçları 22 Eylül Ulusal Hematoloji Eğitim Gününde katılımcılarla paylaşılmakta ve web sayfasında duyurulmaktadır.

Sınav sonrası çıktıların takibi izleyen yıl içinde yapılmaktadır. Ancak adayların sahadaki durumları başarı ölçütleri tanımlanmadığından yapılmamaktadır. İzlemde en

önemli etkenin re-sertifikaasyon süreçlerinin başlatılması olacaktır. HEM-TUYEK yeterlilik belgesi 5 yıl geçerli olmaktadır (HEM-TUYEK Yönergesi; <http://hemtuyek.org/yonerge/>, Erişim tarihi:20.01.2024). Beş yıl sonunda yeniden belgelendirme (resertifikaasyon) koşulları daha tanımlanmamıştır.

S.SM.4. Sınav uygulaması kurumda halen yürümekte midir?

2023 yılında başlayan uygulama 2024 yılında da devam etmektedir. 2023 yılında uygulama sonrası alınan geri bildirimlerle ÖDÇG yönergesi güncellendi, sınav yeri değişiklikleri yapıldı, soru hazırlama komisyonu eğitimi planlandı, soru hazırlanacak kaynaklar saptandı ve duyurular THD konuşan kanbilim sitesi forumundan, HEM-TUYEK web sitesinde ve sosyal medya aracılığı ile duyurulmaya çalışıldı (Ek 25. 2024 yılı yeterlik sınav duyurusu). Güncellemeler ışığında adayların sınav stresinin azaltılması için geçmiş dönem soru örnekleri web sitesinde paylaşıldı (<http://hemtuyek.org/cikmis-sorular/>, Erişim tarihi: 02.02.2024). Sınav uygulama aşamaları detaylı bir şekilde şematize edilerek iç ve dış paydaşlara duyuruldu(Şekil 4.1).

S.SM.5. Sınavın ana bileşenlerinden hangisi(leri) uygulamadadır? Hangi bileşeni(leri) kaldırılmıştır?

Yeterlik sınavının tüm bileşenleri uygulamadadır. Kuramsal ve uygulama sınavının niteliğini arttırmaya yönelik çalışmalar yapılmış ve uygulamaya geçecektir. Uygulamadan kaldırılan bir bileşen mevcut değildir. Uygulama sınavında simüle hasta uygulaması yokken 2024 yılı sınavında simüle hasta uygulaması konuldu.

S.SM.6. Sınav bileşenlerinin değiştirilen, geliştirilen bölümleri nelerdir? Değişiklikler hangileridir?

S.SM.7. Değişim nedeni ve yöntemi nelerdir?

S.SM.8. 6 ay ve sonrasında çıktıların değerlendirilmesi yapılmış mıdır?

Değişimlerin nedeni daha çağdaş, daha nitelikli, şeffaf ve dış değerlendirmeye açık bir yapılanma yapma ve eğitim standartlarının yükseltilme isteğidir. Avrupa Tıp Uzmanları Birliği ve TTB-TUYEK standartları dikkate alınarak ve Tıp Eğitimcilerinin danışmanlığında ulusal ve uluslararası kabul görececek bir yapılanma, uygulama ve değerlendirme organizasyonu oluşturmaya yönelik bir yöntem uygulandı. Sınav

uygulanma süreci yazı haline getirilip web sayfamızda paylaşılmıştır (<http://hemtuyek.org/wp-content/uploads/2023/09/HEM-TUYEK-Yapilandirma-Sureci.pdf>, Erişim tarihi:20.01.2024).

HEM-TUYEK yapılanması ve değerlendirme süreçlerinin açık ve şeffaf yürütülmesindeki temel amaç, gelecekte yeterlik sınavlarını düzenleyen kuruluşların bağımsız değerlendirici kurum olarak dış değerlendirme sürecinden geçirilme zorunluluğu doğduğunda HEM-TUYEK olarak hazırlıklı olmaktır. THD sınavlarının uygulanma süreci tümü, mezuniyet sonrası tıp eğitimi niteliklere daha uygun bir HEM-TUYEK yeterlik sınavı yapılanmasına evrilmiştir. Ayrıntıları uygulama (implementation) temasında verilmiştir. Ana değişiklik uygulama sınavının yapılmaya başlanması, sınav sonu analizleri yapılması ve adayların bireysel gelişimini sağlamaya yardımcı olacak sonuç raporlarının gönderilmesi sayılabilir.

Çıktıların değerlendirme uygulama bittikten hemen sonrasında adaylarla sınav sonu geri bildirim toplantısı yapıldı ve geri bildirimler hem sözlü hem de yazılı olarak alındı. Uygulama süreci tümüyle gözden geçirilmiş, raporlanmış, iç ve dış paydaşlarla paylaşılmıştır. Hatta adayların geliştirilmesi gereken yönler hem adaylara hem de sürekli mesleki gelişim programlarını sürdüren derneklere de iletilerek eğitim programlarının düzenlenmesi istendi. Aday geri bildirim formları beşli değerlendirme ölçeğine göre yanıtlanacak biri açık uçlu olmak üzere 13 sorudan oluşturuldu. Verilen yanıtlar tablo haline getirildi (Tablo 4.5). Ortalamanın dördün altında olduğu soruların değerlendirmesi aşağıda verildi.

“Sınav süresi uzundu (2,125 puan)” sorusunda katılmadıklarını bildirmişlerdir. Solan görevlilerinden alınan bilgiye göre de adayların sınavları çok erken bitirdikleri yönünde idi. Bu nedenle soru yazarlarının soru yazarken yanıtlama sürelerini de belirtmeleri sınav süresinin daha doğru olarak saptanmasına yol açacaktır.

“Sınav sayısı yeterli idi” ve “Sınav zordu” sorularında 3 ila 4 arasında bir puan verilmiştir ve puan aralığı en geniş olan sorulardır (2-5). Bazı adayların sınavda zorlandıkları anlaşılmaktadır.

“Eklemek istediğiniz konuları yazınız” açık uçlu soru yanıtlara verilen yanıtlar ise kısaca özetlenirse;

Sınavın sınavı ve eğitici tarafının yüksek olduğu, uygulama sınavından memnuniyetin olduğu ve devam ettirilmesi gerektiği, uygulama sınavının teknoloji destekli uygulanmasının daha iyi olacağı, özenle hazırlanmış ve değerlendirme etkisinin yüksek olduğu gibi geri bildirimler yapılmıştır.

S.SM.9. Program kurumsalmış mıdır?

HEM-TUYEK organizasyonunun ve yeterlik sınavının kurumsallaşması için çok büyük çabalar harcandı. THD Genel kurulundan bağımsız HEM-TUYEK genel kurulu işlevini görecektir bir Eğitim Meclisi kurulmuştur. Kimlerin Eğitim Meclisi üyesi olabileceği HEM-TUYEK yönergesinde yer alan şekli ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.5. Aday geri bildirimlerinin niceliksel değerlendirilmesi

HEM-TUYEK SINAV GERİ BİLDİRİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ											
Aday		1	2	3	4	5	6	7	8	Ort.	(EK-EB)
Soru 1	Sınav başvuru sürecinde yeterli bilgilendirme yapıldı.	5	5	4	5	5	5	5	4	4,75	(4-5)
Soru 2	Sınav öncesi sınav yöntemi konusunda yeterli bilgilendirme yapıldı.	5	5	4	5	5	5	5	4	4,75	(4-5)
Soru 3	Sınav öncesi sınav içeriği konusunda yeterli bilgilendirme yapıldı.	5	5	5	5	4	3	4	4	4,375	(3-5)
Soru 4	Sınavın alt yapı ve organizasyonu iyi idi.	5	5	4	5	4	5	4	4	4,5	(4-5)
Soru 5	Sınav sorumluları ve gözetmenler yardımcı idi.	5	5	5	5	4	5	4	4	4,625	(4-5)
Soru 6	Sınav süresi uzundu.	3	3	2	1	2	2	2	2	2,125	(1-3)
Soru 7	Soru sayısı yeterli idi	4	4	4	5	4	4	4	2	3,875	(2-5)
Soru 8	Sınav zordu.	3	3	2	3	3	3	4	5	3,25	(2-5)
Soru 9	Sınav bilenlerle bilmeyenleri ayırt edebilecek şekilde hazırlanmıştı.	5	5	4	5	5	4	4	3	4,375	(3-5)
Soru 10	Sınavdaki soruların konulara dağılımı dengeliydi.	5	5	4	5	4	3	5	3	4,25	(3-5)
Soru 11	Sınav içeriği uzmanlık eğitiminin kapsamı ile uyumluydu.	5	5	4	5	4	3	5	4	4,375	(3-5)
Soru 12	Sınav içeriği hematoloji eğitimini tamamlayanların değerlendirmesi için uygundu.	5	5	4	5	4	3	5	4	4,375	(3-5)

“Aidatını düzenli ödeyen dernek üyeleriyle birlikte hematoloji uzmanı olan aşağıda tanımlanan özellikleri taşıyan kişiler Eğitim Meclisini oluşturan doğal üyelerdir. Eğitim Meclisi üye listesi her toplantı öncesinde Yeterlik Komisyonu Yürütme Kurulu tarafından güncellenerek Yeterlik Komisyonu internet sayfasından ilan edilir”.

Devlet-Vakıf Üniversiteleri ve Eğitim-Araştırma Hastanelerinde akademik unvanla (Prof., Doç. Dr. Öğr. Üyesi) görev yapan hematoloji uzmanları,
Hematoloji uzmanı olmuş ya da Ulusal Hematoloji yeterlik sınavına girerek yeterlilik belgesi almış kişiler,
Tanımlanan özellikleri taşıyan emekli hematoloji uzmanları

7 Mart 2021 de toplanarak HEM-TUYEK yönergesi onaylandı ve yürütme kurulu asil ve yedek üyeleri seçildi. Çalışma grupları oluşturma yetkisi yürütme kuruluna devredildi. ÖDÇG bu mevzuata göre kurulmuş ve faaliyetlerini başarı ile yürütmektedir.

1. ÖDÇG yönergesi (<http://hemtuyek.org/wp-content/uploads/2024/01/ODCG-YONERGE.pdf>, Erişim tarihi:20.01.2024) ve sınav uygulama yönergeleri kabul edildi ve web sitesine paydaşlarla paylaşıldı.
 - Kuramsal sınav tutanağı
 - Uygulama sınav tutanağı
 - Kuramsal sınav aday geri bildirim formu
 - Uygulama sınav aday geri bildirim formu
 - Gözetmen geri bildirim formu
 - Kuramsal sınav soru değerlendirme formu
 - Uygulama sınav soru değerlendirme formu
2. HEM-TUYEK sekreteryası kuruldu ve tam zamanlı çalışan bir sekreter işe alındı. HEM-TUYEK im özel telefon ve e posta hattı, antetli kağıtları oluşturuldu ve kendine özel logosu yürütme kurulu tarafından onaylandı.
3. ÖDÇG'nun asil ve yedek üyeleri toplantıya birlikte katılmakta, yedek üyeler düşüncelerini paylaşmaktadır. Ancak oylama sırasında yedek üyeler oy kullanmamaktadırlar.
4. Soru yazılması, akran değerlendirmesi, soru bankasının oluşturulması, çevrim içi sınavının yapılması ve sınav-madde analizlerinin yapılması için yazılım programı sözleşmesi devam ettirildi ve 2024 yılı için de yenilendi.
5. 2024 yılı sınav hazırlama çalışmaları başladı ve sınav duyurusu yapıldı.

5. TARTIŞMA

Yeterlik sınavlarının amacı, uzmanlık eğitimini tamamlayan hekimlerin önceden belirlenmiş ve ilgili paydaşlar tarafından onaylanmış bilgi ve becerilere sahip olup olmadıklarını belirlemektir. Bu sınavlar, hekimlerin mesleki yeterliliklerinin belgelenmesi, iç ve dış paydaşlar tarafından kabul edilebilirliğini arttırması ve hasta bakımının üst düzeylere çıkmasına yardımcı olması açısından önemlidir. Ülkemiz genelinde yapılan uzmanlık sınavlarının geçerlilik, güvenilirlik ve kabul edilebilirliğine yönelik genel değerlendirilmeler yapılamamıştır. Sadece her bilim alanı kendi sınavları için değerlendirmeler yapmış ancak bu değerlendirmelerde geçerlilik, güvenilirlik ve kabul edilebilirlik tartışılmamıştır (Bulduk ve ark., 2019; Öztürk ve ark., 2016; Karabilgin ve ark., 2010). Yurt dışında İngilizce konuşan ülkeleri kapsayan bir çalışmada PICOS değerlendirme modeli kullanılmış ve farklı uzmanlık alanlarında yapılmasına rağmen gerçekleştirilen sınavların geçerlilik, güvenilirlik ve kabul edilebilirliğinin yüksek olduğu bildirilmiştir (Staudemann ve ark., 2023). Ancak ne yazık ki hematoloji alanında bu konuda çalışmalar yapılmamıştır.

TTB'nin uzmanlık yeterlik kurullarına yönelik yaptığı anket çalışmasında sınavların her yıl yapıldığı, sınavlar eğitimi devam eden ve uzmanlık eğitimini tamamlamış adayların alındığı, sınav ücretlerinin genellikle dernekler tarafından karşılandığı ve başarısız olanların tekrar sınava girebildiği ve sınavların genellikle çoktan seçmeli kuramsal sınav olarak yapıldığı ve değerlendirme ölçütlerinin ise genellikle mutlak değerlendirme ile yapıldığı anlaşılmıştır (Çete ve ark., 2006).

Ülkemizde çeşitli uzmanlık alanlarında 10 yılı aşkın süredir yeterlik sınavı(ları) yapan uzmanlık dernekleri mevcuttur. Ancak bu derneklerin sınav süreçleri program değerlendirme aşamalarından geçmemiştir. Sadece sınav bileşenlerine yönelik değerlendirme makaleleri vardır. HEM-TUYEK, THD'nin geçmiş dönem sınav tecrübelerinden yararlanıp, tıp eğitimci akademisyenlerden danışmanlık ve eğitim olarak yapılandırılmış ve ilk yeterlik sınavını 2023 yılında düzenlemiştir. HEM-TUYEK yeterlik kurulu ölçme değerlendirme çalışma grubunun düzenlemiş olduğu sınavın önceki dönemlere THD yeterlik kurulu tarafından düzenlenen sınavlarla oldukça farklı yönleri vardır. HEM-TUYEK yeterlik sınavının en güçlü yönü bu farklılıklar temelinde yatmaktadır. Planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve

gelecek yönelimlerinin olması ilgili durumlar temalarda ayrıntılı bir şekilde tanımlanmıştır.

Bu yüksek lisans tez çalışmasında, sadece bir döngüsü tamamlamış olan HEM-TUYEK yeterlik sınav süreçlerinin RE-AIM modeli ile olumu ve/veya geliştirilmesi gereken yönlerin değerlendirmeye alınması amaçlanmıştır.

5.1. Erişim (Reach) Temasının Değerlendirilmesi

Katılım oranının ve evreni temsil etme oranının düşük olması: HEM-TUYEK sınavının hedef kitlesi hematoloji uzmanlık eğitimini başarı ile tamamlamış hematoloji uzmanlarıdır. Uzmanlık eğitiminin son 6 ayında olan uzmanlık öğrencileri de sadece kuramsal sınava katılabilmektedir. Hematoloji yeterlik sınav sürecinde karşılaşılan en önemli sorunun katılımcı sayısının az olması yani erişim temasının istenilen düzeyde gerçekleştirilmiş olmamasıdır. Sadece 10 aday başvurmuş ve 9 aday sınava katılabirmiştir. Bir aday da Azerbaycan dan gelerek konuk katılımcı olmuştur. Sınavın kuramsal ve uygulamalı olarak ilk kez yapılıyor olması adaylarda bir başarısız olma (prestij kaybetme) korkusu oluşturmuştur. Sınava katılan aday sayısının az olması diğer uzmanlık yeterlik kurallarında da sorun oluşturmuş ve sorun oluşturmaya devam etmektedir. 2006-2009 yılları arasında düzenlenmiş psikiyatri yeterlik sınavlarının geriye dönük değerlendirilmesinde sınava katılan aday sayısının genel olarak beklenenden düşük olduğu ve artırılması gerektiği vurgulanmıştır (Karabilgin ve ark., 2010). Aynı sorun yani düşük katılım oranı Nöroloji (Öztürk ve ark., 2006) ve Nöroşirurji (Bulduk ve ark., 2019) yeterlik kurullarının sınav değerlendirmelerinde de vurgulanmıştır.

2023 yılı sınavına katılan adayların evreni temsil etme oranının düşük olması hemen her uzmanlık alanı yeterlik sınavında karşılaşılan sorundur. 2010 yılından bu yana yeterlik sınavından belge alan hematoloji uzmanlık öğrencisi/ uzmanı %14.51'dir. 2023 sayılarına bakıldığında ise sınava girme oranı %1.75 olup hedef kitleyi temsil etmediği çok açıkça anlaşılmaktadır.

Çoğunlukla uzmanlık eğitime devam eden adayların katılması: Son 4 yazılı sınava giren 38 adaydan 31 tanesi hematoloji yan dal uzmanlık öğrencisi ve 7 tanesi hematoloji uzmanıdır. 2023 yılı sınavına ise 5 hematoloji uzmanı ve 4 eğitimi devam eden aday katılmıştır. Uzmanlık eğitimleri devam eden adayların bilgilerinin daha yeni

olması, kongre katılımlarının daha kolay olması ve montörleri ile birlikte çalışma olanakları nedeniyle sınava girme motivasyonları daha fazla olmaktadır. Meslekte kıdemli olmaya başlayınca başarısızlık ve prestij kaybı korkuları nedeni ile sınava katılım olamamaktadır. Sınava katılım gönüllülük esasına göre olduğundan ve ayrı bir zorlama/motivasyon aracı olmadığından kıdemli uzmanların katılım oranı düşük olmaktadır. Lipner ve ark.'larının (Lipner ve ark., 2013) yaptıkları değerlendirmede yeterlik sınavlarının geleneksel hale gelmesi, iç ve dış paydaşların sertifikasyona değer vermesi, iş bulma ve ekonomik getirilerin olması gibi etmenlerle gerek sertifikasyon alma ve gerekse sertifikasyonu sürdürme işlemlerine katılımların yüksek olduğunu görmüşlerdir. Her ne kadar tartışmalı sonuçlar elde edilmiş ve farklı fikirler olmasına rağmen hasta bakım kalitesinin daha yüksek olduğu öne sürülmüştür (Grosch, 2006).

Uzmanlık alanından bağımsız olarak ilk kez yapılan yeterlik sınavlarına daha çok eğitimleri devam eden adayların katıldığı görülmektedir. Sınav deneyimlerinin artması, camianın yeterlik belgesi alınması ile ilgili şartlar konulması ve/veya zorunluluk haline getirilmesi durumunda bu sayılar artacaktır.

Katılımın arttırılması için yapılan öneriler: Katılımın arttırılması için erişim ve kabul görme temalarında bir arada değerlendirmek gerekir. Yeterlik belgelerinin sağlık otoritesi tarafından tanınması ve re-sertifikasyon süreçlerini otoritenin takipçi olması katılımı arttıracak en önemli unsurdur. Akademik hayatta “yeterlik belgesinin alınması ve/veya yenilenmesi”nin kadro atama ve yükseltmelerde kullanılması, kurum için uygulanacak puanlama sistemlerinde ek puanlamaya neden olması, nakil ve atama süreçlerinde katkısının olması ve bilimsel araştırma projelerinin desteklenmesinde kolaylık sağlanması gibi gerek özlük haklarda ve gerekse ekonomik düzenlemelerde iyileştirmeye yardımcı olunacağını bilmesi katılımı arttıracak ve en önemli motivasyon arttırıcı başlıklardan olabilecektir. Bunun yanında basit ödüllendirme sistemleri, ulusal-uluslararası kongrelere katılım hakları, toplantılarda belge verme ve ödüllendirme yöntemleri katılımcıların akranları arasındaki yerini sağlamlaştırma gibi çabalar katılımı arttırmaya yardımcı olacaktır.

Sınava katılan adayların yaklaşık yarısından fazlası üniversite hastanesinde eğitim almakta idiler. Son yıllarda eğitim ve araştırma hastanelerinde ana ve yan dal uzmanlık eğitim programlarının sayısının artmasına bağlı olarak gelecek dönemlerdeki adaylar

arasında eğitim ve araştırma hastanesi kökenli olanların sayısında artma görülebilecektir.

Nitekim 2024 yılı yeterlik sınavına başvuran aday sayısı 21 oldu. Başvuru sayısının dokuz adaydan 21 adaya çıkması, on ikisinin hematoloji uzmanı olması ve bir adayın Ürdün kökenli olması adaylara erişimin iyi yapıldığı ve kabul görmenin arttığı bu temanın başarı ile gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

Ayrıca sertifikasyonun yenilenmesinin (resertifikasyon) öneminin vurgulanması, kurumlar ve otorite tarafından da sorgulanır olması sertifikasyonun sürdürülebilir olmasını sağlayacak en önemli etmelerin başında gelmektedir.

5.2. Etkililik (Effectiveness) Temasının Değerlendirilmesi

Yeterlik sınavından beklenen etki ve ulaşılması istenilen hedefler HEM-TUYEK “vizyon ve yönergesindeki amaç” başlığında açıkça ifade edilmiştir.

THD sınavlarının uygulanmasındaki geri bildirimlerden yola çıkarak mezuniyet sonrası tıp eğitimi ilkelerine uyarak yeterlik sınavının planlanması, yapılandırılması, uygulanması ve değerlendirmesini yapmak en olumlu etkilerinin başında gelmektedir. Her sınav sonrası değerlendirme çalışması yaparak adaylara, iç ve dış paydaşlara rapor hazırlayıp sunmak bir diğer önemli kazançlardan biridir. Sınavın etkililiğine sonuca ve yeterliğe dayalı değerlendirme yapılarak karar verilmesi adil ve şeffaf bir sınav yapıldığının göstergesidir. Ancak anlık sınav sonuçlarına odaklanmak mezuniyet sonrası eğitimin uzun dönem sonuçları için yeterli olmayacaktır. Artan sınav deneyimlerinden sonra sınavı başaran hekimlerin hasta bakım kalitesindeki değişimleri inceleyip değerlendirecek çalışmalara ihtiyaç olacaktır. Gerek THD ve gerekse HEM-TUYEK sınavlarını başaran adayların uzun dönemde hasta bakım kalitesindeki iyileşmelerine yönelik çalışma yapılmamıştır. Zamana bağlı hasta bakım kalitesine ve yeterlik belgesi yenilenme çalışmalarına yönelik bir çaba gösterilmemiş olması en önemli olumsuz faktörlerin başında gelmektedir.

Yurt dışında özellikle ABD’de yeterlik sınavlarını başarmış hekimlerin sağlık hizmet sunucuları, sigorta şirketleri ve meslektaşları tarafından kabul edilebilirliği oldukça yüksektir. Yeterlik sınavını başarmanın yanında belgenin devamlılığının sağlamak sürekli mesleki gelişim açısından da önemlidir. Yeniden belgelendirmenin olmaması

veya mesleki gelişim kredilerinin kazanılmaması hekimlerde prestij kaybı yanında iş bulamama gibi ekonomik sorunlar oluşturmaktadır.

Yeterlik belgesinin alınması veya yenilenmesinin hasta bakım kalitesine nasıl etki yaptığı ile ilgili sınırlı sayıda çalışmalar mevcuttur. Sağlık hizmeti sunumu kalitesi ve hasta bakımı üzerine olumlu etkisine ilişkin kanıt düzeyi oldukça tartışmalıdır (Horowitz ve ark., 2004; Sharp ve ark., 2002, İşlek, 2018). ABD’de 1996-1999 yılları arasında bu konuda yapılmış tüm çalışmalar değerlendirildiğinde 33 yayının 16 yayında iyi yönde pozitif bir ilişki, 3 yayında ise tam tersine kötü bir ilişki saptanmıştır. Hekim belgelendirmesinin hizmet kalitesi ve hasta bakımı ile ilişkisi olmadığını gösteren de 15 çalışmanın olduğu görülmüştür (İşlek, 2018; Sharp ve ark., 2002).

Ülkemizde ise yeterlik sınavlarının uzun dönem etkisine ve hasta bakım kalitesindeki değişimlere yönelik bir çalışma olmayıp sadece “yeterlik belgesinin hekim kalitesi ve sonuçları üzerine etkileri” nin incelendiği Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü (TÜSPE) tarafından hazırlanmış bir rapor bulunmaktadır (İşlek, 2018). Bu raporda yurt dışı ve ülkemizdeki örnekler ayrıntılı bir şekilde incelenmiş, yetkilendirmenin hizmet kalitesi üzerine etkileri tartışılmış ve bazı önerilerde bulunulmuştur. Raporda yapılan önerilerle HEM-TUYEK sınavının sonuçlarından elde edilen deneyimlerle yapılan önerilerle benzerlik göstermektedir.

Önceki dönemde yapılan sınavlarla HEM-TUYEK sınavının karşılaştırılması, sonuçların doğruluğu ve güvenilirliği mezuniyet sonrası tıp eğitiminin ana prensiplerine göre sağlandı ve tıp eğitimcilerinin (Dr. Odabaşı, Dr. Altıntaş ve Dr. Taşdelen Teker) danışmanlığında yürütüldü. HEM-TUYEK sınavının güçlü yönleri; kuramsal ve 8 istasyonlu nesnel yapılandırılmış uygulama sınavı şeklinde yapılıyor olması, sınav sonrası madde analizlerinin yapılması ve sonuçların adaylar ile ayrıntılı bir rapor şeklinde paylaşılması ve adayın geliştirilmesi gereken yönlerinin bildirilmesi erken dönem sınav sonuçları arasında sayılabilir. Uzun dönem sonuçları için belli bir deneyim kazandıktan sonra bu değerlendirme modeli ile tekrar değerlendirmek gerekli olacaktır.

Sınav sonuçları hem adaylar hem de iç ve dış paydaşlar için rapor olarak hazırlanmaktadır. Her adaya ayrı ayrı ve birbirinden bağımsız raporlar hazırlanmakta ve geliştirilmesi gereken yönlerde açıklanmaktadır. THD’ne gelecek eğitim

programlarının yapılması için adayların geliştirilmesi gereken konuları ile ilgili bir rapor hazırlanmaktadır. Sınav sonuçlarının anlamlı olabileceği aday geri bildirimlerinde açıkça anlaşılmaktadır.

HEM-TUYEK Yürütme Kurulu önerisi ve Eğitim Meclisinin onayı ile her yılın 22 Eylül günü Ulusal Hematoloji Eğitim Günü olarak kabul edilmiş ve HEM-TUYEK çalışma gruplarının aktiviteleri tüm üyelerin katılımı ile bir gün boyunca değerlendirilmekte ve raporlanmaktadır. Bir sonraki yıl için gerekli düzenlemelerin yapılması ve yürütme kuruluna yetki verilmesi amaçlanmaktadır. Bu uygulamanın mezuniyet sonrası eğitim faaliyetleri arasında ülkemizde bir ilk olduğu düşünülmektedir. Bu yıl ikincisi düzenledi, mevzuat ve uygulamalarda önerilen değişiklikler yapıldı. 2022 ve 2023 yılları ulusal hematoloji eğitim günü toplantı tutanakları Ek 27a ve 27b de verildi.

5.3. Kabul Görme (Adoption) Temasının Değerlendirilmesi

Ayrıntılı inceleme yapılmaz ise “Erişim (Reach)” ve “Kabul Görme (Adoption)” temalarının birbiri ile çakıştığı hatta soruların ortak olduğu yanlıgısına düşülebilir. Hedef kitle aynı olabilir fakat birinde hedef kitleye erişimde farkındalık yaratma varken diğesinde ise ulaşılan kişi ve kurumun bunu benimsemesi içselleştirmesi vardır. Erişim ve kabul görmenin aynı kavramlar olduğu ancak hem bireysel hem de kurumsal boyutunun olduğu ve düzeylerinin farklı olduğu görölmektedir (<https://www.evalacademy.com/articles/but-really-how-do-i-use-thereaimframework?rq=re-aim>, Erişim tarihi: 12.01.2024).

Bireysel boyutun değerlendirmesinde bakıldığında sınava katılımın az olduğu görölmüş ve yukarıda vurgulanmıştır. 2024 yılı sınavının tanıtımı, önceki dönem bazı soruların web sayfasında paylaşımı ve eğitim sorumlularına mektupla bilgi verme gibi tanıtım faaliyetleri sonucu 2024 yılı başvuru sayısı iki kattan fazla artarak 21 olmuştur. On bir katılımcıda Hematoloji uzmanı olup 10 adayın eğitimi hala devam etmektedir. Sadece başvuru sayısına bakıldığında adaylar arasında kabul görmenin (benimseme) üst düzeyde olduğu ve farkındalığın arttığı görölmektedir. Akademik yükseltmelerde kullanılabilmesi, ek ödemeler verilmesi, yurt dışı kongrelerde gitmelerde öncelik gibi ek motive edici faktörlerle katılımın gelecek yıllarda daha da fazla olacağı beklenmektedir.

Yeterlik kurulu kurmaya çalışan diğer uzmanlık derneklerinin HEM-TUYEK'ten danışmanlık almak istemesi dış paydaşların kabul görmesine en güzel örneklerdir. HEM-TUYEK Yürütme Kurulu başkanı Türk Gastroenteroloji Derneği, Türk İç Hastalıkları Uzmanlık Derneği ve Türk Pediatrik Hematoloji Dernekleri ile toplantı yaparak danışmanlık hizmeti vermiştir. Ayrıca Türk Pediatrik Hematoloji Derneği 2023 yılı kongresinde HEM-TUYEK yapılanması ile ilgili HEM-TUYEK başkanı tarafından bir konferans verilmiştir.

HEM-TUYEK sınav yeterlik belgelerinde TTB-UDEK ve TTB-TUYEK başkanlarının imzasının ve tanıma barkodunun olması kabul görme açısından bir diğer önemli örnektir.

Birinci (2022) ulusal hematoloji eğitim gününe kayıt olan katılımcı sayısı 39 iken ikincisine katılan kişi sayısı 63 oldu. Katılımcı sayısında %50'yi aşan bir artışın olması kabul görme temasının karşılanması açısından önemlidir.

HEM-TUYEK 2022-2024 yılı faaliyetlerini tamamlayarak 26 mart 2024 gününde 2. Eğitim Meclisini toplayarak 2024-2026 döneminde görev yapacak yürütme kurulunu seçti. Bir önceki toplantıya göre katılımcı sayısı tam iki katına çıkmıştır. Bu genel kurulda THD desteğinin tam olduğu hem ekonomik hem de lojistik destek vereceklerini belirttiler. Bu destek hem kabul görme hem de sürdürülebilirlik açısından dikkate değer bir durumdur.

5.4. Uygula(n)ma (Implementation) Temasının Değerlendirilmesi

TTB-TUYEK veri tabanına göre yeterlik kurulların hemen tümü eğitim programı geliştirmesi ve yeterlik sınav değerlendirmesi yaptığı ancak kurum ziyaretleri ve sürekli mesleki gelişim faaliyetleri konusundaki aktivitelerini daha sınırlı olduğu görülmektedir. (Odabaşı, 2022; İşlek 2018). Yapılan yeterlik sınavlarının niteliği ise genellikle kuramsal sınav olup uygulama sınavı yapan yeterlik kurullarının sayısı nispeten azdır.

Ülkemizde yeterlik belgelerinin alınması gönüllülük esasına göre olmaktadır. Zorlayıcı bir etmen olmayınca sınav gibi stresi yüksek bir aktiviteye hekim de olsa kimse girmek istememektedir. Yeterlik belgesini almaya zorlayıcı iki temel bileşenin olduğu bilinmektedir. Birincisi hekimin kendi camiası içindeki motive edici etmenler,

ikincisi ise sağlık otoritesi ve/veya toplum nezdindeki durumdur. Kongre ve sempozyumlarda konuşmacı veya panelist olma, okul ve akademilerde eğitici olma ve prestij arttırıcı faktörler camia içinde alınacak önlemlerdir. HEM-TUYEK yönergesinde yürütme kurulunda ve/veya çalışma gruplarında çalışacak üyelerin yeterlik belgesini almış olması ön şarttır. Doçentlik başvuru dosyasında yeterlik belgesinin olması nöroşirurji ve genel cerrahi gibi uzmanlık alanlarında istenmektedir (Bulduk, 2019). Sağlık otoritesinin da atama yükseltme ve özlük haklarını düzenleme açısından geliştirmeler yapması yeterlik sınavının kabul görmesi (benimsenmesi) açısından oldukça önemlidir. Toplum nezdinde ise yeterlik belgesi olan ve/veya olmayan hekimlerin ayırımının yapılması durumu tartışmaya açılmalıdır. Toplumun bunu nasıl karşılayacağı bilinmemekle beraber hekimlerin günümüzde toplum nezdindeki durumu ile birlikte değerlendirildiğinde olmayan sorunlarla karşılaşmak mümkün olabilecektir. Ancak yeterlik belgesi olan hekimlerin ön plana çıkarılması meslektaşlar ve dış paydaşlar nezdinde kabul görmenin önemli bir bulgu olduğu aşıkardır.

Sınav yöntemi genellikle kuramsal ve uygulama sınavı şeklindedir. Kuramsal sınavlar ortalama 100 soru üzerinden çoktan seçmeli sınavı olarak yapılmaktadır (Kalp Damar Cerrahisi, Patoloji, Anestezi ve Reanimasyon, Endokrinoloji yeterlik sınavları gibi). Uygulama sınavına girmek için kuramsal sınavının başarılanması bir ön şart olarak görölmüştür. Kuramsal sınavda başarı genellikle mutlak değerlendirme yöntemine göre yapılmaktadır. Anestezi ve Reanimasyon Yeterlik Kurulu sınavının diğer kurullardan ayrılan özellikleri vardır (<https://www.tard.org.tr/yeterlik/yonerge>, Erişim tarihi: 06.04.2024). Avrupa Tıp Uzmanları Birliği/Avrupa Anestezi Yeterlik Kurulu-European Union of Medical Specialist/European Board of Anaesthesiology (UEMS/EBA)” tarafından onaylanan Avrupa Anesteziyoloji ve Yoğun Bakım Diploması (EDAIC) sınavını kuramsal sınav yerine kabul etmektedirler. Bu sınavı başaran adaylar birinci basamak sınavını başarmış olarak sayılmaktadırlar. Ancak bu sınavı başaramayan adaylar yürütme kurulunun kararına göre bağıl değerlendirme ile bazen başarılı olarak kabul edilebilmekteler. Sınavda başarılı olma ölçütü iki yöntemle saptanmakta diğer sınavlarda olduğu gibi mutlak değerlendirme ile olmadığı görölmektedir.

Şekil 4.1 de HEM-TUYEK sınav uygulama şemasında da görüldüğü gibi sınav iki aşamalı uygulanmaktadır. EHA sınavını başarmış olan adaylar HEM-TUYEK kuramsal sınavdan muaf olmakta ancak yeterlik belgesi almak isterlerse uygulama sınavına girmek zorunda oldukları sınav yönergesindeki maddeye göre adaylara bildirilmektedir. Nitekim 2024 sınav başvurularında 3 adayın EHA sınavını başardığına dair belgesinin olduğu görülmüş ve bu adaylar sadece uygulama sınavına davet edilmişlerdir.

HEM-TUYEK yeterlik sınavını başarma ölçütü diğer yeterlik kurullarının pek çoğunda olduğu gibi mutlak değerlendirme ile olmaktadır. Kuramsal sınavda başarı ölçütü 100 üzerinden 70 puandır. Uygulama sınavında ise her istasyondan 100 puan üzerinde 60 puan laması gereklidir (<http://hemtuyek.org/wp-content/uploads/2024/01/ODCG-YONERGE.pdf>., Erişim tarihi: 06.04.2024).

Sınav sonuçlarının nasıl raporlandığı, adaylara ne şekilde bildirildiği ve iç-dış paydaşlarla paylaşılıp paylaşılmadığı programın etkililiği, kabul edilebilirliği ve sürdürülebilirliği açısından oldukça önemlidir. RE-AIM ile program değerlendirmesi yapılıyor ise bu 3 temanın da başarılı olması programın devam ettirilmesi açısından önem kazanmaktadır. EHA ve HEM-TUYEK sınav sonuç raporlarının kıyaslanmasında bazı özellikli sonuçlara varılmıştır. EHA bağıl değerlendirme yapmakta ve sekiz ana başlıkta sorduğu soruların yanıtlarına göre adayın ortalamanın altında veya üstünde gibi bir rapor vermektedir. Her başlıkta veya toplam bir sayısal değer vermemektedir. EHA sınavına eğitim programları ve düzenlemeleri birbirinden oldukça farklı ülkelerden gelen adaylar kabul edildiği için bu şekilde raporlanma kabul edilebilir olmaktadır. HEM-TUYEK sınavında klinik ve gelişimsel yetkinlik başlıklarında öğrenim düzeylerine göre kaç soru olduğu, bu sorulardaki başarı oranları verilmekte ve başarısız olunan noktalar açıkta raporlanmaktadır. Sınav sonuç raporlarının iç ve dış paydaşlarla paylaşılması sürekli mesleki gelişim programlarının yapılandırılmasında ve içerik gelişiminde çok katkısı olacağı aşikardır.

5.5. Sürdürülebilirlik temasının değerlendirilmesi

Sürdürülebilirlik kavramı 1700'lü yılların başında ortaya çıkmış, 1940'larda sonra sürdürülebilir gelişme toplum, ekonomi, enerji, çevre ve sağlık boyutlarında ele alınmıştır (Ballı, 2019; Yazıcı Demir ve Hayta, 2023). Bir girişimin sürdürülebilirliği

ve gelişim göstermesi bu konudaki eğitim düzeyinin ve farkındalığın artırılması yolu ile olmaktadır. Bununla birlikte, girişimin performansı insan gücü, ekonomik destek, kalıcı mevzuat ve paydaşların katkısına bağlıdır. Mezuniyet sonrası eğitimin önemli bileşeni olan bir yan uzmanlık alanındaki eğitimin sürdürülebilir olması bu ana bileşenlerin katkısı ile gerçekleşebilecektir. Nitekim bu temanın gerçekleşip gerçekleşmediği için yanıtları aranan sorular bu yönde düzenlenmiştir.

Sürdürülebilirlik ve kabul görme temalarını birbirinden ayıramayan parçalar olarak görmek gerekir. Bireysel ve kurumsal benimsenme sürdürülebilirliğin temelini oluşturmaktadır. Bireysel kabul görmede karşılanmamış ihtiyaçların karşılanması ve yararların bireye anlatılması durumunda bireysel kabul edilebilirlik üst düzeyde olacaktır. Kurumsal sürdürülebilirlikte yönetmelik, yönerge ve çalışma esasları gibi kalıcı hale getirilmiş mevzuatın önemi çok büyüktür. Kurumsal sürdürülebilirliğin bir diğer önemli etmeni ekonomik desteğin sağlanmasıdır.

THD, HEM-TUYEK'in kalıcı olması ve girişimlerinin (yeterlik sınavı ve kurum eğitim programlarının akreditasyonu) sürdürülebilir olması için mevzuat değişikliği yaptı ve HEM-TUYEK'in ihtiyaçlarını karşılamak için sınırsız ekonomik destek sağladı. HEM-TUYEK yürütme kurulu ve çalışma gruplarında 80'den fazla akademisyen görev almakta ve kalıcı sekreteryaya hizmeti ise dernek tarafından karşılanmaktadır. Girişim benimsenmesi için en önemli etmenlerden biri de kimlik oluşturmaktır. Bu nedenle bir web sitesi oluşturuldu, logo tasarlandı ve her yıl aynı günde eğitim sorunlarının konuşulduğu ve yürütülen programın değerlendirilmesinin yapıldığı bir ulusal eğitim günü kurgulandı. Sonuç olarak THD HEM-TUYEK'in yapılanması uygulanması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir olması için en uygun ekosistemi oluşturmak için çok çaba sarf etmektedir.

Sürdürülebilirliğin en önemli etmenlerinden biri de iç ve dış paydaşların girişimi kabul etmesi ve desteklemesidir. Yan dal uzmanlık alanımızda en önemli iki dış paydaşımız TUK ve TTB-UDEK'tir. Her iki kurumunda desteklerinin olduğu ilgili temaların sorularında ayrıntılı bir şekilde yanıtlandı.

Yeterlik sınavlarının sürdürülebilirliğinin bağlı olduğu bir diğer önemli etmen ise sürekli mesleki gelişim organizasyonlarıdır (kredilendirme ve yeniden belgelendirme sınavları). Yeniden belgelendirme gerek yurt dışında ve gerekse ülkemizde hangi yöntemle gerçekleştirileceği tartışılmaktadır. Yurt dışı deneyimlerde bireylerin kongre

ve kurslara katılarak topladıkları kredilere göre belge yenilenme süreçleri daha fazla kabul görmektedir. Yeniden belgelendirme sınavları ise ekonomik olarak büyük yük getirmekte ve belge alma ile ekonomik yük arasındaki denge tartışılmaktadır (Fischer ve Schloss, 2016). Ülkemizde ise yeniden belgelendirme son zamanlarda gündeme gelmiştir. Yeniden sınava alınma yerine akademik yükseltmelerde olduğu gibi yeniden belgelendirme ölçütleri tanımlanmıştır (<https://tghyk.org/?p=resertifikasyon>, Erişim tarihi: 06.04.2024).

Sonuç olarak tıpta uzmanlık yeterlik sınavları 2000 yılından bu yana düzenlenmektedir ve artık yeniden belgelendirme süreçleri başlamıştır. Ancak hala yeterlik sınavını gerçekleştiremeyen ana/yan dal uzmanlık alanları mevcuttur. Yeterlik sınavlarının tartışılan pek çok yönü olduğu bilinmektedir. Sınavların zorluk derecesinin ve başarı oranlarının bazı uzmanlık dallarında diğerlerinden daha yüksek olması, sınavların içeriğinin her zaman güncel olmaması ve sınavların objektifliği ve güvenilirliği gibi başlıklar sınavların hala tartışılmakta olan konularıdır. Yeterlik sınavlarının geleceği ise sağlık otoritesi tarafından kabul görmesi ve sonuçların onanması, sınav içeriğinin ve yönteminin güncel olması, sınavın objektifliği ve güvenilirliğinin artırılması ve uluslararası standartlara uyumlu hale getirilmesine bağlıdır. Yeterlik sınavlarının kim(ler) tarafından düzenleneceği ise netleşmeli, bu konuda uzmanlık alan dernekleri ve/veya bağımsız kuruluşlar otorite tarafından yetkilendirilmelidirler.

“Yeterlik sınavlarının sürdürülebilir olmasındaki ana amaç kötü hekimleri ortaya çıkarmak değil, kötü hekimlerin ortaya çıkmasını engellemektir” (Akçakanat, 1999)

6. SONUÇ ve ÖNERİLER

SONUÇLAR

- a) Tıpta uzmanlık ana/yan dal alanlarında 2000 yılından bu yana ulusal düzeyde yeterlik sınavları yapılmaktadır. Her ana/yan dalın alanına özgün planlama, yapılanma, içerik oluşturma ve değerlendirme aşamaları farklılıklar göstermektedir. Yeterlik sınav deneyimleri artan yeterlik kurulları genellikle ulusal düzeyde değerlendirme çalışmaları yapıp bilimsel yazı haline getirilmiştir. Yeniden belgelendirme aşamalarına gelen yeterlik grupları arasında da yöntem açısından bir fikir birliği mevcut değildir.
- b) THD sınavlarının yapısının gelişmeye açık olmaması ve camianın beklentilerini karşılayamaması nedeniyle yeni bir planlama, yapılanma ve uygulama ile HEM-TUYEL ulusal yeterlik sınavları düzenlendi.
- c) Yeterlik sınav süreçlerini bir program değerlendirme bakışı ile değerlendiren bir yeterlik kuruluna rastlanılmamıştır. Bu nedenle, bir yan dal tıp uzmanlık alanında (Hematoloji-Kanbilim) ulusal düzeyde yapılan yeterlik sınavının bir döngüsünün RE-AIM modeli ile program değerlendirmesinin yapılması amaçlandı.
- d) RE-AIM (Reach-Erişim, Effectiveness-Etkililik, Adoption-Kabul görme, Implementation-Uygulama, Maintenance-Sürdürülebilirlik) 5 ana temadan oluşmaktadır. Bu değerlendirme modeli, bir girişimin hedef kitlesi, konulan hedeflere ulaşılması, paydaşların girişimi benimsemesi, uygulama aşamaları ve girişimin devamlılığını nicelik ve niteliksel olarak değerlendiren ve 20 yıldan uzun süredir yaşamın her alanında kullanılan bir modeldir.
- e) HEM-TUYEK yeterlik sınavının planlanması, yapılandırılması, uygulanması, değerlendirilmesi iç ve dış paydaş gözü ile gerçekleştirildi ve RE-AIM modelinin ilgili temalarında yanıtlanmaya çalışıldı.
- f) Bu tez çalışmasının en önemli sınırlaması HEM-TUYEK yeterlik sınavının sadece bir döngüsünün değerlendiriliyor olmasıdır. Sınavın uzun dönem etkilerinin RE-AIM temaları üzerine nasıl değiştirdiği ve sürdürülebilirlik açısından nasıl bir etki oluşturduğu öngörülememektedir.
- g) Reach-Erişim teması: İlk kez uygulanan, yapılanması ve içerik olarak önceki sınavlardan farklı olması nedeniyle katılımın düşük olduğu görüldü. 457 hematoloji uzmanından sekizi sınava girdi (%1.75). 2010-2021 yılı arası yapılan

9 sınava toplamda 108 kişi girmiş ve yıllık ortalama katılım sayısı 12'dir. Bu sayılara bakılınca aslında sınavın niteliğinden çok yeterlik belgesi alma farkındalığının camiada istenilen düzeye gelemediği anlaşılmaktadır. Nitekim 2024 yılı sınav başvuruları incelendiğinde sayının 22 olduğu ve artışın %120 olduğunun görülmesi sevindiricidir. Önceki sınavlara başvuranların büyük çoğunluğu yan dal eğitimine devam eden adaylardı. 2024 sınav başvurusunda ise 12 adayın hematoloji uzmanı olduğu ve ilk kez uzman sayısının yan dal uzmanlık öğrencisi sayısından fazla olduğu saptandı. Bu durum bireysel kabul görmede artış olarak da değerlendirmek da uygun olacaktır.

h) Etkililik teması: Ulusal yeterlik sınavından beklentiler HEM-TUYEK vizyon ve yönergesinde belirtildi. Hedeflere ulaşılmasını sağlayan en önemli etkenin yan dal uzmanlık eğitimi alan uzmanlık öğrencileri ve genç hematoloji uzmanlarının desteği oldu. Ülke genelinde yapılandırılmış ve ulusal standartlara uygun eğitimin her eğitim kurumunda yaygınlaşması öğrencilerin en önemli beklentileri idi. Bu beklentinin ancak HEM-TUYEK ile sağlanabileceğinin bilincinde idiler. Hedeflerin gerçekleşmesinde ve sürdürülebilir olmasından THD'nin yaratmış olduğu pozitif yöndeki ekosistem olmuştur. Finansal ve idari insan gücü desteğini sadece THD karşılamıştır. Hedeflere ulaşmada başlangıçtaki eğitim sürecinden girişimin sonuna kadar ve verilen belgelerdeki doğrulama kodu ile onam imzalarına kadar dış paydaş katkısı olarak TTB-UDEK'in çok büyük katkıları oldu. TUKMOS-Hematolojinin başkanlığını yapan akademisyen üye (Dr.) aynı zamanda HEM-TUYEK ikinci başkanlığını da yürütmekte olup, aktiviteler konusunda TUK bilgilendirilmiş ve ulusal hematoloji günlerine davet edilmiştir. Aday geri bildirimlerinin incelenmesi sonrası sınavın ne kadar etkili olduğu, adayların mesleki özgüvenini yerine getirdiği ve bu organizasyonun devam ettirilmesi istekleri olduğu görüldü.

i) Kabul görme (benimseme) teması: Erişim temasında da söz edildiği gibi erişim temasını bireysel ve kurumsal olarak ayrı başlıklarda değerlendirmek gerekir. İkinci sınava başvuru sayısının %120 oranında artması ve başvurularının çoğunluğunun hematoloji uzmanı olması çok sevindiricidir. Dış paydaşların (Yeniden yapılanma değişikliğine giden uzmanlık alanlarındaki derneklerin HEM-TUYEK'ten danışmanlık istenmesi, ulusal kongrelerde konferans/panel organizasyonları, ikinci ulusal hematoloji eğitim gününe ve ikinci eğitim

meclisine katılımların sayısal artışı hem iç hem de dış paydaşlar nezdinde kabuk görmenin arttığına işaret etmektedir.

- j) Uygulama teması: ÖDÇG yönergesi 2024 yılında geliştirilmesi gereken yönler ışığında ikinci sürüm olarak yenilendi ve sınav akış şeması oluşturuldu. Akış şemasındaki bileşenleri tümü yönergeye göre uygulandı. İptal edilen bileşen olmadı. Sınav takviminin ilan edilmesi, adayların başvurularının alınması, soru hazırlama komisyonun oluşturulup temel ölçme değerlendirme eğitimi verilmesi, soru bankasının oluşturulması, bilgisayar destekli yüz yüze kuramsal sınav ve yüz yüze uygulama sınavının yapılması ve sınav sonu değerlendirme ve raporlanma aşamaları gerçekleştirildi. Ulusal hematoloji gününde de değerlendirme raporları iç ve dış paydaşlar ile paylaşıldı.
- k) Sürdürülebilirlik teması: Erişim, kabul görme ve sürdürülebilirlik birbirine bağlı ve birbirini destekleyen temalardır. Bireysel ve kurumsal kabul görmelerin artması, yeterli finansal destek ve mevzuat değişikliği kalıcılığı ve devamlılığı sağlamaktadır. THD güçlü desteği, yan dal uzmanlık öğrencilerinin ve genç hematoloji uzmanlarının motivasyonunun yüksek olması ve dış paydaş destekleri HEM-TUYEK sınavının kalıcı olacağını göstergeleridir. Nitekim ikinci sınavın hazırlıkları başlamış ve başvurular alınmıştır. Mevzuat yenileyerek ve gelişerek yeni sınavlar düzenleyecek duruma geldiğini görmek bize büyük mutluluk vermektedir

ÖNERİLER

- 1) Yeterlik belgesi alınma işlemleri diğer ülkelerde de olduğu gibi *gönüllülük esasına* göre düzenlenmektedir. Bireysel mesleki gelişimin farkında olan ve mesleki tatmin için gerekli olduğuna inanan hekimler bu sınavlara girmektedirler ancak görülebildiği gibi sayıları oldukça azdır. Sağlık otoritesinin yeterlik belgelerini onaylaması pek çok sorunu ortadan kaldıracaktır. Zorlama yerine ekonomik destekler, akademik atama ve yükseltmelerde dikkate alma gibi motivasyonu arttırıcı etmenlerle zorunlu/gönüllü hale getirilmelidir.
- 2) Yeterlik belgesi alma sınavlarının uygulanma ve değerlendirme koşulları alana özgü farklılıklarla beraber *ulusal düzeyde belli bir standartta* yürütülmelidir.
- 3) Yeterli *belgesi alan ve almayan hekimlerin* koruyucu hekimlik, hasta hizmet ve bakımında farklılıkların olup olmadığının gösterilmesi için sahaya yönelik

alışmalar yapılmalı ve *güvenilebilir profesyonel etkinlik* (entrustable Professional activity-EPA) yönünden değerlendirilmelidir.

- 4) *Yeniden belge alma süreçlerinin* standartlarının oluşturulması ve nasıl uygulanacağı konusunda TTB-UDEK'in TUK ile birlikte önderlik etmelidirler. Yeniden belgelendirmenin ekonomik yükü, kredilendirme koşulları ayrı ayrı tanımlanmalı ve bu iki seçenek adaylara sunulmalıdır. Yeniden belge alamayan hekimlerin karşılaşılabileceği sorunlara yönelik çalıştaylar yapıp çözüm önerileri sunulmalıdır.
- 5) Yeterlik sınavlarının *program değerlendirme süreçleri* periyodik olarak düzenli bir şekilde yapılmalıdır. Hangi yöntem kullanılacağı insan gücü, ekonomik destek, uygulanabilirlik-elverişlilik koşullarına bağlı olarak değişmektedir. RE-AIM modeli kolay uygulanabilir, ekonomik yükü az olan hem niceliksel hem de niteliksel değerlendirmeye açık ve sıklıkla önerilen bir modeldir.
- 6) Sınav içerikleri özellikle uygulama sınavlarının niteliği *güvenilir profesyonel aktivite* ile ilişkili olmalı ve sahadaki görevlere yönelik olmalıdır.
- 7) *Sınav sonuçlarının adaylara ayrıntılı* bir şekilde bireysel mesleki gelişime yol gösterecek şekilde olmalı uygun olur. Özellikle girişimi destekleyen derneklerin eğitim programlarının çerçevesini oluştururken adayların geliştirilmesi gereken yönlerinin dikkate alınarak düzenlenmesi gerekmektedir.
- 8) Sınavlar yılda en az bir kez yapılması koşulu bilimsel aktivitelerle birlikte olmadan bağımsız bir günde yapılmalıdır.
- 9) Bazı yeterlik kurullarının ATUB ile iyi ilişkiler içinde olduğu sınavların ortak yapıldığı veya ATUB sınavının ulusal kuramsal sınav yerine geçirildiği görölmektedir. Yeterlik kurullarının ATUB ile ilişkilerini geliştirmelidirler.
- 10) Yeterlik kurullarının mesleki gelişime katkı sunmaları açısından sınav sonu değerlendirme raporlarını ilgili sivil toplum örgütleri ile paylaşmalı ve eğitim programlarının çerçeveleri oluşturulurken bunlara dikkat edilmelidir.
- 11) Yeterlik sınavlarının kim(ler) tarafından düzenleneceği ise netleşmeli, bu konuda uzmanlık alan dernekleri ve/veya bağımsız kuruluşlar otorite tarafından yetkilendirilmelidirler.

KAYNAKLAR

1. Akçakanat A, Ağalar F, Sayek İ. İnternet, sürekli tıp eğitimi ve kredilendirme. STED. 1999;1;1.
2. Altıntaş L. Dünyada ve Türkiye’de tıp eğitiminin gelişimine kısa bir bakış. Gürpınar E, editör. Düünden bugüne Türkiye’de uygulanan tıp eğitim program örnekleri. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2018. p: 40-43.
3. Aslan A, Sayek İ. Tıpta uzmanlık eğitimi ve yetkinlik kavramı. TTB-Ulusal yeterlik Kurulu Bülteni 2013; 1: 6-11.
4. Aslan D, Sayek İ. Ulusal yeterlik kurulu nedir? Türkiye’deki güncel durum. TTB Ulusal Yeterlik Kurulu Bülteni 2013;1; 3-5
5. Ballı A. Sürdürülebilirlik, sürdürülebilir girişimcilik ve Türkiye’de sürdürülebilir girişimcilik. MAKUSOBED 2019;11(29): 464-481.
6. Bayındır O, Özyurt A. Türk Tabipleri Birliği uzmanlık dernekleri eşgüdüm kurulu tarihçesi. In: Çete Y, Kınay M. eds. Tıpta uzmanlık eğitiminde rehber el kitabı. TTB Ulusal Yeterlik Kurulu. Birinci baskı, Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları; 2006, p: 14-24
7. Bulduk EB, Yılmaz C. Turkish board of neurosurgery. Turk Neurosurg 2019;29(1):121-126.
8. Bulduk T, Demir AM, Andıç N, Sayinalp N, Aylı M. Hematoloji yeterlik sınavının tarihçesi ve Türkiye deneyimi. Sted 2023;32(4): 281-29.
9. Çete Y, Kınay M. Yeterlik yürütme kurulları. In: Çete Y, Kınay M, eds. Tıpta uzmanlık eğitiminde rehber el kitabı. TTB Ulusal Yeterlik Kurulu. Birinci baskı, Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları; 2006, p: 45-74.
10. Clarkson JG. The 100th anniversary of the American board of ophthalmology. Ophthalmology 2016;123:S55-S60.
11. Demiral Yılmaz N. Mezuniyet sonrası tıp eğitiminde: Öğrenme ortamı ve öğrenme iklimi. Turkiye Klinikleri J Med Educ-Special Topics 2016;1(2):47-52.
12. Demirer S. Yeterlik sınavları. TTB Ulusal Yeterlik Kurulu Bülteni 2013;1; 19-23.
13. Downey SM, Wages J, Jackson SF, Estabrooks PA. Adoption decisions and implementation of a community-based physical activity program: a mixed methods study. Health Promot Pract 2012 Mar;13(2):175-82.

14. Elçin M, Musal B. Tıp eğitimi tarihçesi. In: Yakıncı C, Tanrıverdi LH, Erkurt MA, Altuntaş F, Yiğenoğlu TN, eds. Cumhuriyetin 100. yılında tıp dalları tarihçesi. İstanbul: Nobel tıp kitapevi; 2024, p:712-719.
15. Elçin M. Tıp eğitiminin tarihçesi. Hacettepe Tıp Dergisi 2010;41; 195-202
16. Feldstein AC, Glasgow RE. A practical, robust implementation and sustainability model (PRISM) for integrating research findings into practice. Jt Comm J Qual Patient Saf. 2008;34(4):228-43.
17. Fischer WG, Schloss EJ. Medical specialty certification in the United States-a false idol? J Interv Card Electrophysiol 2016;47:37-43.
18. Frye AW, Hemmer PA. Program evaluation models and related theories: AMEE Guide No. 67, Medical Teacher 2012;34(5): e288-e299
19. Gaglio B, Shoup JA, Glasgow RE. The RE-AIM framework: a systematic review of use over time. Am J Public Health. 2013;103(6):e38-46.
20. Glasgow RE, Estabrooks PE. Pragmatic applications of RE-AIM for health care initiatives in community and clinical settings. Prev Chronic Dis 2018;15:170271
21. Glasgow RE, Harden SM, Gaglio B, Rabin B, Smith ML, Porter GC, Ory MG, Estabrooks PA. RE-AIM planning and evaluation framework: Adapting to new science and practice with a 20-year review. Front Public Health. 2019;7:64.
22. Glasgow RE, Vogt TM, Boles SM. Evaluating the public health impact of health promotion interventions: the RE-AIM framework. Am J Public Health. 1999;89(9):1322-1327.
23. Goldie J. Evaluating educational programmes. AMEE Education Guide no. 29. Medical Teacher, 2006; 28(3):210-224.
24. Gönen E. Uzmanlık dernekleri ile yeterlik kurulları arasındaki özerk ilişki. TTB- UDEK UDEK Bülteni Tıpta Uzmanlık Eğitimi Özel sayısı. 2022;1: 8-11
25. Grosch EN. Does specialty board certification influence clinical outcomes? J Eval Clin Pract. 2006;12(5):473-81.
26. Gülpınar MA. Uzmanlık eğitimi dönemi ve çerçeve eğitim programı geliştirme rehberi. Tıp Eğitimi Dünyası 2011;30:29-59.
27. Gürpınar E, Musal B. Tıp eğitiminin gelişim süreci. Toplum ve Hekim 2003; 18(6): 446-451.
28. Harden SM, Gaglio B, Shoup JA, Kinney KA, Johnson SB, Brito F, Blackman KC, Zoellner JM, Hill JL, Almeida FA, Glasgow RE, Estabrooks PA. Fidelity to

- and comparative results across behavioral interventions evaluated through the RE-AIM framework: a systematic review. *Syst Rev*. 2015;4:155-168.
29. Holtrop JS, Estabrooks PA, Gaglio B, Harden SM, Kessler RS, King DK, Kwan BM, Ory MG, Rabin BA, Shelton RC, Glasgow RE. Understanding and applying the RE-AIM framework: Clarifications and resources. *J Clin Transl Sci*. 2021;5(1):e126.
 30. Holtrop JS, Rabin BA, Glasgow RE. Qualitative approaches to use of the RE-AIM framework: rationale and methods. *BMC Health Serv Res*. 2018 ;18(1):177.
 31. Horowitz SD, Miller SH and Miles PV. Board certification and physician quality. *Medical Education*. 2004;38(1):10-11.
 32. İşlek E. Tıpta board sınavları: Ülke örnekleri ve Türkiye. In: İşlek E. TUSPE Analiz: 2018/6, Ankara: TUSPE Yayınları, 2018, p:1-13.
 33. İzgi MC, Çoban M. Tıpta uzmanlık dallarının cumhuriyet dönemindeki değişimi. *Lokman Hekim Journal*, 2014;4(1):26-37.
 34. Kaya Y, Günay R, Damgacı FK. Kirkpatrick dört düzey program değerlendirme modeli. *J International Educ Sci* 2015; 2(5):89-97.
 35. Karabilgin ÖS, Uluşahin A, Akdeniz F, Tükel R. Psikiyatri yeterlik yazılı sınavı: Türkiye deneyimi 2006-2009. *Nöropsikiyatri Arşivi* 2010; 47: 29-35.
 36. Kirkpatrick D. Revisiting Kirkpatrick's four-level model. *Train Dev* 1996;1:54-59.
 37. Kınay M, Çete Y. Ulusal yeterlik kurulu (UYEK) tarihçesi. In: Çete Y, Kınay M. eds. Tıpta uzmanlık eğitiminde rehber el kitabı. TTB Ulusal Yeterlik Kurulu. Birinci baskı, Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları; 2006, p: 33-37.
 38. Lipner RS, Hess BJ, Phillips RL. Specialty board certification in United States: Issues and evidence. *J Contin Educ Health Prof*. 2013;33(S1): S20-S35.
 39. Musal B. Program değerlendirme. *Tıp Eğitimi Dünyası-Özel Sayı. IV. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi Adana* 2006;23:49-51.
 40. Navarro J-T, Birgegård G, Strivens J, Hollegien WWG, van Hattem N, Saris MT, et al. The European hematology exam: The next step toward the harmonization of hematology training in Europe. *HemaSphere* [Internet]. 2019;3(5).e291.
 41. Nora LM, McGreal SF, Nugent SG. Board certification going back to the future. *Ophthalmology* 2016;123:S55-S60.
 42. Odabaşı O. Türk Tabipleri Birliği tıpta uzmanlık yeterlik kurulları. TTB-UDEK Bülteni Tıpta Uzmanlık Eğitimi Özel sayısı. 2022;26-43.

43. Öztürk Ş. Türk Nöroloji yeterlilik kurulu sınavı hazırlık, sonuçlar ve değerlendirme. Türk Nöroloji Dergisi 2006;12(3):177-184.
44. Özyurt A. Tıpta uzmanlık tüzüğü süreci: Cumhuriyet dönemi tüzüklerinin kısa tarihi. In: Çete Y, Kınay M. eds. Tıpta uzmanlık eğitiminde rehber el kitabı. TTB Ulusal Yeterlik Kurulu. Birinci baskı, Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları; 2006, p: 75-84.
45. Sayek İ, Batı H. Tıpta uzmanlık eğitimi ulusal standartları. 1. Baskı. Türk Tabipleri Birliği, Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu, Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları; 2011. p. 37-40.
46. Sayek İ. Türk cerrahi derneği ilk board sınavını yaptı. Tıp Dünyası 2000; 65:1-2.
47. Segall GM. Continuing board certification: Vision for the future. J Nuclear Med 2019;60(5):585-586.
48. Şenol Y. Uzmanlık eğitiminde program değerlendirme. Türkiye Klinikleri J Med Educ-Special Topics 2016;1(2):47-52.
49. Sharp LK, Bashook PG, Lipsky MS, Horowitz SD, Miller SH. Specialty board certification and clinical outcomes: The missing link. Academic Medicine. 2002;77(6): 534-542.
50. Striffler L, Cardoso R, McGowan J, Cogo E, Nincic V, Khan PA et al. Scoping review identifies significant number of knowledge translation theories, models, and frameworks with limited use. J Clin Epidemiol. 2018 Aug;100:92-102.
51. Terzi C. Bir zihniyet sorunu olarak tıpta uzmanlık eğitimi. Toplum ve Hekim 2001;16(1):46-48.
52. Terzi C. TTB UDEK Tıpta uzmanlık eğitimi organizasyonundaki yeri. In: Çete Y, Kınay M. eds. Tıpta uzmanlık eğitiminde rehber el kitabı. TTB Ulusal Yeterlik Kurulu. Birinci baskı, Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları; 2006, p: 85-98.
53. Vatansever K. Tıp eğitiminin tarihçesi. Toplum ve Hekim. 2020; 35(5): 352-370.
54. Yazıcı Demir Y, Hayta P. Türkiye’de eğitim alanında sürdürülebilirlik üzerine yapılan tezlerin incelenmesi: Tanımlayıcı bir çalışma. ICSAR Conference 2023; 476-481.
55. Yeşiltaş, A. Tıpta uzmanlık tarihi ve tıpta uzmanlaşmadan aşırı uzmanlaşmaya. Türkiye Klinikleri J Med Ethics. 2019;27(1):65-72.

EKLER

Ek 1. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi girişimsel olmayan bilimsel araştırmalar etik kurulu başkanlığından TÜTF-GOBAEK-2023/368 nolu onay

Evrak Tarih Sayısı: 16.10.2023-532065

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Tıp Fakültesi Dekanlığı
Girişimsel Olmayan Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı : E-22121724-050.99-532065
Konu : Etik Kurul Onayı

16.10.2023

Sayın Prof. Dr. Ahmet Muzaffer DEMİR

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun 09.10.2023 tarihli toplantısında almış olduğu, Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri Öğretim Üyesi Prof. Dr. Erol GÜRPINAR'ın yürütücüsü olduğu; "Hematoloji (Kanbilim) Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu Yeterlik Sınavının Gelişim Sürecinin RE-AİM Modeli ile Değerlendirilmesi" adlı TüTF-GOBAEK 2023/368 protokol no.lu Yüksek Lisans Öğrencisi Prof. Dr. Ahmet Muzaffer DEMİR'in tez çalışmasına ait 30 no.lu gündem görüşülmüş ve kabul edilmiş olup, imza aşaması tamamlandıktan sonra elden teslim edilecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Gülsüm ÖNAL
Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Başkanı

Ek:Elden teslim edilecektir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSU8VPLU5R Pin Kodu :21692

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/trakya-universitesi-ebys>

Adres : Trakya Üniversitesi Rektörlüğü Tıp Fakültesi Dekanlığı Balkan Yerleşkesi 22030 Edirne
Telefon : 2842357653 Faks : 2842357652

Bilgi için : Yeşim ERDOĞAN
Unvanı : Sekreter

e-Posta:dekanlik@trakya.edu.tr Web:http://tipfak.trakya.edu.tr/
Kep Adresi : trakyauni@hs01.kep.tr

Ek 2. Türk Hematoloji Derneğinden 24.10.2023 tarih ve 23/247 sayılı verilerin kullanmasında bir sakınca olmadığının izin yazısı

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

Türk Hematoloji Derneği
BAŞKAN
Prof. Dr. Muhlis Cem Ar
II. BAŞKAN
Prof. Dr. Şule Ünal Cangül
GENEL SEKRETER
Prof. Dr. Reyhan Küçükkaya
ARAŞTIRMA SEKRETERİ
Doç. Dr. Neslihan Andıç
SAYMAN
Prof. Dr. Fatih Demirkan
ÜYELER
Prof. Dr. Leylagül Kaynar
Prof. Dr. Özgür Mehtap

Dernek Adresi
Mall of İstanbul Rezidans
Süleyman Demirel Bulvarı
7 A Blok No: 26 34306
Bağakşehir - İSTANBUL
Her Türü Gönderim ve Yazışmalar İçin Adres
Turan Güneş Bulv. İlbahar Mah.
Fahreddin Paşa Sokağı (eski 613. Sok.) No:8
06550 Çankaya - ANKARA
Tel : 0 312 490 98 97(pbx)
Faks : 0 312 490 98 68
E-posta : thdofis@thd.org.tr
Web : www.thd.org.tr

Konu: İzin Belgesi
Sayı: 23/247
Tarih: 24.10.2023
İlgili Makama
Derneğimiz üyesi Sayın Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir'in Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürüttüğü "HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU YETERLİK SINAVININ GELİŞİM SÜRECİNİN RE-AİM MODELİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ" isimli tez çalışmasının yapılabilmesi için HEM-TUYEK sınav verilerinin kullanılmasında Türk Hematoloji Derneği olarak bir sakınca görülmemektedir.
Bu belge, adı geçeninin isteği üzerine verilmiştir.
Saygılarımla,
Prof. Dr. Muhlis Cem Ar
Başkan

www.thd.org.tr

Ek 3. HEM-TUYEK Yürütme Kurulu 02.01.2024 tarih ve 2024/001sayılı verilerin kullanmasında bir sakınca olmadığının izin yazısı

HEMATOLOJİ TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU (HEM-TUYEK)

YÜRÜTME KURULU

Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir
Prof. Dr. Meliha Nalçacı
Prof. Dr. Meltem Aylı
Prof. Dr. Nilgün Saymalp
Prof. Dr. Leylagül Kaynar
Prof. Dr. Özcan Bör
Doç. Dr. Funda Tayfun Küpesiz

Konu: İzin Belgesi
Sayı: 2024/001 Tarih: 02.01.2024

İlgili Makama,

Sayın Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir'in Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Eğitimi Anabilim Dalı'nda yürüttüğü "HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU YETERLİK SINAVININ GELİŞİM SÜRECİNİN RE-AİM MODELİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ" isimli tez çalışmasının HEM-TUYEK verilerini kullanmasında bir sakınca olmadığını bildirir, çalışmalarında başarılar dileriz.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Meltem Aylı
HEM-TUYEK Yürütme Kurulu II. Başkanı

İLETİŞİM
GSM: +90 (506) 948 46 24
E-posta: info@hemtuyek.org

Ek 4. HEM-TUYEK organizasyon şeması

Ek 5. Ölçme değerlendirme çalışma grubu 2023 yılı çalışma raporu

ÖLÇME DEĞERLENDİRME ÇALIŞMA GRUBU (ÖDÇG) FAALİYET RAPORU 2022-2023 DÖNEMİ

22/09/2023
Ankara

HEMATOLOJİ TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU ÖLÇME DEĞERLENDİRME ÇALIŞMA GRUBU (ÖDÇG) 2022-2024

Başkan: Prof. Dr. Meltem Kurt Yüksel

Raportör: Doç. Dr. Asu Fergün Yılmaz

Raportör: Doç. Dr. Neslihan Andıç

HEM-TUYEK Yürütme Kurulu Temsilcisi: Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir

Üye: Prof. Dr. Ekrem Ünal

Üye: Doç. Dr. Elif Gülsüm Ümit

Üye: Prof. Dr. İsmet Aydoğdu

Üye: Prof. Dr. Mehmet Sönmez

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Müzeyyen Aslaner Ak

Üye: Prof. Dr. Osman İlhan

Üye: Doç. Dr. Volkan Karakuş

Üye: Uzm. Dr. Aysun Şentürk

Uzmanlık Öğrencisi Üye: Eda Nuhoglu Kantarcı

Uzmanlık Öğrencisi Yedek Üye: Yasemin Özgür

Afabetik sıraya göre yazılmıştır

Yedek Üye: Doç. Dr. Ayşenur Bahadır

Yedek Üye: Prof. Dr. Emin Kaya

Yedek Üye: Doç. Dr. Neslihan Karakurt

Yedek Üye: Doç. Dr. Ozan Salim

Yedek Üye: Doç. Dr. Ramazan Öcal

10.05.2022-İlk toplantı

Başkan ve Raportör seçimi

HEMATOLOJİ TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU (HEM-TUYEK)

ÖLÇME DEĞERLENDİRME ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTI TUTANAĞI

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu Ölçme Değerlendirme
10.05.2022 Salı günü saat 12.30'da çevrim içi olarak yapılmıştır.

HEM-TUYEK Yürütme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir, sunumunda Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu Yönergesinin amacını paylaştı. Buna ek olarak, Ölçme Değerlendirme akreditasyon sürecinde görev ve çalışma planı bilgisini grup üyelerin, Sayın Demir'in sunumundan sonra başkan ve raportör seçimine geç Grubu, Sayın Prof. Dr. Meltem Kurt Yüksel'i başkan ve Sayın Doç. Dr. Neslihan Andıç'ı raportör olarak seçti.

- Açılış Sayın Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir yapmıştır. Açılış konuşması
- Bilgilendirme sunumunu yapmak üzere Sayın Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir, sunumunda Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu Yönergesinin amacını paylaştı. Buna ek olarak, Ölçme Değerlendirme akreditasyon sürecinde görev ve çalışma planı bilgisini grup üyelerin
- Sayın Demir'in sunumundan sonra başkan ve raportör seçimine geç Grubu, Sayın Prof. Dr. Meltem Kurt Yüksel'i başkan ve Sayın Doç. Dr. Neslihan Andıç'ı raportör olarak seçti.
- Doç. Dr. Neslihan Andıç'ın Ölçme Değerlendirme Çalışma Grubunu sunumunun üyeler ile paylaşılmasına ve bir sonraki toplantı gündem belirlenmesine karar verildi.
- Ölçme Değerlendirme Çalışma grubu bir sonraki toplantı tarihini 17/ olarak belirlendi.

Dilek ve temennilerden sonra gündem maddeleri tamamlandı ve Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK) Ölçme Değerlendirme Çalışma Grubu toplantısı sona erdi.

Ek 6. HEM-TUYEK sınav yeterlik belgesi örneği

Ek 7. HEM-TUYEK sınav yönetim sistemi yazılım programının alınması onayı

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

Türk Hematoloji Derneği

BAŞKAN
Prof. Dr. Muhlis Cem Ar

II. BAŞKAN
Prof. Dr. Şule Ünal Cangül

GENEL SEKRETER
Prof. Dr. Reyhan Küçükkaya

ARAŞTIRMA SEKRETERİ
Doç. Dr. Neslihan Andıç

SAYMAN
Prof. Dr. Fatih Demirkan

ÜYELER
Prof. Dr. Leylagül Kaynar
Prof. Dr. Özgür Mehtap

Dernek Adresi
Mall of İstanbul Rezidans
Süleyman Demirel Bulvarı
7 A Blok No: 26 34306
Başakşehir - İSTANBUL

Her Türlü Gönderim ve Yazışmalar İçin Adres
Turan Güneş Bulv. İlbahar Mah.
Fahreddin Paşa Sokağı (eski 613. Sok.) No:8
06550 Çankaya - ANKARA

Tel : 0 312 490 98 97(pbx)
Faks : 0 312 490 98 68
E-posta : thdofis@thd.org.tr
Web : www.thd.org.tr

Konu: Yazılım Programı Alınması Hk.
Sayı: 22/318 Tarih: 31.08.3022

Sayın Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir
Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK)
Yürütme Kurulu Başkanı
Trakya ÜTF Hematoloji BD-Edime

Sayın Başkan,

HEM-TUYEK Ölçme Değerlendirme Çalışma Grubu koordinatörlüğünde yapılacak olan kuramsal ve uygulama sınavlarının hazırlanması-uygulanması konusunda gerekli görülen yazılım programının sağlanması konusunda derneğimize gönderilen 24.08.2022 tarih ve 2022/130 sayılı dilekçeniz Ağustos Ayı Yönetim Kurulu Toplantısında görüşülerek uygun bulunmuştur. Bilginize sunar, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,
THD Yönetim Kurulu Adına,

Prof. Dr. M. Cem Ar
Başkan

www.thd.org.tr

Ek 8. HEM-TUYEK sınav yönetim sistemi yazılım programı sayfa örneği

Bölüm	Taslak	Editörde	Üst Editörde	Onaylı	İptal	Toplam
ERİTROSİT HASTALIKLARI	792	1	2	28	0	823
KEMİK İLİĞİ YETMEZLİĞİ	1	0	1	10	0	12
SELİM LÖKOSİT HASTALIKLARI	0	0	1	6	0	7
HABİS HEMATOJİK HASTALIKLARI	23	0	3	81	0	107
HABİS HASTALIKLARIN TEDAVİ İLKELERİ	1	0	0	6	0	7
HEMATOPOETİK KÖK HÜCRE NAKLİ	6	0	0	17	0	23
TROMBOSİT HASTALIKLARI	0	0	0	7	0	7
KALITSAL KANAMA HASTALIKLARI	7	0	0	21	0	28
EDİNSEL KANAMA BOZUKLUKLARI	1	0	0	0	0	1
TROMBOTİK HASTALIKLAR	1	0	0	7	0	8
ACİL VE DESTEK TEDAVİSİ GEREKEN DURUMLAR	1	0	1	9	0	11
KONSÜLTASYON HEMATOLOJİSİ	0	0	1	6	0	7
LABORATUVAR YÖNETİMİ	0	0	0	0	0	0

Yetkinlik Türü	Bölüm	Konu	Düzy	Eğitim Yılı	İşlemler
Klinik Yetkinlik	ACİL VE DESTEK TEDAVİSİ GEREKEN DURUMLAR	AĞRI	ETT, A, K	1	Görüntüle + Çıktan Seçmeli Soru Ekle
Klinik Yetkinlik	ACİL VE DESTEK TEDAVİSİ GEREKEN DURUMLAR	BULANTI VE KUSMA	TT, A, K	1	Görüntüle + Çıktan Seçmeli Soru Ekle
Klinik Yetkinlik	ACİL VE DESTEK TEDAVİSİ GEREKEN DURUMLAR	FEBRİL NÖTROPENİ	ETT, A, K	1	Görüntüle + Çıktan Seçmeli Soru Ekle
Klinik Yetkinlik	ACİL VE DESTEK TEDAVİSİ GEREKEN DURUMLAR	HEMATOLOJİK HASTALIKLARDA BESLENME BOZUKLUĞU	ETT, K	2	Görüntüle + Çıktan Seçmeli Soru Ekle
Klinik Yetkinlik	ACİL VE DESTEK TEDAVİSİ GEREKEN DURUMLAR	HİPERVİSKOZİTE SENDROMU	TT, A, K	1	Görüntüle + Çıktan Seçmeli Soru Ekle
Klinik Yetkinlik	ACİL VE DESTEK TEDAVİSİ	LÖKOSTAZ	TT, A, K	1	Görüntüle

HEM-TUYEK

Ahmet Muzaffer Demir

Çekirdek Eğitim Programı

Ölçme Değerlendirme

Genel

Çıkış

Medu+

Soru Kökü

U B X' X₀

Resim

Choose File No file chosen

Seçenekler (Doğru seçeneği ilk alana girin. Seçeneklere A, B, C, D, E gibi sıralama kodları eklemeyin.)

Doğru Seçenek

Seçenek

HEM-TUYEK

Ahmet Muzaffer Demir

- ☐ Çekirdek Eğitim Programı
- ☒ Ölçme Değerlendirme
- ☐ Genel
- [Çıkış](#)

Medu+

Kuramsal Sınav

Sınav Adı
Yeterlilik Sınavı

Sınav Şekli
Web Tabanlı Sınav

Soruların Tekrar Kullanılmayacağı Yıl
0

Başlama Zamanı
29 Nisan 2023, Cumartesi, 10:00

Bitiş Zamanı
29 Nisan 2023, Cumartesi, 11:40

Sorular gösterilsin
[Hayır](#)

Sonuçlar gösterilsin

Kuramsal Sınav

Sınav Durumu	Soru Sayısı	Katılımcı Sayısı
Analiz Edildi	100	8

Klasik Sınav

Kitapçık Sayısı
1

Web Tabanlı Sınav

Soru Görüntüleme Sayısı
5

[Kitapçıklar](#)

HEM-TUYEK

Ahmet Muzaffer Demir

- ☐ Çekirdek Eğitim Programı
- ☒ Ölçme Değerlendirme
- ☐ Genel
- [Çıkış](#)

Medu+

Raporlar

Çoktan Seçmeli Sorular

Soru İstatistikleri
Soruların Geri Gönderilme Sayıları
Bölmelere göre Soru Sayıları
Konulara göre Soru Sayıları
Soru Yazarları Soru Dağılımları
Soru Editörleri Soru Dağılımları
Soru Üst Editörleri Soru Dağılımları
Soru Editörleri İstatistikleri
Soru Üst Editörleri İstatistikleri
Eğitim Düzlerine Göre Soru Dağılımları

Kuramsal Sınavlar

Sınav Karşılaştırma
Sınavlara Göre Genel Analizler
Bölmeler Analizi
Konular Analizi
Soru Yazarları Sınav Analizi

Ek 9a. HEM-TUYEK sınav duyurusu

----- Forwarded message -----

Gönderen: **Türk Hematoloji Derneği** <forum@thd.org.tr>

Date: 3 Nis 2023 Pzt, 15:09

Subject: HEMATOLOJİ (Kanbilimi) TIPTA UZMANLIK YETERLİK
KOMİSYONU (HEM-TUYEK)-Hematoloji Yeterlilik Sınavı Başvuru Tarihi
Uzatıldı

To: <thdofis@thd.org.tr>

Türk Hematoloji Derneği

www.thd.org.tr

KONUŞAN KANBİLİM SİTESİ

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK) tarafından düzenlenecek olan Hematoloji Yeterlilik Sınavı **29 Nisan 2023 Cumartesi günü** Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi binası 1.katta Kuramsal ve Uygulamalı olacak şekilde iki basamaklı yapılacaktır.

Kuramsal Sınav saat 9.30'da, Uygulamalı Sınav ise 13.30'da başlayacaktır.

Sınava son başvuru tarihi **7 Nisan 2023'tür.**

Sınava hematoloji tıpta uzmanlık eğitiminin son 6 (altı) ayına girmiş veya hematoloji uzmanı belgesini almış hekimler katılabilir.

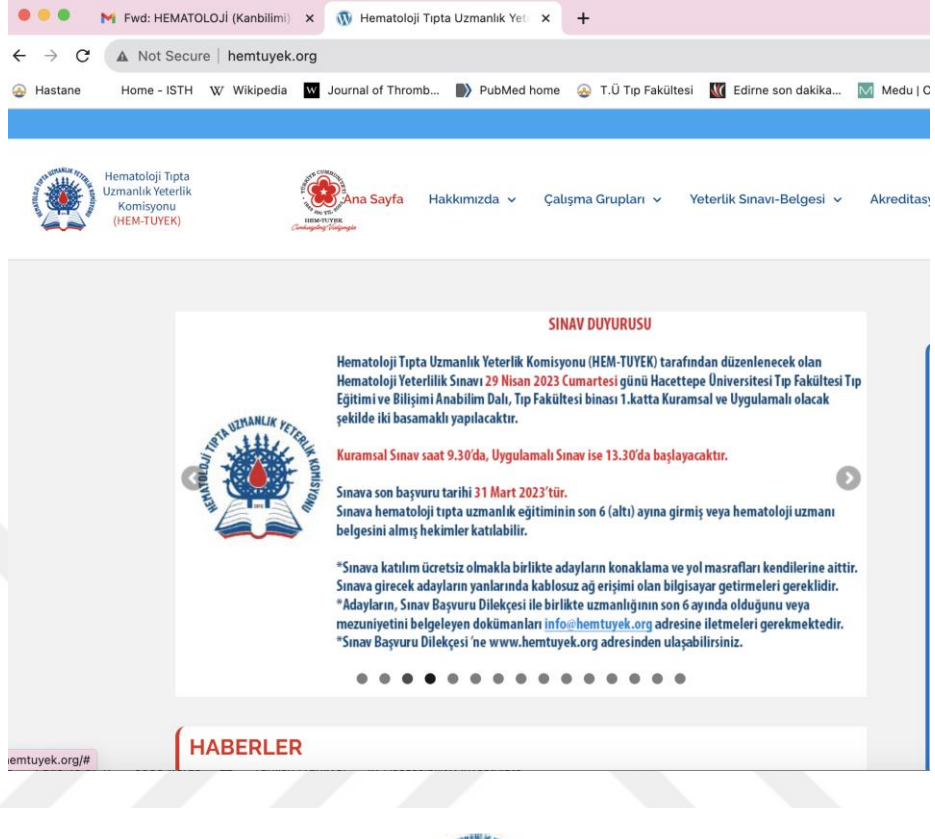
*Sınava katılım ücretsiz olmakla birlikte adayların konaklama ve yol masrafları kendilerine aittir. Sınava girecek adayların yanlarında kablosuz ağ erişimi olan bilgisayar getirmeleri gereklidir.

*Adayların, Sınav Başvuru Dilekçesi ile birlikte uzmanlığının son 6 ayında olduğunu veya mezuniyetini belgeleyen dokümanları info@hemtuyek.org adresine iletmeleri gerekmektedir.

*Sınav Başvuru Dilekçesi 'ne www.hemtuyek.org adresinden ulaşabilirsiniz.

www.thd.org.tr

Ek 9b. HEM-TUYEK sınav web sayfası duyurusu

HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU (HEM-TUYEK)

SINAV DUYURUSU

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK) tarafından düzenlenecek olan Hematoloji Yeterlilik Sınavı **29 Nisan 2023 Cumartesi günü** Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi binası 1.katta Kuramsal ve Uygulamalı olacak şekilde iki basamaklı yapılacaktır.

Kuramsal Sınav saat 9.30'da, Uygulamalı Sınav ise 13.30'da başlayacaktır.

Sınava son başvuru tarihi **31 Mart 2023'tür.**

Sınava hematoloji tıpta uzmanlık eğitiminin son 6 (altı) ayına girmiş veya hematoloji uzmanı belgesini almış hekimler katılabilir.

*Sınava katılım ücretsiz olmakla birlikte adayların konaklama ve yol masrafları kendilerine aittir. Sınava girecek adayların yanlarında kablosuz ağ erişimi olan bilgisayar getirmeleri gereklidir.

*Adayların, Sınav Başvuru Dilekçesi ile birlikte uzmanlığının son 6 ayında olduğunu veya mezuniyetini belgeleyen dokümanları info@hemtuyek.org adresine iletmeleri gerekmektedir.

*Sınav Başvuru Dilekçesi 'ne www.hemtuyek.org adresinden ulaşabilirsiniz.

Ek 9c. Eğitim yöneticileri sınav hakkında yapılan bilgilendirme toplantıları

HEM-TUYEM

1. Eğitim Yöneticileri Toplantısı

23 Mart 2022

Çevrimiçi Toplantı

Ahmet Muzaffer Demir
HEM-TUYEK Başkanı

www.hemtuyek.org
info@hemtuyek.org

Ek 10a. HEM-TUYEK sınav analizleri-1

Bölüm Analizi

Yetkinlik Türü	Soru Sayısı	Doğru	Yanlış	Boş	Doğru Oranı
Klinik Yetkinlik	82	72	10	0	%87,80
Girişimsel Yetkinlik	18	16	2	0	%88,89

Bölüm	Soru Sayısı	Doğru	Yanlış	Boş	Doğru Oranı
HABİS HEMATOJİK HASTALIKLARI	36	32	4	0	%88,89
ERİTROSİT HASTALIKLARI	11	9	2	0	%81,82
ACİL VE DESTEK TEDAVİSİ GEREKEN DURUMLAR	7	6	1	0	%85,71
TROMBOSİT HASTALIKLARI	5	5	0	0	%100,00
KAN BANKACILIĞI VE TRANSFÜZYON TIBBI	4	4	0	0	%100,00
KEMİK İLİĞİ YETMEZLİĞİ	4	4	0	0	%100,00
HEMATOPOETİK KÖK HÜCRE NAKLİ	4	4	0	0	%100,00
TROMBOTİK HASTALIKLAR	4	3	1	0	%75,00
SELİM LÖKOSİT HASTALIKLARI	4	4	0	0	%100,00
KONSÜLTASYON HEMATOLOJİSİ	3	1	2	0	%33,33
ARAŞTIRMA YÖNETİMLERİ	3	3	0	0	%100,00
TEDAVİ SEÇİMİ VE TEDAVİ İLİŞKİLİ YAN ETKİLERİN YÖNETİMİ	3	3	0	0	%100,00
KALITSAL KANAMA HASTALIKLARI	3	3	0	0	%100,00
ÖZEL DURUMLARIN YÖNETİMİ	2	1	1	0	%50,00
TROMBOZ VE HEMOSTAZ/LABORATUVAR TESTLERİ	2	2	0	0	%100,00
MORFOLOJİ	1	1	0	0	%100,00
HABİS HASTALIKLARIN TEDAVİ İLKELERİ	1	1	0	0	%100,00
HEMATOLOJİ İLE İLİŞKİLİ GENETİK TESTLER	1	0	1	0	%0,00
AKIM SİTOMETRİ İLE İMMUNFENOTİPLENDİRME	1	1	0	0	%100,00
AFEREZ	1	1	0	0	%100,00

Konu Analizi

Konu	Soru Sayısı	Doğru	Yanlış	Boş	Doğru Oranı
HODGKIN DIŞI LENFOMA (B-Hücreli Neoplazmlar ve B-Hücre Hastalıkları)	5	5	0	0	%100,00
AKUT MİYELOİD LÖSEMİLER (Erişkin AML)	4	3	1	0	%75,00
FEBRİL NÖTROPENİ	3	2	1	0	%66,67
SIK GÖRÜLEN KALITSAL PIHTILAŞMA FAKTÖR EKSİKLİKLERİ (HEMOFİLİ A, B VE VON WILLEBRAND HASTALIĞI)	3	3	0	0	%100,00
ANTİNEOPLASTİK İLAÇLAR	3	3	0	0	%100,00
TROMBOSİTOPENİLER (Immun Trombositopeniler)	3	3	0	0	%100,00
HİPEREZOİNÖFİLİK SENDROM, MASTOSİTOZİS	3	3	0	0	%100,00
TÜMÖR LİZİS SENDROMU	2	2	0	0	%100,00
Otolog Kök Hücre Nakli Endikasyonları	2	2	0	0	%100,00
MYELOPROLİFERATİF NEOPLAZMLAR (Esansiyel Trombositemi)	2	2	0	0	%100,00
MYELOPROLİFERATİF NEOPLAZMLAR (Miyelofibrozis)	2	2	0	0	%100,00
MYELOPROLİFERATİF NEOPLAZMLAR (Polistemia Vera)	2	2	0	0	%100,00
HEMOSTAZ TESTLERİ İLKELERİ	2	2	0	0	%100,00
KALITSAL HEMOLİTİK ANEMİLER (Talassemiler ve Orak Hücre Hastalığı)	2	0	2	0	%0,00
MYELOPROLİFERATİF NEOPLAZMLAR (Kronik Miyeloid Lösemi (BCR::ABL1 Pozitif))	2	2	0	0	%100,00
PLAZMA HÜCRE HASTALIKLARI (Multiple Myeloma)	2	2	0	0	%100,00
ÇALIŞMA PLANLANMASI (Analitik Çalışmalar (Kesitsel Çalışmalar, Vaka-Kontrol Çalışmaları, Kohort Araştırmaları))	2	2	0	0	%100,00
EDİNSEL APLASTİK ANEMİ	2	2	0	0	%100,00
AKUT LENFOLİSTİK LÖSEMİLER (ALL) (Ergen ve Genç Erişkin (EGE : AYA) ALL)	2	2	0	0	%100,00
KRONİK LENFOSİTER LÖSEMİ VE BENZERLERİ	2	1	1	0	%50,00
BULANTI VE KUSMA	2	2	0	0	%100,00
Akut ve Kronik Graft-Versus-Host Hastalığı Tanısı, Derecelendirme ve Yönetimi	2	2	0	0	%100,00
TRANSFÜZYON REAKSİYONLARI VE KOMPLİKASYONLARI (Yönetimi)	2	2	0	0	%100,00
NADİR GÖRÜLEN KALITSAL (Diseritropoetik Anemiler)	1	1	0	0	%100,00
TRANSFÜZYON TIBBİ LABORATUVAR TESTLERİ (KAN GRUPLAMA, COOMBS' TESTLERİ, CROSS-MATCH, ANTİKOR TANIMLAMA, ELÜSYON VE ABSORBSİYON VE DİĞERLERİ) (Değerlendirme)	1	1	0	0	%100,00
LÖKOSİT FONKSİYON BOZUKLUKLARI	1	1	0	0	%100,00
HEDEFE YÖNELİK İLAÇLAR, KEMOTERAPÖTİKLER, RADYOTERAPİ ETKİ MEKANİZMALARI, KOMBİNASYONLARI, ETKİLİLİK, GÜVENLİK VERİLERİ, İLAÇ YAN ETKİLERİ, İLAÇ DİRENCİ, KISA VE UZUN DÖNEM TOKSİSİTE VE KOMPLİKASYONLARI	1	1	0	0	%100,00
NADİR GÖRÜLEN KALITSAL (Methemoglobinemi ve Diğer Hemoglobinopatiler)	1	1	0	0	%100,00
TRANSFÜZYON TIBBİ LABORATUVAR TESTLERİ (KAN GRUPLAMA, COOMBS' TESTLERİ, CROSS-MATCH, ANTİKOR TANIMLAMA, ELÜSYON VE ABSORBSİYON VE DİĞERLERİ) (Yapma)	1	1	0	0	%100,00

Ek 10b. HEM-TUYEK sınav analizleri-2

Eğitim Düzeyleri Analizi

Klinik Yetkinlik

Düzeş	Soru Sayısı	Oran	Doğru Oranı
B	3	%3,00	%100,00
ETT, A	2	%2,00	%50,00
ETT, A, İ	11	%11,00	%90,91
ETT, A, K	15	%15,00	%80,00
ETT, A, K, İ	22	%22,00	%86,36
ETT, İ			
ETT, K			
T	4	%4,00	%100,00
T, A			
T, İ			
T, K			
TT, A			
TT, A, İ	5	%5,00	%100,00
TT, A, K	7	%7,00	%100,00
TT, A, K, İ	11	%11,00	%81,82
TT, İ	1	%1,00	%100,00
TT, K	1	%1,00	%100,00
TT, K, İ			

Girişimsel Yetkinlik

Düzeş	Soru Sayısı	Oran	Doğru Oranı
1	1	%1,00	%100,00
2	1	%1,00	%100,00
3	5	%5,00	%80,00
4	11	%11,00	%100,00

Ek 11. Aday sınav geri bildirim örneği

HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU (HEM-TUYEK)

HEM-TUYEK YETERLİK SINAVI ADAY GERİ BİLDİRİM FORMU

Aşağıdaki ilk 12 soruyu beşli değerlendirme ölçeğine göre işaretleyiniz. 13. Soru açık uçlu olup değerlendirmenize göre önerilerde bulunabilirsiniz.

- 1: Hiç katılmıyorum
2: Katılmıyorum
3: Kararsızım
4: Katılıyorum
5: Kesinlikle katılıyorum

SINAV TARİHİ:

1. Sınav başvuru sürecinde yeterli bilgilendirme yapıldı.

☐ Hiç katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☒ Katılıyorum ☐ Kesinlikle Katılıyorum

2. Sınav öncesi sınav yöntemi konusunda yeterli bilgilendirme yapıldı.

☐ Hiç katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☒ Katılıyorum ☐ Kesinlikle Katılıyorum

3. Sınav öncesi sınav içeriği konusunda yeterli bilgilendirme yapıldı.

☐ Hiç katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☒ Kesinlikle Katılıyorum

4. Sınavın alt yapı ve organizasyonu iyi idi.

☐ Hiç katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☒ Katılıyorum ☐ Kesinlikle Katılıyorum

5. Sınav sorumluları ve gözetmenler yardımcı idi.

☐ Hiç katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☒ Kesinlikle Katılıyorum

HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU (HEM-TUYEK)

6. Sınav süresi uzundu.

☐ Hiç katılmıyorum ☒ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle Katılıyorum

7. Soru sayısı yeterli idi

☐ Hiç katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☒ Katılıyorum ☐ Kesinlikle Katılıyorum

8. Sınav zordu.

☐ Hiç katılmıyorum ☒ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☐ Katılıyorum ☐ Kesinlikle Katılıyorum

9. Sınav bilenlerle bilmeyenleri ayırt edebilecek şekilde hazırlanmıştı.

☐ Hiç katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☒ Katılıyorum ☐ Kesinlikle Katılıyorum

10. Sınavdaki soruların konulara dağılımı dengeliydi.

☐ Hiç katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☒ Katılıyorum ☐ Kesinlikle Katılıyorum

11. Sınav içeriği uzmanlık eğitimimin kapsamı ile uyumluydu.

☐ Hiç katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☒ Katılıyorum ☐ Kesinlikle Katılıyorum

12. Sınav içeriği hematoloji eğitimini tamamlayanların değerlendirmesi için uygundu.

☐ Hiç katılmıyorum ☐ Katılmıyorum ☐ Kararsızım ☒ Katılıyorum ☐ Kesinlikle Katılıyorum

HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU (HEM-TUYEK)

13. Ekleme istediğiniz konuları yazınız.

En sınavcı ve eğitici tarafı uygulamalı sınavdı. Teorik sınavdaki konu dağılımları daha sık karşılaşılan konulara biraz daha ağırlık verilirse daha iyi olacaktır. Uygulamalı sınavdaki puanlama alt birimleri daha net yapılandırılırsa ve bilgisayar ortamına taşınırsa daha iyi olacaktır. Herkesin emeğine sağlık. Girdiğim en güzel sınav deneyimlerindendi.

17Eylül 2023

HEMTUYEK ÖDÇG Mayıs 2022- Eylül 2023 Çalışma Raporu

HEM TUYEK Yürütme Kurulu kararıyla 10.05.2022 tarihinde on dört gönüllü ÖDÇG üyesinin katılımıyla sanal ortamda gerçekleştirilen toplantıda, oybirliğiyle, iki yıl süreyle görev yapacak olan ÖDÇG Başkanı [REDACTED] [REDACTED] edilmiştir.

ÖDÇG resmi ilk toplantısını 17.05.2022 de "Planlamalar" gündemiyle sanal ortamda gerçekleştirmiştir. Kuramsal ve uygulama sınav yöntemleri, soru hazırlama teknikleri ve değerlendirme yöntemleri ile ilgili eğitim alınmasına ve "Ölçme ve Değerlendirme Yönergesi" hazırlanmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

ÖDÇG'nun ilk eğitim toplantısı, [REDACTED] katılımıyla 25.05.2022 de gerçekleştirilmiştir. ÖDÇG yönergesi 31.05.2022 de raportör Dr. [REDACTED] taslağını hazırladığı metin üzerinden tartışmaya açılmıştır. Yönergede sınavın kuramsal ve uygulama olarak iki şekilde yapılacağı, sınava katılacakların özellikleri, sınavların uygulama esasları, değerlendirme esasları, geçerlilik süresi yanında, sınav güvenliğini de içeren pek çok konu başlıkları altında değerlendirilmiştir. Bu yönerge 7.6.2022 de ÖDÇG üyelerinin katılımıyla "HEMTUYEK Yeterlik Sınavları Yönergesi" olarak onaylanmış ve HEMTUYEK Yürütme Kuruluna gönderilmiştir. TUKMOS Hematoloji Müfredat programının ölçme değerlendirme parametreleri, Program Değerlendirme ve HEMTUYEK yürütme kurulu üyesi, aynı zamanda TUKMOS Hematoloji Başkanı Dr. [REDACTED] rlikte düzenlenmiştir.

HEMTUYEK Yürütme Kurulu [REDACTED] tarihli toplantısında onaylandıktan sonra yürürlüğe giren yönetmelik doğrultusunda 29 Nisan 2023 tarihinde ilk kuramsal ve uygulamalı yeterlilik sınavının yapılmasını kararlaştırmış ve bu doğrultuda hazırlıklara başlanmıştır. İlk olarak Yönetmeliğe uygun olarak, Sınav Komisyonu belirlenmiştir. Sınav Komisyonunun değerlendirmeleri doğrultusunda; Türk Hematoloji Derneğinin finansal desteği ile, MED-U firmasına ait, hazırlanan soruların kaydedilmesi, tıp eğitimine uygun bilimsel ölçütler

doğrultusunda işlenmesi değerlendirmesini sağlayacak sanal ortamda kullanıma uygun platform satın alınmıştır. ÖDÇG raportörü ve Sınav Komisyon Üyesi Dr. []'ın katkılarıyla, THD arşivinde mevcut olan sorular gözden geçirilmiş; THD Bilimsel alt komitelerin hazırladığı yeni sorular, [] sistemine girilmiştir. Her sorunun yazarı dışında, bir başka yazar tarafından değerlendirilmesi ve sonunda başyazar denetimine sunulması onaylanması sağlanmıştır. Yani yazılan bir soru, iki kişinin daha onayından geçtikten sonra sisteme dahil edilmiştir. [] platformu ile ilgili, sahibi [] tarafından, soru yazarlarına eğitim verilmiş ve her bir yazara sisteme girişi sağlayacak şifreler gönderilmiştir.

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlilik Kuramsal ve Uygulama Sınavının, 29 Nisan 2023 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlık Binası Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı salonunda yapılması için, Bilim Dalı Başkanı Dr. [] ile görüşülerek, randevu ayarlanmış, ÖDÇG Başkanı Dr. [], Program Geliştirme Başkanı Dr. [] ve Program Değerlendirme Başkanı Dr. [] ile birlikte yerinde ziyaret gerçekleştirilmiştir. Halen çeşitli uzmanlık alanlarına yeterlik sınavlarında hizmet vermekte olan bölümün salon ve uygulama laboratuvarları 29 Nisan 2023 de yapılacak ilk sınavımız için yerinde değerlendirilmiştir. 18 Ocak 2023 tarihinde sanal ortamda ÖDÇG üyeleri konu hakkında bilgilendirilmiş ve ortam sınav için uygun bulunmuştur. THD finansal desteği ile sözleşme imzalanarak, sınav günü için gerekli hazırlıklara başlanmıştır.

Kuramsal sınav soruları TUKMOS eğitim programına göre hazırlanmış, MEDU sisteminde konu dağılımlarına göre soru sayıları belirlenmiştir. Uygulama sınavı için sekiz istasyon belirlenmiştir. Her istasyonun bir konu başlığını içermesi ve klinik pratik uygulamaya yönelik, saha da karşılaşılabilecek sorunları kapsayacak şekilde planlanmıştır. Uygulama sınavı öncesi , sekiz istasyon ,sınava girmeyecek gönüllü Hematologlar yardımıyla (Dr. [] Dr. [].....) sanal ortamda süre yeterliliği, soruların anlaşılabilirliği açısından test edilmiştir.

Sınav öncesi adaylarla sanal ortamda toplantı yapılarak , kuramsal sınav denemesi yapılmış; uygulamalı sınav hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir.

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlilik Kuramsal Sınavı 29 Nisan 2023 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlık Binası Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı salonunda yapılmıştır. Sınava 10 başvuru olmuş. Dokuz aday katılım sağlamıştır. Sınav 10.00'da başlamış ve 11.40'da sonuçlanmıştır. Sınav gözetmenliği görevini Dr. [] Dr. []

[redacted] yapmıştır. Sınavda herhangi bir sorun yaşanmamıştır. Sınav sorularına itiraz bildirilmemiş ve iptal edilen soru olmamıştır.

Sınav yüz yüze ve web tabanlı sistem üzerinden yapılmıştır. Sınavda 82 klinik ve 18 girişimsel yetkinlik ölçeği, çoktan seçmeli 100 soru sorulmuştur. Sınavın ortalama güçlük indeksi 0.49, ortalama ayırıcılık indeksi 0.45 olarak hesaplanmıştır. Adayların ortalama doğru cevap sayısı 76.44 (en çok 88)' tür. Klinik Yetkinlik Ölçeği Soruların, Girişimsel Yetkinlik Ölçeği Soruların, istenen yetkinlik düzeyi ile sınavdaki ağırlığı ve doğru cevaplanma oranları hesaplanmıştır.

Sınav sonucunda katılan 9 adaydan 8'i yönergeye uygun olarak 70 puanın üzerinde sonuç almış ve Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlilik Kuramsal Sınavında başarılı olmuştur.

HEM-TUYEK Yeterlik Sınavı'nın ikinci aşaması olan "Uygulama Sınavı" 29 Nisan 2023 saat 13.30'da yapılmıştır. Uygulama Sınavı 8 ayrı istasyondan oluşmuştur: Hemogram Değerlendirilmesi, Koagülasyon Testlerinin Yorumlanması, Periferik Yayma Değerlendirilmesi, Hematopatoloji, Transfüzyon Testlerinin Yorumlanması ve Transfüzyon Kararının Verilmesi, Akimsitometri Testlerinin Yorumlanması, Talasemi Major Hastasına Yaklaşım, Multiple Myelom Vakasının Yönetimi. İstasyonlarda görevli gözetmenler sırası ile [redacted]

Kuramsal ve uygulama sınavlarının sonuç raporları HEM-TUYEK Yürütme Kurulunda görüşülmüş ve onaylanmıştır. Adaylara kendi sonuçları ve aşağıda geneli bildirilen sınav istatistiklerinin kendilerine özel olarak hesaplanmış halleri e-mail yolu ile gönderilmiştir. Türk Hematoloji Derneği Yönetim Kurulu'na sınav sonuçlarında yola çıkarak, mevcut Hematoloji Eğitiminin olası zayıf ve güçlü yönleri konusunda ve yapılması gerekenler konusunda HEMTUYEK Yürütme Kurulu tarafından yazılı bilgi verilmiştir

Ek 13b.II. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü programı

HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU (HEM-TUYEK)

**BİRİNCİ ULUSAL HEMATOLOJİ (KANBİLİM) EĞİTİM GÜNÜ-22 EYLÜL 2023
THE ANKARA HOTEL**

Saat	Başlık	Konuşmacı	Görevi
10:00-10:10	İstiklal Marşı, Saygı Duruşu		
10.10-10.20	Açılış Konuşmaları		HEM-TUYEK Başkanı THD Başkanı
	Sun		
10:20-10:40	HEM-TUYEK Çalışmalarında Son Durum		HEM-TUYEK Başkanı
10:40-11:00	Ülkemizdeki Yeterlik Kurullarında Geliştirilmesi Gereken Yönler ve Çözüm Önerileri		TTB-UDEK II. Başkanı
11:00-11:20	Türkiye’de Uzmanlık Eğitimi ve Tıpta Uzmanlık Kurumu (TUK)		Tıp ve Uzmanlık Eğitimi Daire Başkanı
11:20-11:40			
11:40-12:20	Hematolog Olmak İstiyorum.		
	Evet (10 dak) Hayır (10 dak)		Yan dal Uzmanlık Öğr. Ana dal Uzmanlık Öğr.
12:20-13:00	HEM-TUYEK Yeterlik Sınavı Paneli		
	Kanbilim Yeterlik Sınavları: Türkiye ve EHA Örneği Karşılaştırılması		EHA sınavı deneyimi THD Sınavı deneyimi HEM-TUYEK deneyimi
13:00-14:00			
14:00-14:20	Program Geliştirme Çalışma Grubu (PGÇG) Sunumu		PGÇG ve TUKMOS- Hematoloji Başkanı
14:20-14:40	Program Değerlendirme Çalışma Grubu (PDÇG) Sunumu		PDÇG Yönlendiricisi ve YK Üyesi
14:40-15:00	Soru-Yanıt		
15:00-15:20	Ölçme Değerlendirme Çalışma Grubu (ÖDÇG) Sunumu		ÖDÇG Başkanı
15:20-15:40	Sürekli Tıp Eğitimi Çalışma Grubu (STEÇG) Sunumu		STEÇG Başkanı
15:40-16:00	Soru-Yanıt		
16:00-16:15			
16:15-16:35	Tıpta Uzmanlık Öğrencileri Çalışma Grubu (TUÖÇG) Sunumu		TUÖÇG Başkanı
16.35-16:45	HEM-TUYEK Web Sayfası ve Sosyal Medya Yapılanması		HEM-TUYEK Raportörü ve Web Sayfası Koordinatörü
16:45-17:00	Soru-Yanıt		
17:00-17:05	Kapanış		

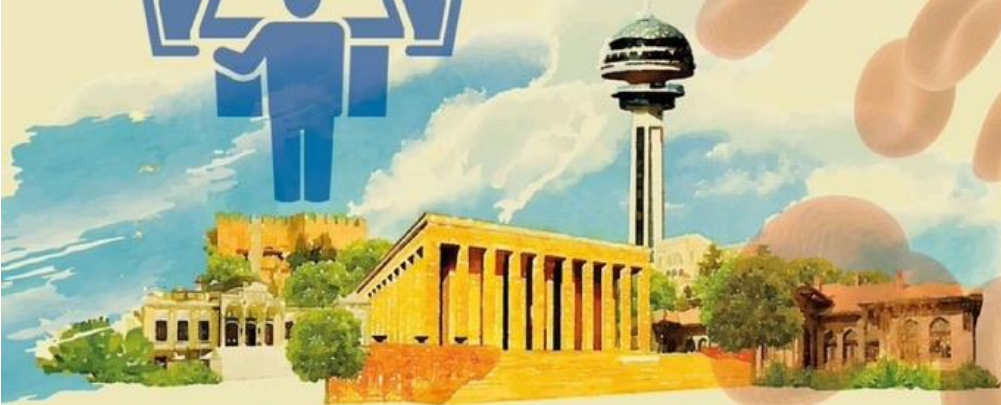

HEMATOLOJİ (Kanbilimi)'DE AKREDİTASYON BİLGİLENDİRME TOPLANTISI:

Neredeydik? Nerelere Geldik?

22 Eylül 2022, Ankara

Toplantı Yeri	The Ankara Hotel
Toplantı Saati	10:00-16:05
Toplantı Programı	www.hemtuyek.org

Toplantı **Türk Hematoloji Derneği**'nin koşulsuz destekleri ile düzenlenmektedir.

Ek 14b. I. Ulusal Hematoloji Eğitim Günü poster programı

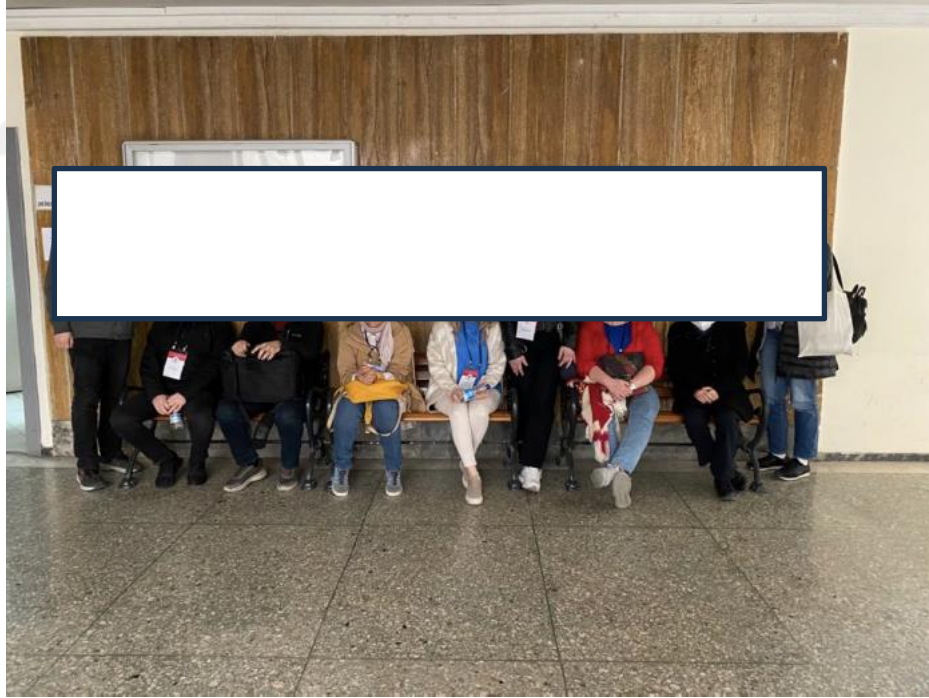
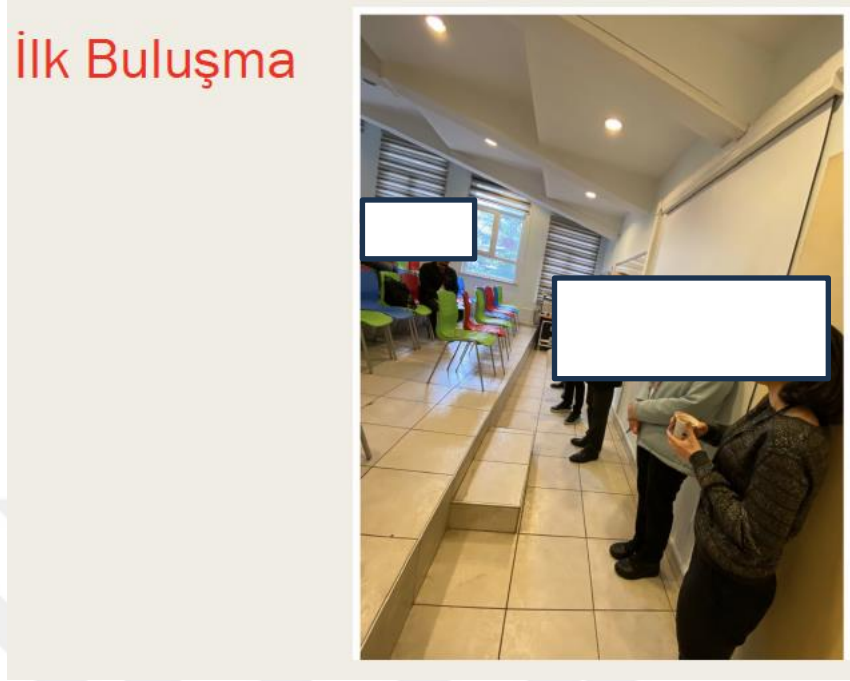

HEMATOLOJİ (Kanbilimi) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU (HEM-TUYEK)

**HEMATOLOJİDE AKREDİTASYON ÇALIŞMALARI BİLGİLENDİRME
TOPLANTISI
Neredeydik? Nerelere Geldik?**

Saat	Başlık	Konuşmacı	Görevi
10:00-10:10	Açılış Konuşmaları (İstiklal Marşı, Saygı Duruşu)		HEM-TUYEK Başkanı
10:10-10:15			THD Başkanı
10:15-10:20			TTB-UDEK II. Başkanı
10:20-10:25			Tıp ve Uzmanlık Eğitimi Daire Başkanı
	Sunum		
10:25-10:45	HEM-TUYEK Tanıtımı ve Yapılandırma Süreci		HEM-TUYEK Başkanı
10:45-11:05	Uzmanlık Yeterlik Kurulları-TTB UDEK Bakış Açısı		TTB-UDEK II. Başkanı
11:05-11:25	Uzmanlık Yeterlik Kurulları- TUK Bakış Açısı		Tıp ve Uzmanlık Eğitimi Daire Başkanı
11:25-11:45	Uzmanlık Yeterlik Kurullarında Ölçme Değerlendirme Yöntemlerine Bakış		Tıp Eğitimsi
11:45-12:00			
12:00-12:30	HEM-TUYEK Çalışma Grubu Üyelerinin Sunumu		
12:30-13:30	Yeniden Kurul		
13:30-13:50	Program Geliştirme Çalışma Grubu (PGÇG) Sunumu		PGÇG ve TUKMOS-Hematoloji Başkanı
13:50-14:10	Program Değerlendirme Çalışma Grubu (PDÇG) Sunumu		PDÇG Başkanı
14:10-14:20	Soru-Yanıt		
14:20-14:30			
14:30-14:50	Ölçme Değerlendirme Çalışma Grubu (ÖDÇG) Sunumu		ÖDÇG Başkanı
14:50-15:10	Sürekli Tıp Eğitimi Çalışma Grubu (STEÇG) Sunumu		STEÇG Başkanı
15:10-15:30	Tıpta Uzmanlık Öğrencileri Çalışma Grubu (TUÖÇG) Sunumu		TUÖÇG Başkanı
15:30-15:40	HEM-TUYEK Web Sayfası ve Sosyal Medya Yapılanması		HEM-TUYEK Raportörü ve Web Sayfası Koordinatörü
15:40-16:00	Yapılması Gerekenler		
16:00-16:05	Kapanış		emir

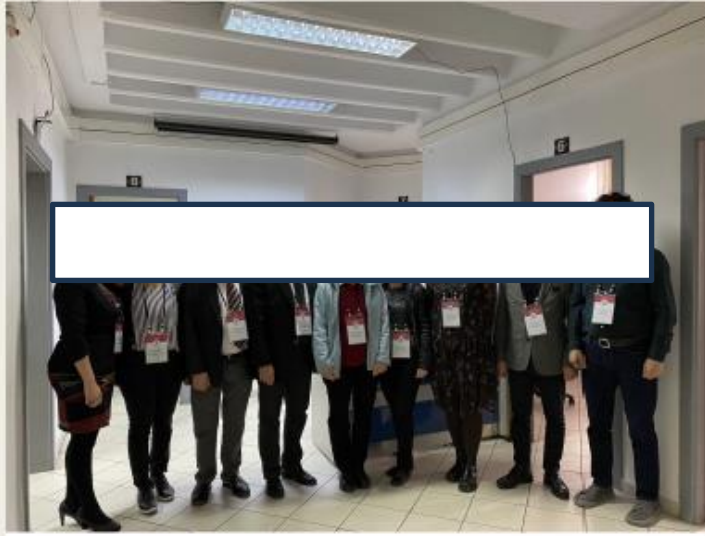
Ek 15. Sınav uygulamasında çekilen resimler

Öğlen arası

Uygulama Sınavı

Ek 16. ÖDÇG üyelerinin aldıkları eğitim programı

Prof Dr Orhan Odabaşı

Türk Hematoloji Derneği
Ölçme ve Değerlendirme Eğitim Programı
23 Eylül 2022, Ankara

9:00 - 9:20	Tanışma, Katılımcı Beklentileri, Program Tanıtımı
9:20 - 10:00	Ölçme Değerlendirme Temel Kavramlar, Yöntem ve İlkeler
10:00 - 10:10	Çay / Kahve Arası
10:10 - 10:50	Çoktan seçmeli madde yazma uygulaması
10:50 - 11:30	Çoktan seçmeli madde ve test analizi
11:30 - 12:10	Çoktan seçmeli madde yazma ve test hazırlama ilkeleri
12:10 - 12:40	Yemek Arası
12:40 - 13:20	Yapılandırılmış Klinik Sınav (OSCE) uygulaması
13:20 - 14:00	Yapılandırılmış Klinik Sınav (OSCE) uygulaması
14:00 - 14:10	Günün Değerlendirmesi

Ek 17. HEM-TUYEK sınav başvuru dilekçesi

HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU (HEM-TUYEK)

**HEM-TUYEK
YETERLİLİK YETKİLENDİRME BAŞVURU DİLEKÇESİ**

Tarih: / /2023

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu Yürütme Kurulu Başkanlığı'na

Hematoloji uzmanlık eğitimi (kurum) tarihinde tamamladım.
Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu Yürütme Kurulu (HEM-TUYEK) tarafından
düzenlenecek olan kuramsal ve uygulamalı sınava girmek istiyorum.

HEM-TUYEK Yönergesine göre ilan edilmiş koşulları sağladığımı ve ilgili belgelerin
doğruluğunu beyan ederim. İlan edilen koşullara göre kuramsal ve uygulamalı sınava başvurumun
değerlendirilmesini saygı ile arz ederim.

İsim

İmza

Adres

- ☐ Türk Hematoloji Derneği yetkilendirme belgesi aldım
- ☐ European Hematology Association yetkilendirme belgesi aldım.
- ☐ Daha önce yetkilendirme belgesi almadım.

HEM-TUYEK İletişim Bilgileri

info@hemtuyek.org

HEM-TUYEK

Soru İnceleme Kitapçığı

Test Sınavı

14 Nisan 2023, Cuma, 16:00

Sınav süresi 5820 dakikadır.

Ad :
Soyad :
Kimlik Numarası :
İmza :

GENEL AÇIKLAMALAR

1. Soru kitapçığının türünü cevap kağıdınızdaki ilgili yere kodlayınız.
2. Soru kitapçığı türünün kodlamasını yapmadığınız veya yanlış yaptığınız takdirde, sınavınızın değerlendirilmesi mümkün değildir.
3. Test kitapçığındaki her sorunun yalnızca bir doğru cevabı vardır.
4. Test kitapçıkları hazırlanırken tüm sorular ve seçenekler karıştırılmaktadır.
5. Bir soru için birden fazla cevap yeri işaretlenmişse o soru yanlış cevaplanmış sayılacaktır.
6. Bu kitapçıkta soruların cevapları, kitapçıkla birlikte verilen cevap kağıdında ayrılmış olan yerlere, kurşun kalemle işaretlenecektir.
7. Cevap kağıdında soruların cevapları doğru biçimde işaretlenmediğinde optik okuyucu cevabı algılayamayacaktır.
8. Yanlış işaretlemelerden kaynaklanan hatalardan tamamen öğrenci sorumludur.
9. Sınavda uygulanacak diğer kurallar son sayfada belirtilmiştir.
10. Sınav sorularının dağılımı bu sayfanın arkasında belirtilmiştir.

Bu testin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının kurumun yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar, gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

Kitapçık: A: 8

1. 2023 yılında Oscar töreni ne zaman yapılacaktır?

- A) 13 Mart
- B) 12 Mart
- C) 14 Mart
- D) 15 Mart
- E) 16 Mart

Kitapçık: A: 10

2. Türk Hematoloji Derneği ne zaman kurulmuştur?

- A) 1967
- B) 1976
- C) 1988
- D) 1992
- E) 1993

Kitapçık: A: 3

3. Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen depremde hangi ilimiz etkilenmemiştir?

- A) İstanbul
- B) Gaziantep
- C) Malatya
- D) Adana
- E) Osmaniye

Kitapçık: A: 7

4. Turkish Journal of Hematoloji dergisinin editörü kimdir?

- A) Prof Dr. Reyhan Küçükkaya
- B) Prof Dr. İlknur Kozanoğlu
- C) Prof Dr. Meltem Kurt Yüksel
- D) Prof Dr. Muzaffer Demir
- E) Prof Dr. Cem Ar

Kitapçık: A: 5

5. Ulusal Hematoloji Kongreleri hangi ilimizde yapılmaktadır?

- A) Antalya
- B) Ankara
- C) İstanbul
- D) Adana
- E) Malatya

Kitapçık: A: 4

6. Türk Hematoloji Deneğinin merkezi hangi ildedir?

- A) İstanbul
- B) Ankara
- C) İzmir
- D) Adana
- E) Eskişehir

Kitapçık: A: 2

7. Kahramanmaraş'ta gerçekleşen ve çok sayıda ilimizi etkileyen deprem ne zaman olmuştur?

- A) 6 Şubat 2023
- B) 5 Şubat 2023
- C) 4 Şubat 2023
- D) 3 Şubat 2023
- E) 2 Şubat 2023

Kitapçık: A: 6

8. Türk Hematoloji Deneğinin şu anki başkanı kimdir?

- A) Prof Dr. Cem Ar
- B) Prof Dr. Muzaffer Demir
- C) Prof Dr. Meltem Kurt Yüksel
- D) Prof Dr. İlknur Kozanoğlu
- E) Prof Dr. Reyhan Küçükkaya

Kitapçık: A: 9

9. 2023 yılında Ulusal Hematoloji Kongresinin kaçıncısı yapılacaktır?

- A) 49
- B) 48
- C) 50
- D) 51
- E) 52

Kitapçık: A: 1

10. Turkish Journal of Hematoloji dergisi yılda kaç kez basılmaktadır?

- A) 4
- B) 5
- C) 6
- D) 2
- E) 3

SINAV UYGULAMA YÖNERGESİ

1. Sınava girecek öğrenciler, resimli bir kimlik (nüfus cüzdanı, öğrenci kimliği, ehliyet, pasaport) ile sınav tarihinin belirtildiği gün ve saatte sınava gireceği salonda sınava girmek zorundadırlar. Sınav salonuna kılık-kıyafet yönetmeliğine uygun ve kimliği şüpheye düşürmeyecek şekilde gelirler.
2. Öğrenciler sınav salonunda, Salon Başkanı'nın uygun gördüğü yerlere otururlar.
3. Sınava giren adaylar, sınav başlangıcından itibaren ilk 30 dakika ve son 15 dakika içinde sınav salonunu terk edemezler. Sınav sonunda salonda en az iki öğrencinin bulunması zorunludur.
4. Sınav başlangıcından itibaren ilk 15 dakika içerisinde geç gelen adaylar sınava alınır, ancak kendilerine ek süre verilmez. İlk 15 dakikadan sonra gelen adaylar sınava alınmazlar.
5. Sınav sırasında öğrenciler mazeretleri nedeniyle dışarıya çıkarılamaz. Sınav salonundan ayrılan öğrenci hiçbir suretle sınav süresince tekrar salona dönemez.
6. Öğrenciler hiçbir şekilde birbirleri ile konuşamazlar, bilgi-kalem alışverişi yapamazlar. Sınav sırasındaki sorunlarını salon başkanına, sınav bitiminde ise Kurul/Task Sorumlusuna iletirler.
7. Salon Başkanı, öğrencilerin cevap kâğıtlarına numaralarını ve kitapçık türünü kodlamalarını söyler. Salon Başkanının SINAV BAŞLAMIŞTIR dediği andan itibaren sınav başlar. Sınavın başlangıç ve bitiş saatleri tahtaya yazılır. SINAVIN BİTİMİNE 15 DAKİKA KALDI uyarısı yüksek sesle yapılır.
8. Salon Başkanının SINAV BİTMİŞTİR uyarısından sonra salon görevlileri yerlerinde oturan öğrencilerin sınav evraklarını toplarlar.
9. Sınavını bitiren öğrenci salondan ayrılmadan önce soru kitapçığını ve cevap kâğıdını salon görevlilerine teslim etmek zorundadır. Soru kitapçığı ve/veya cevap kâğıdını teslim etmediği belirlenen öğrencinin sınavı geçersiz sayılacaktır.
10. Sınav yoklama listesi öğrencilere imzalatılır.
11. Sınav salonunda sigara içilmesi ve cep telefonu, telsiz, hesap makinesi, ses ve görüntü kaydedici, gibi elektronik cihazların bulundurulması yasaktır, tespiti halinde KOPYA GİRİŞİMİ olarak değerlendirilir.
12. Salon Başkanı (ya da gözetmenler) gerekli durumlarda öğrencinin yerini değiştirebilir.
13. Kopya çektiği belirlenen öğrencinin sınav evrakı alınır ve KOPYA GİRİŞİMİ ibaresi taşıyan bir tutanak düzenlenip salon görevlileri tarafından imzalanarak sınav evrakına eklenir.
14. Sınav görevlileri salona kitap, makale, bilgisayar, gazete vb. getiremezler. Öğrencilerin dikkatini dağıtacak şekilde başlarında bekleyemezler, sohbet edemezler, gürültü yapamazlar, sigara içemezler ve salonda cep telefonu ile görüşme yapamazlar.
15. Sınav bitiminde soru ve cevap kâğıtlarını gruplandırarak sayılar, imza sayısı ile karşılaştırılır. Sınav evrakı ilgili sorumluya teslim edilir.

Ek 19. HEM-TUYEK sınav görevlileri yaka kart örnekleri

Hematoloji (Kanbilim)
Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK)

SINAV SORUMLUSU
(BAŞKAN YARDIMCISI)

Hematoloji (Kanbilim)
Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK)

SINAV GÖREVLİSİ
(GÖZETMEN)

Ek 20. HEM-TUYEK sınavı adaylara bildirilen bireysel rapor

	HEM-TUYEK
---	------------------

Ayrıntılı Sınav Sonucu

Kuramsal Sınav : Yeterlilik Sınavı
Sınav Tarihi : 29 Nisan 2023, Cumartesi, 10:00
Katılımcı :
Kimlik Numarası :

Eğitim Düzeyleri Analizi

Klinik Yetkinlik

Düzey	Soru Sayısı	Oran	Doğru Oranı
B	3	%3,00	%100,00
ETT, A	2	%2,00	%50,00
ETT, A, İ	11	%11,00	%90,91
ETT, A, K	15	%15,00	%80,00
ETT, A, K, İ	22	%22,00	%86,36
ETT, İ			
ETT, K			
T	4	%4,00	%100,00
T, A			
T, İ			
T, K			
TT, A			
TT, A, İ	5	%5,00	%100,00
TT, A, K	7	%7,00	%100,00
TT, A, K, İ	11	%11,00	%81,82
TT, İ	1	%1,00	%100,00
TT, K	1	%1,00	%100,00
TT, K, İ			

Girişimsel Yetkinlik

Düzey	Soru Sayısı	Oran	Doğru Oranı
1	1	%1,00	%100,00
2	1	%1,00	%100,00
3	5	%5,00	%60,00
4	11	%11,00	%100,00

Bölüm Analizi

Yetkinlik Türü	Soru Sayısı	Doğru	Yanlış	Boş	Doğru Oranı
Klinik Yetkinlik	82	72	10	0	%87,80
Girişimsel Yetkinlik	18	16	2	0	%88,89
Bölüm	Soru Sayısı	Doğru	Yanlış	Boş	Doğru Oranı

HABİS HEMATOJİK HASTALIKLARI	36	32	4	0	%88,89
ERİTROSİT HASTALIKLARI	11	9	2	0	%81,82
ACIL VE DESTEK TEDAVİSİ GEREKEN DURUMLAR	7	6	1	0	%85,71
TROMBOSİT HASTALIKLARI	5	5	0	0	%100,00
HEMATOPOETİK KÖK HÜCRE NAKLİ	4	4	0	0	%100,00
TROMBOTİK HASTALIKLAR	4	3	1	0	%75,00
SELİM LÖKOSİT HASTALIKLARI	4	4	0	0	%100,00
KAN BANKACILIĞI VE TRANSFÜZYON TIBBİ	4	4	0	0	%100,00
KEMİK İLİĞİ YETMEZLİĞİ	4	4	0	0	%100,00
ARAŞTIRMA YÖNETİMLERİ	3	3	0	0	%100,00
TEDAVİ SEÇİMİ VE TEDAVİ İLİŞKİLİ YAN ETKİLERİN YÖNETİMİ	3	3	0	0	%100,00
KALITSAL KANAMA HASTALIKLARI	3	3	0	0	%100,00
KONSÜLTASYON HEMATOLOJİSİ	3	1	2	0	%33,33
TROMBOZ VE HEMOSTAZ/LABORATUVAR TESTLERİ	2	2	0	0	%100,00
ÖZEL DURUMLARIN YÖNETİMİ	2	1	1	0	%50,00
HABİS HASTALIKLARIN TEDAVİ İLKELERİ	1	1	0	0	%100,00
HEMATOLOJİ İLE İLİŞKİLİ GENETİK TESTLER	1	0	1	0	%0,00
AKIM SİTOMETRİ İLE İMMUNFENOTİPLENDİRME	1	1	0	0	%100,00
AFEREZ	1	1	0	0	%100,00
MORFOLOJİ	1	1	0	0	%100,00

Konu Analizi

Konu	Soru Sayısı	Doğru	Yanlış	Boş	Doğru Oranı
HODGKIN DIŞI LENFOMA (B-Hücreli Neoplazmlar ve B-Hücre Hastalıkları)	5	5	0	0	%100,00
AKUT MİYELOİD LÖSEMİLER (Erişkin AML)	4	3	1	0	%75,00
SIK GÖRÜLEN KALITSAL PIHTILAŞMA FAKTÖR EKSİKLİKLERİ (HEMOFİLİ A, B VE VON WILLEBRAND HASTALIĞI)	3	3	0	0	%100,00
ANTİNEOPLASTİK İLAÇLAR	3	3	0	0	%100,00
TROMBOSİTOPENİLER (İmmun Trombositopeniler)	3	3	0	0	%100,00
HİPEREOZİNOFİLİK SENDROM, MASTOSİTOZİS	3	3	0	0	%100,00
FEBRİL NÖTROPENİ	3	2	1	0	%66,67
ÇALIŞMA PLANLANMASI (Analitik Çalışmalar (Kesitsel Çalışmalar, Vaka-Kontrol Çalışmaları, Kohort Araştırmaları))	2	2	0	0	%100,00
EDİNSEL APLASTİK ANEMİ	2	2	0	0	%100,00

AKUT LENFBLASTİK LÖSEMİLER (ALL) (Ergen ve Genç Erişkin (EGE ; AYA) ALL)	2	2	0	0	%100,00
KRONİK LENFOSİTER LÖSEMİ VE BENZERLERİ	2	1	1	0	%50,00
BULANTI VE KUSMA	2	2	0	0	%100,00
Akut ve Kronik Graft-Versus-Host Hastalığı Tanısı, Derecelendirme ve Yönetimi	2	2	0	0	%100,00
TRANSFÜZYON REAKSİYONLARI VE KOMPLİKASYONLARI (Yönetimi)	2	2	0	0	%100,00
TÜMÖR LİZİS SENDROMU	2	2	0	0	%100,00
Otolog Kök Hücre Nakli Endikasyonları	2	2	0	0	%100,00
MYELOPROLİFERATİF NEOPLAZMLAR (Esansiyel Trombositemi)	2	2	0	0	%100,00
MYELOPROLİFERATİF NEOPLAZMLAR (Miyelofibrozis)	2	2	0	0	%100,00
HEMOSTAZ TESTLERİ İLKELERİ	2	2	0	0	%100,00
MYELOPROLİFERATİF NEOPLAZMLAR (Polistemia Vera)	2	2	0	0	%100,00
KALITSAL HEMOLİTİK ANEMİLER (Talassemiler ve Orak Hücre Hastalığı)	2	0	2	0	%0,00
MYELOPROLİFERATİF NEOPLAZMLAR (Kronik Miyeloid Lösemi (BCR::ABL1 Pozitif))	2	2	0	0	%100,00
PLAZMA HÜCRE HASTALIKLARI (Multiple Myeloma)	2	2	0	0	%100,00
AKIM SİTOMETRİ TEKNOLOJİSİ VE UYGULAMA (Yöntem)	1	1	0	0	%100,00
MİYELODİSPLASTİK SENDROMLAR (Diğer Anomaliler ile Birlikte Olan MDS)	1	1	0	0	%100,00
VENÖZ TROMBOEMBOLİZM (Umulmayan Bölgelerde Gelişen Trombozlar)	1	1	0	0	%100,00
PAROKSİSMAL NOKTÜRNAL HEMOGLOBİNÜRİ	1	1	0	0	%100,00
HODGKIN DIŞI LENFOMA (İmmün Yetmezlik Zemininde Gelişen Lenfomalar)	1	1	0	0	%100,00
VİTAMİN B12 EKSİKLİĞİ ANEMİSİ	1	1	0	0	%100,00
YAŞAMIN SON DÖNEMİNDEKİ HASTA VE YAKINLARININ SORUNLARI	1	0	1	0	%0,00
TAM KAN SAYIMI (Sonuçları Değerlendirme)	1	1	0	0	%100,00
MİYELODİSPLASTİK SENDROMLAR (Yüksek Riskli)	1	0	1	0	%0,00
KALITSAL KEMİK İLİĞİ YETMEZLİKLERİ	1	1	0	0	%100,00

Konu	Soru Sayısı	Doğru	Yanlış	Boş	Doğru Oranı
HODGKIN DIŞI LENFOMA (T-Hücreli Lenfomalar ve NK- Hücreli Neoplazmlar)	1	0	1	0	%0,00
DEMİR EKSİKLİĞİ ANEMİSİ	1	1	0	0	%100,00
KALITSAL METABOLİK HASTALIKLARDA HEMATOLOJİK SORUNLAR	1	0	1	0	%0,00

MİYELODİSPLASTİK SENDROMLAR (Düşük Riskli)	1	1	0	0	%100,00
TROMBOSİTOPENİLER (Gebelik Trombositopenileri)	1	1	0	0	%100,00
ÇALIŞMA PLANLANMASI (Gözlemsel Çalışmalar (Olgu Sunumları, Vaka Serileri))	1	1	0	0	%100,00
ENFEKSİYON HASTALIKLARI VE HEMATOLOJİ	1	1	0	0	%100,00
TROMBOSİTOPENİLER (Non-İmmun Trombositopeniler)	1	1	0	0	%100,00
EDİNSEL HEMOLİTİK ANEMİLER (Mikroanjyopatik Hemolitik Anemiler)	1	1	0	0	%100,00
HODGKIN LENFOMA (HL) (Ergen ve Genç Erişkin (EGE ; AYA) HL)	1	1	0	0	%100,00
PERİOPERATİF KONSÜLTASYON GEREKTİREN DURUMLAR	1	0	1	0	%0,00
AKUT LENFOLASTİK LÖSEMİLER (ALL) (Erişkin ALL)	1	1	0	0	%100,00
EDİNSEL HEMOLİTİK ANEMİLER (Nonimmün Hemolitik Anemiler)	1	1	0	0	%100,00
TÜM TERAPÖTİK AFEREZ İŞLEMLERİ (Aferez Yönteminin Belirlenmesi)	1	1	0	0	%100,00
AKUT MİYELOİD LÖSEMİLER (Ergen ve Genç Erişkin (EGE ; AYA) AML)	1	1	0	0	%100,00
EDİNSEL HEMOLİTİK ANEMİLER (İmmün Hemolitik Anemiler)	1	1	0	0	%100,00
NADİR GÖRÜLEN KALITSAL (Diseritropoetik Anemiler)	1	1	0	0	%100,00
TRANSFÜZYON TIBBİ LABORATUVAR TESTLERİ (KAN GRUPLAMA, COOMBS' TESTLERİ, CROSS-MATCH, ANTİKOR TANIMLAMA, ELÜSYON VE ABSORBSİYON VE DİĞERLERİ) (Değerlendirme)	1	1	0	0	%100,00
LÖKOSİT FONKSİYON BOZUKLUKLARI	1	1	0	0	%100,00
HEDEFE YÖNELİK İLAÇLAR, KEMOTERAPÖTİKLER, RADYOTERAPİ ETKİ MEKANİZMALARI, KOMBİNASYONLARI, ETKİLİLİK, GÜVENLİK VERİLERİ, İLAÇ YAN ETKİLERİ, İLAÇ DİRENCİ, KISA VE UZUN DÖNEM TOKSİSİTE VE KOMPLİKASYONLARI	1	1	0	0	%100,00
NADİR GÖRÜLEN KALITSAL (Methemoglobinemi ve Diğer Hemoglobinopatiler)	1	1	0	0	%100,00
TRANSFÜZYON TIBBİ LABORATUVAR TESTLERİ (KAN GRUPLAMA, COOMBS' TESTLERİ, CROSS-MATCH, ANTİKOR TANIMLAMA, ELÜSYON VE ABSORBSİYON VE DİĞERLERİ) (Yapma)	1	1	0	0	%100,00
HEPARİNE BAĞLI TROMBOSİTOPENİ	1	0	1	0	%0,00
EOZİNOFİLİ	1	1	0	0	%100,00
PLAZMA HÜCRE HASTALIKLARI (Diğerleri (POEMS vd.))	1	1	0	0	%100,00
KALITSAL HEMOLİTİK ANEMİLER (Eritrosit Enzim Kusurları (G6PD ve Diğerleri))	1	1	0	0	%100,00

KALITSAL TROMBOFİLİ	1	1	0	0	%100,00
LÖKOSİTOZ	1	1	0	0	%100,00
PLAZMA HÜCRE HASTALIKLARI (Primer AL Amiloidozis)	1	1	0	0	%100,00

Konu	Soru Sayısı	Doğru	Yanlış	Boş	Doğru Oranı
KARYOTİPLEME, KROMOZOM KIRIK TESTLERİ, MOLEKÜLER SİTOGENETİK (FISH) TESTLER (Sonuçları Değerlendirme)	1	0	1	0	%0,00
VENÖZ TROMBOEMBOLİZM (Diğerleri (Aşı ile ilişkili, Kanser ile ilişkili, Antifosfolipid Antikor ile ilişkili, vd.))	1	1	0	0	%100,00
LÖKOPENİ	1	1	0	0	%100,00
KRONİK HASTALIK ANEMİSİ	1	1	0	0	%100,00
ETİK & HUKUK (Helsinki Bildirgesi ve Medikal Etik Kavramlar)	1	1	0	0	%100,00

Ek 21. HEM-TUYEK sınavı adaylara bildirilen sonuç rapor mektubu

**HEMATOLOJİ TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU
(HEM-TUYEK)**

YÜRÜTME KURULU

Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir
Prof. Dr. Meliha Nalçacı
Prof. Dr. Meltem Ayılı
Prof. Dr. Nilgün Sayınalp
Prof. Dr. Leylagül Kaynar
Prof. Dr. Özcan Bör
Doç. Dr. Funda Tayfun Küpesiz

Konu: Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Kurulu (HEM-TUYEK) Yeterlik Sınavı Hakkında Bilgilendirme

Sayı: 2023/479 Tarih: 23.05.2023

Dr.

Sayın Dr. ,

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK) tarafından 29 Nisan 2023 tarihinde yapılmış olan Tıpta Uzmanlık Yeterlik Sınavı'na katılımınızdan dolayı size teşekkür ederiz.

Kuramsal ve uygulamalı sınavda başarılı olarak HEMTUYEK Tıpta Uzmanlık Yeterlilik Belgesi almaya hak kazandığınızı bildiririz. Adınıza düzenlenen HEM-TUYEK Yeterlilik Belgesi tarafınıza ulaştırılacaktır. Bu belge 5 yıl süresince geçerlidir. Yeterlilik belgesi yenilenmesi için koşullar ileri bir tarihte belirlenerek HEM-TUYEK internet sitesinde duyurulacaktır. Mesleki gelişiminiz ve planlamanız açısından size yardımcı olacağını düşündüğümüz sınav analizinizi ekte bulabilirsiniz.

Saygılarımızla
HEM-TUYEK Yürütme Kurulu

EK 1: Kuramsal Sınav Sonuç Analizi
EK 2: Uygulama Sınavı Sonuç Analizi

İLETİŞİM
GSM: +90 (506) 948 46 24
E-posta: info@hemtuyek.org

Ek 22. EHA sınav sonuç rapor örneği

EUROPEAN
HEMATOLOGY
ASSOCIATION

CERTIFICATE

The European Hematology Association certifies that

passed the European Hematology Exam held on June 13, 2018.

Pieter Sonneveld
President EHA

Antonio Almeida
Chair Curriculum Committee

Tomás Navarro
Chair European Exam Working Group

EUROPEAN
HEMATOLOGY
ASSOCIATION

European Hematology Exam 2018

Section feedback for

To support you in planning your professional development, EHA would like to give you more details on your score per section of the European Hematology Curriculum. CITO, a professional knowledge institute in the field of testing and educational measurement, performed the psychometric analysis of the results. They calculated the cut-off score and translated this into a cut-off score per section. In the overview below you can see for each section whether you have scored above or below this cut-off score.

Section	Result (above or below cut-off score)
1. Clinical hematology: Benign disorders	above
2. Clinical hematology: Myeloid malignancies	above
3. Clinical hematology: Lymphoid malignancies and plasma cell disorders	below
4. Treatment of hematological disorders	below
5. Laboratory diagnoses	above
6. Thrombosis and hemostasis	above
7. Transfusion medicine	above
8. General skills	above

Disclaimer: These scores can only be considered an indication and cannot be considered separate parts of the exam. Therefore, it is not possible to give out a certificate per section. No correspondence will be entered into in respect of the result.

Ek 23. HEM-TUYEK yeterlik sınavının ekonomik boyutu

Türk Hematoloji Derneği

www.thd.org.tr

Türk Hematoloji Derneği

BAŞKAN
Prof. Dr. Muhlis Cem Ar

II. BAŞKAN
Prof. Dr. Şule Ünal Cangül

GENEL SEKRETER
Prof. Dr. Özgür Mehtap

ARAŞTIRMA SEKRETERİ
Prof. Dr. Selami Koçak Toprak

SAYMAN
Prof. Dr. Fatih Demirkan

ÜYELER
Prof. Dr. Emin Kaya
Prof. Dr. Ali İrfan Emre Tekgündüz

30.01.2024 No: 2024/54

Sayın İlgili,

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK), Türk Hematoloji Derneğinin (THD) Genel Kurulunun tavsiyesi ve Yönetim Kurulu kararı ile ülkemizde Hematoloji uzmanlık eğitiminin ulusal ve uluslararası standartlarda yürütülmesini sağlamak amacı ile kurulmuştur.

THD, HEM-TUYEK çalışmaları için 4 Kasım 2021 den günümüze toplam 1.103996 TL harcama yapmış olup bunun 102536 TL'si sınav uygulamasına ayrılan bütçedir. Sınav uygulaması (yazılım ve sınav salon kirası) toplam bütçenin %9,28'ini oluşturmaktadır.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. M. Cem Ar
Başkan

Dernek Adresi
Mall of İstanbul Rezidans
Süleyman Demirel Bulvarı
7 A Blok No: 26 34306
Başakşehir - İSTANBUL

Her Türlü Gönderim ve Yazışmalar İçin Adres
Turan Güneş Bulv. İlbahar Mah.
Fahreddin Paşa Sokağı (eski 613. Sok.) No:8
06550 Çankaya - ANKARA

Tel : 0 312 490 98 97(pbx)
Faks : 0 312 490 98 68
E-posta : thdofis@thd.org.tr
Web : www.thd.org.tr

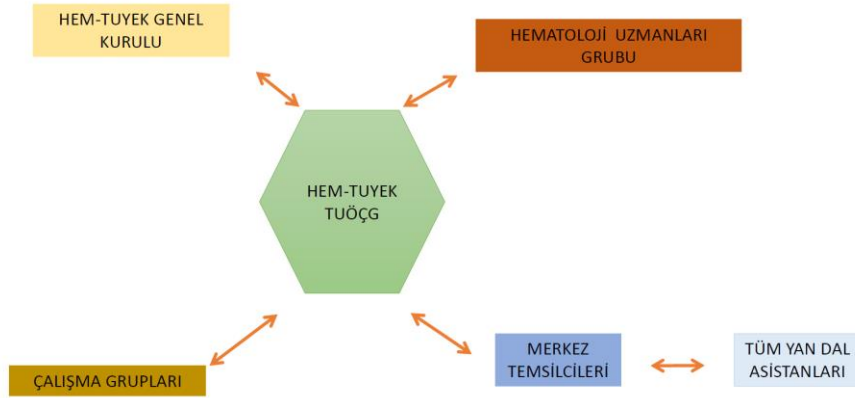

www.thd.org.tr

HEMATOLOJİ TIPTA UZMANLIK YETERLİK
KOMİSYONU-TIPTA UZMANLIK
ÖĞRENCİLERİ ÇALIŞMA GRUBU
FAALİYET TANITIMI

MEVCUT OLUŞUMLAR

KOORDİNATÖRLER KURULU OLUŞUM ŞEMASI

Asil Üyeler

Yedek Üyeler

Pediyatrik gözlemci üye

Türk Hematoloji Derneği

www.thd.org.tr

KONUŞAN KANBİLİM SİTESİ

SINAV DUYURUSU

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK) tarafından düzenlenecek olan Hematoloji Yeterlilik Sınavı – Kuramsal Sınav **24 Nisan 2024** tarihinde online olarak katılımcıların kendi yaşadığı şehirlerde veya katılımcı sayısına göre katılımcıya yakın bir şehirde yapılacaktır. Kuramsal değerlendirme sınavında başarılı olan adaylar uygulama sınavına başvurma hakkı kazanırlar. Uygulama sınavı **18 Mayıs 2024** tarihinde yapılacaktır. Uygulama sınavının yapılacağı merkez daha sonra www.hemtuyek.org adresinde duyurulacak ve katılımcılara bildirilecektir.

Sınava son başvuru tarihi **01.04.2024**'tür.

Sınava hematoloji tıpta uzmanlık eğitiminin son 6 (altı) ayına girmiş veya hematoloji uzmanı belgesini almış hekimler katılabilir.

*Sınava katılım ücretsiz olmakla birlikte adayların konaklama ve yol masrafları kendilerine aittir. Sınava girecek adayların yanlarında kablosuz ağ erişimi olan bilgisayar getirmeleri gereklidir.

*Adayların, Sınav Başvuru Dilekçesi ile birlikte uzmanlığının son 6 ayında olduğunu veya mezuniyetini belgeleyen dokümanları info@hemtuyek.org adresine iletmeleri gerekmektedir.

*Sınav Başvuru Dilekçesi 'ne www.hemtuyek.org adresinden ulaşabilirsiniz.

*Örnek sınav sorularına www.hemtuyek.org adresinden ulaşabilirsiniz.

www.thd.org.tr

**HEMATOLOJİ (Kanbilimi) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU
(HEM-TUYEK)**

HEMATOLOJİDE AKREDİTASYON ÇALIŞMALARI BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Neredeydik? Nerelere Geldik? TOPLANTI TUTANAĞI

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK) Hematolojide Akreditasyon Çalışmaları Bilgilendirme Toplantısı "Neredeydik? Nerelere Geldik?" toplantısı 22.09.2022 Perşembe günü saat 10.00'da The Ankara Hotel' de yüz yüze yapılmıştır. Toplantıya aşağıda ismi belirtilen 39 kişi katılmıştır.

Açılış konuşmalarını yapmak üzere sırayla HEM-TUYEK Yürütme Kurulu Başkanı Sayın Dr.

[Redacted Name] geldiler. Açılış konuşmalarından sonra toplantı programına geçildi.

- HEM-TUYEK Yürütme Kurulu başkanı Sayın [Redacted Name] HEM-TUYEK Tanıtımı ve Yapılandırma Süreci adlı sunumunu yapmak üzere kürsüye geldi. Sayın Dr. [Redacted Name] önerisi üzerine "22 Eylül Ulusal Hematoloji Eğitimi Günü" olarak katılımcılar tarafından kabul edildi.
- TTB-UDEK II. Başkanı Sayın [Redacted Name] Uzmanlık Yeterlik Kurulları-TTB UDEK Bakış Açısı adlı sunumunu yapmak üzere kürsüye geldi.
- Tıp ve Uzmanlık Eğitimi Daire Başkanı Sayın [Redacted Name] Uzmanlık Yeterlik Kurulları-TUK
- Bakış Açısı adlı sunumunu yapmak üzere kürsüye geldi.
- Tıp Eğitimsi Sayın [Redacted Name] Uzmanlık Yeterlik Kurullarında Ölçme Değerlendirme Yöntemlerine Bakış adlı sunumunu yapmak üzere kürsüye geldi.
- Sunumların ardından kısa bir ara veren katılımcılara aranın ardından teşekkür sertifikaları takdim edildi.
- HEM-TUYEK Yürütme Kurulu II. Başkanı ve Program Geliştirme Çalışma Grubu başkanı olarak Sayın [Redacted Name] PGÇG' nin süreç içerisindeki faaliyetlerini ve çalışma grubu olarak hazırladıkları TUKMOS Hematoloji Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı' nı katılımcılar ile paylaştı.
- Program Değerlendirme Çalışma Grubu raportörü Sayın [Redacted Name] PDÇG' nin süreç içerisindeki faaliyetlerini ve ekip olarak hazırladıkları HEM-TUYEK Ulusal Standartlar, Akreditasyon Başvuru Formu, Öz Değerlendirme Raporu Taslağı, Ziyaret Öncesi Sonuç Raporu Taslağı, Yerinde Ziyaret Raporu, Ziyaret Sonrası Sonuç Raporu Taslağı ve Akreditasyon Takvimini katılımcılar ile paylaştı.
- Ölçme Değerlendirme Çalışma Grubu başkanı Sayın [Redacted Name] ÖDÇG' nin süreç içerisindeki çalışmalarına değinerek çalışma grubu olarak hazırladıkları Hematoloji (Kanbilimi) Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK) Yeterlik Sınavları Yönergesi' ni katılımcılar ile paylaştı.

- Sürekli Tıp Eğitimi Çalışma Grubu raportörü Sayın [] STEÇG' nin süreç içerisindeki çalışmalarını aktardı. Aynı zamanda çalışma grubu olarak hazırladıkları Misyon, Vizyon, Kime Hematolog Denir? , Hematoloji Eğitim Programının Amaç ve Hedefleri ve Hematoloji Uzmanının Yetkinlik ve Yeterlikleri' ni katılımcılarla paylaştı.
- HEM-TUYEK Raportörü ve Web Sayfası Koordinatörü Sayın [] HEM-TUYEK Web Sayfası' nı paylaşılarak sosyal medya yapılanması hakkında katılımcıları bilgilendirdi.
- Kapanış konuşmalarını yapmak üzere Sayın [] Ar kürsüye gelerek süreçte katkı sağlayan herkese teşekkürlerini sundular.

Dilek ve temennilerden sonra toplantı gündem maddeleri tamamlandı ve Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK) Hematolojide Akreditasyon Çalışmaları Bilgilendirme Toplantısı “Neredeydik? Nerelere Geldik?” toplantısı sona erdi.

KATILIMCILAR

KATILIMCILAR

HEMATOLOJİDE AKREDİTASYON ÇALIŞMALARI BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Neredeydik?

Nerelere

Geldik?

Saat	Başlık	Konuşmacı	Görevi
10:00-10:10	Açılış Konuşmaları (İstiklal Marşı, Saygı Duruşu)		HEM-TUYEK Başkanı
10:10-10:15			THD Başkanı
10:15-10:20			TTB-UDEK II. Başkanı
10:20-10:25			Tıp ve Uzmanlık Eğitimi Daire Başkanı
Sun			
10:25-10:45	HEM-TUYEK Tanıtımı ve Yapılandırma Süreci		HEM-TUYEK Başkanı
10:45-11:05	Uzmanlık Yeterlik Kurulları-TTB UDEK Bakış Açısı		TTB-UDEK II. Başkanı
11:05-11:25	Uzmanlık Yeterlik Kurulları- TUK Bakış Açısı		Tıp ve Uzmanlık Eğitimi Daire Başkanı
11:25-11:45	Uzmanlık Yeterlik Kurullarında Ölçme Değerlendirme Yöntemlerine Bakış		Tıp Eğitimsi
11:45-12:00			
12:00-12:30	HEM-TUYEK Çalışma Grubu Üyele		in Sunumu
12:30-13:30	Yen		
13:30-13:50	Program Geliştirme Çalışma Grubu (PGÇG) Sunumu		PGÇG ve TUKMOS- Hematoloji Başkanı
13:50-14:10	Program Değerlendirme Çalışma Grubu (PDÇG) Sunumu		PDÇG Başkanı
14:10-14:20	Soru-Yanıt		
14:20-14:30			
14:30-14:50	Ölçme Değerlendirme Çalışma Grubu (ÖDÇG) Sunumu		ÖDÇG Başkanı
14:50-15:10	Sürekli Tıp Eğitimi Çalışma Grubu (STEÇG) Sunumu		STEÇG Başkanı
15:10-15:30	Tıpta Uzmanlık Öğrencileri Çalışma Grubu (TUÖÇG) Sunumu		TUÖÇG Başkanı
15.30-15:40	HEM-TUYEK Web Sayfası ve Sosyal Medya Yapılanması		HEM-TUYEK Raportörü ve Web Sayfası Koordinatörü
15:40-16:00	Yapılması Gerekenler		
16:00-16:05	Kapanış		emir

HEMATOLOJİ (Kanbilim) TIPTA UZMANLIK YETERLİK KOMİSYONU (HEM-TUYEK)

HEMATOLOJİDE AKREDİTASYON ÇALIŞMALARI BİLGİLENDİRME TOPLANTISI TOPLANTI TUTANAĞI

Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK) Hematolojide Akreditasyon Çalışmaları Bilgilendirme Toplantısı 22.09.2023 Cuma günü saat 09.30'da The Ankara Hotel' de yüz yüze yapılmıştır. Toplantıya aşağıda ismi belirtilen 63 kişi katılmıştır.

Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı'ndan sonra açılış konuşmalarını yapmak üzere sırayla HEM-TUYEK Yürütme Kurulu Başkanı Sayın [] ve Türk Hematoloji Derneği Başkanı Sayın [] kürsüye geldiler. Açılış konuşmalarından sonra toplantı programına geçildi.

- HEM-TUYEK Yürütme Kurulu başkanı Sayın [] HEM-TUYEK Çalışmalarında Son Durum adlı sunumunu yapmak üzere kürsüye geldi. Sayın [] geçen süreçte 3 kurumun eğitim programı akreditasyonunun gerçekleştiğini ve bir kurumun da ziyaretinin yapılacağını katılımcılara aktardı. Aynı zamanda HEM-TUYEK Yeterlik Sınavı'nı başarıyla yapıldığını da dile getirdi.
- TTB-UDEK II. Başkanı Sayın [] Ülkemizdeki Yeterlik Kurullarında Geliştirilmesi Gereken Yönler ve Çözüm Önerileri adlı sunumunu yapmak üzere kürsüye geldi.
- Tıp Eğitimsi Sayın [] Tıp Eğitimi ve Yapay Zeka Uygulamaları adlı sunumunu yapmak üzere kürsüye geldi.
- Sunumların ardından soru yanıt kısmına geçilerek kısa bir ara verildi.
- Toplantı bu aşamadan sonra oturumlar halinde devam etti. Hematolog Olmak İstiyorum adlı oturumun başkanları [] öncülüğünde [] konuşmalarını yaptı.
- HEM-TUYEK Paneli adlı ikinci oturumun başkanları [] sunumlarını gerçekleştirdi.
- Oturumların son bulmasıyla beraber eğitim programı akredite olan kurumların yeterlilik belgeleri taraflarına teslim edildi.
- Katılımlar öğle molası verdikten sonra Çalışma Gruplarının bir senelik yapmış oldukları faaliyetleri sunacağı oturuma geçildi. Bu oturumun başkanları Dr. [] []
- Program Geliştirme Çalışma Grubu başkanı [] KMOS Hematolojinin son versiyonunu katılımcılar ile paylaştı.
- Program Değerlendirme Çalışma Grubu başkanı Sayın [] çalışma grubu olarak gerçekleştirilen kurum akreditasyonlarının bilgisini katılımcılara aktardı.
- Ölçme Değerlendirme Çalışma Grubu başkanı Sayın [] çalışma grubu olarak yapılan HEM-TUYEK Yeterlik Sınavına ilişkin bilgileri aktardı.

- Tıpta Uzmanlık Öğrencileri Çalışma Grubu (TUÖÇG) başkanı Dr. Tahir Alper Cinli çalışma grubu olarak yeni yapılanmalarının bilgisini verdi. Sürekli Tıp Eğitimi Çalışma Grubu (STEÇG) raportörü Dr. Atakan Tekinalp bir senelik çalışmalarını katılımcılara aktardı.
- Kapanış konuşmalarını yapmak üzere Sayın Ar kürsüye gelerek süreçte katkı sağlayan herkese teşekkürlerini sundular.

Dilek ve temennilerden sonra toplantı gündem maddeleri tamamlandı ve Hematoloji Tıpta Uzmanlık Yeterlik Komisyonu (HEM-TUYEK) Hematolojide Akreditasyon Çalışmaları Bilgilendirme Toplantısı toplantısı sona erdi.

KATILIMCILAR

KATILIMCILAR

HEMATOLOJİDE AKREDİTASYON ÇALIŞMALARI BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Neredeydik?

Nerelere

Geldik?

Saat	Başlık	Konuşmacı	Görevi
10:00-10:10	Açılış Konuşmaları (İstiklal Marşı, Saygı Duruşu)		HEM-TUYEK Başkanı
10:10-10:15			THD Başkanı
10:15-10:20			TTB-UDEK II. Başkanı
10:20-10:25			Tıp ve Uzmanlık Eğitimi Daire Başkanı
Sun			
10:25-10:45	HEM-TUYEK Tanıtımı ve Yapılandırma Süreci		HEM-TUYEK Başkanı
10:45-11:05	Uzmanlık Yeterlik Kurulları-TTB UDEK Bakış Açısı		TTB-UDEK II. Başkanı
11:05-11:25	Uzmanlık Yeterlik Kurulları- TUK Bakış Açısı		Tıp ve Uzmanlık Eğitimi Daire Başkanı
11:25-11:45	Uzmanlık Yeterlik Kurullarında Ölçme Değerlendirme Yöntemlerine Bakış		Tıp Eğitimcisi
11:45-12:00			
12:00-12:30	HEM-TUYEK Çalışma Grubu Üyeler		in Sunumu
12:30-13:30	Yem		
13:30-13:50	Program Geliştirme Çalışma Grubu (PGÇG) Sunumu		PGÇG ve TUKMOS- Hematoloji Başkanı
13:50-14:10	Program Değerlendirme Çalışma Grubu (PDÇG) Sunumu		PDÇG Başkanı
14:10-14:20	Soru-Yanıt		
14:20-14:30			
14:30-14:50	Ölçme Değerlendirme Çalışma Grubu (ÖDÇG) Sunumu		ÖDÇG Başkanı
14:50-15:10	Sürekli Tıp Eğitimi Çalışma Grubu (STEÇG) Sunumu		STEÇG Başkanı
15:10-15:30	Tıpta Uzmanlık Öğrencileri Çalışma Grubu (TUÖÇG) Sunumu		TUÖÇG Başkanı
15:30-15:40	HEM-TUYEK Web Sayfası ve Sosyal Medya Yapılanması		HEM-TUYEK Raportörü ve Web Sayfası Koordinatörü
15:40-16:00	Yapılması Gerekenler		
16:00-16:05	Kapanış		emir

ÖZGEÇMİŞ

